

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Károli Gáspár nagykárolyi szobra

Huszonkettedik évfolyam
2011. január

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly: Amit vet az ember, azt aratja is. Bírák 1,6–7	3
Gáspár György: Kicsoda illetett engem? Márk 5,24–34.....	4
Ötvös József: Az idő. Prédikátor 3,1	6

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Szerezzünk magunknak nevet. 1Mózes 11,1–9	9
---	---

Prédikációk újév napjára

Gede Ildikó: Újévi istentisztelet. Zsoltárok 50,23	15
Lőrincz István: Meglátszik az ív a felhőben. 1Mózes 9,14.....	16

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve 2011-re	18
1. nap. Oláh József: Az egyház újjászületése. Jóel 2,21–22; 3,1–2	19
2. nap. Dobai Zoltán: Egy test – sok tag. 1Korinthus 12,12–27.....	21
3. nap. Ifj. Demeter Sándor: Egység Isten ereje – az evangélium – által. Róma 1,15–17	24
4. nap. Csomay Árpád: Szíve-lelke egy vala. Az apostolok cselekedetei 4,32–37	28
5. nap. Sógor Árpád: Reménységgel megszegni a kenyeret. 1Korinthus 11,17–18.23–26	31
6. nap. Bántó-Tamás Csilla Andrea: Tettekre ösztönözve az imádságon keresztül. Máté 6,5–15.....	33
7. nap. Visky S. Béla: Békesség a darázs-fészkekben. Zsoltárok 118,1–17	38
8. nap. Veress László: A megbékélés gyakorlata. Máté 5,21–26.....	43

Prédikációk a nemzetközi homiletikai irodalomból

Lüthi, Walther: A negyedik evangélium magyarázata a gyülekezet számára. (Ford. Kádár Miklós ny. lelkipásztor)	
Krisztus születése. János 1,1–18.....	47
Keresztelő János. János 1,19–28	49
Keresztelő János bizonyágtétele Krisztusról. János 1,29–51	52
A kánai menyegző. János 2,1–11	55

A Genezaret partján

Gyökössy Endre: Indulás a mélységek felé XII. Elfordulás a világ örömetől	59
--	----

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor: Utolsó idők. A sorozat terve. Mikor állítod helyre az országot? Az apostolok cselekedetei 1.6–7	61
---	----

Esketési igehirdetés

Papp Csaba: Ha valaki szeret engem... János 14,23; Jeremiás 32,39.....	63
--	----

Temetési igehirdetés

Székely Attila: Az Atya velem van. János 8,29	64
---	----

A címlapon: Károli Gáspár nagykárolyi szobra. Készítette Deák Árpád. Leleplezték 1996-ban.
A fényképet készítette Szakács Tibor.

A hátlapon: Károli Gáspár: *A Vizsolyi Biblia előjáró beszéde* (részlet)

Vasárnapi prédikációk

Id. Balogh Károly

Marosvásárhely

Amit vet az ember, azt aratja is

Alapige: Bírák 1,6–7

Bibliolvasás: Galata 6,1–10

A mai bibliolvasásunk rendjén Isten lelkének üzenetét olvastuk, melyet Pál apostol által küldött a Galáciabeli gyülekezetnek. E gyülekezetnek tagjai elindultak egy úton, de nem egyfelé haladtak. Egyesek a lélek útján haladtak afele, Aki megtette felénk az első lépést, s magát mint utat jelölte meg. (Jn 14) Mások a test útján haladtak, ahol földi dolgaik voltak az elsők, s hirdették, hogy a törvény cselekedeteiből igazulnak meg. Ezeket figyelmezteti az apostol, hogy nem jól cselekszenek, mert: „a törvény által senki sem igazul meg...” (Gal 3,1) Isten értünk adta szent Fiát, s akik Őt nem fogadják el, azok megcsúfolják az ajándékozó Atyát.

Nem a földieket kell keresni, hanem az odafelyalókat. Nem a testnek kell csupán élni, hanem a léleknek. Akik mást hirdetnek, másképp gondolkoznak, ám tegyék. De azt mindenkinek tudni kell, hogy Isten nem csúfoltatik meg. Amit vet az ember, azt aratja is. Ez igei üzenet igazságára tanít a természet világa is. Aki búzát vet, búzát arat és nem kukoricát, aki murkot vet, nem gyűjt (arat) cukorrépát.

Véssük hát jól a szívünkbe az Ige üzenetét, vessünk a Léleknek, hogy a lélekből arassunk örök életet.

Aki káromlást, gyűlölködést, irigységet, békétlenséget vet, azt aratja is, aki szeretetet, békességet, jóságot, szelidséget és alázatosságot vet, az ezeknek a gyümölcsét takarítja be. Wass Albert költőt is megihlette a bibliai tanács, amit az *Üzenet haza* c. versében meg is fogalmazott: „...s ki mint vetett, azonképpen arat. / Mert elfut a víz és csak a kő marad, / de a kő marad.” Számunkra Jézus Krisztus a kő, az erős fundamentum, aki Rá épít, meg nem rendül.

Az elmondottakat szépen szemlélteti a Bírák könyvének első része, ahol a szentírő örök tanúságul elmondja a Józsué halála után történt eseményeket.

Mi is áll itt? Az van leírva, hogy a kananeusoknak volt egy királya, Adonibézek. Ez az ember vitéz harcos volt, jó hadvezér, de szívtelen és mások kínjaiban gyönyörködő. Hetven helységet hódított meg, hetven királyt győzött le és ejtett fogságba.

Akiket elfogott, azoknak levágatta kezüknek és lábuknak nagyujját. Gyönyörködött az emberek (királyok) megcsonkításában, s azzal alázta meg őket, hogy az asztala alatt, a földről kellett egyenek. El is dicsekedte, hogy hetven király szedegetett az asztala alatt. Úgy tekintette őket, mint a mai ember az asztal alatt szedegető csirkéket. Önmagát beszédében és magaviseletében felmagasztalta. Valahogy olyan volt, mint a későbbi hun király, Attila, aki azt mondogatta, hogy Ő az Isten ostora.

Történt aztán, hogy harcba keveredett Izráel fiaival, akiknek csatáját Júda és Simeon, a két testvér irányította. Ez a két vezér Istennel tanácskozta meg, hogy miképp harcoljanak, Istentől kértek segítséget a harcra.

Nem csalódtak az Úrban. Isten megsegítette őket és legyőzték a kananeusok híreseregét, s elfogták Adonibézeket, a királyt is. Bebizonyosodott, hogy „az Istené a hatalom... a mennyen földön és poklokban... Karja meggyőzhetetlen.” Mit ér ellene a kard és a sok kopjaszál? Az Ő hatalmát nem győzi le senki!

Aztán az történt, hogy Adonibézek kezének és lábának nagyujjait is levágták, úgy járt, ahogy Ő cselekedett másokkal: Amiképpen vetett, azonképpen aratott. Meg is valotta sorsát: „Amint én cselekedtem, úgy fizetett nékem az Isten.”

Eszébe jutott a felfuvalkodott királynak Izráel Istene, népének vezérlő Ura. Egy kicsit későn. Testvéreim, vigyázzunk, ne járjunk úgy, mint a legyőzött király, ne akkor jusson eszünkbe Izráel Istene, amikor már késő, esetleg megcsonkult az életünk vagy családunk.

Valljuk és hirdessük, Isten nem csúfoltatik meg! Úgy fizet nekünk Isten, ahogy mi cselekszünk embertársainkkal. Hordozzuk szívünkben Megváltónk tanítását: „Tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok.” (Mt 11,29) Amit akartok, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal. Ámen.

Gáspár György

Erdőszentgyörgy

Kicsoda illetett engem?

Alapige: Márk 5,24–34

Bibliolvasás: Zsoltárok 40,1–14

Ezen a vasárnapon is istentiszteletre gyűltünk össze. Tettük és tesszük azon meggyőződéssel, hogy itt és most nemcsak szomszédainkkal, rokonainkkal, családtagjainkkal vagyunk együtt, hanem Istennel is, aki Szent Fiában, a Jézus Krisztusban lehajolt mihozzánk és könyörtül rajtunk. Vajon érezzük-e mi, akik az Ő kegyelméből itt lehetünk a magunk betegségeit és nyomorúságait hordozva, hogy nekünk is épp oly szükségünk van Jézusra, mint amilyen szüksége volt Jairusnak, vagy a 12 év óta vérfolyásban szenvedő asszonynak?

A felolvasott ige így kezdődik: „el is méne vele” Ki az, aki elment? Jézus. Ki az, akivel elment Jézus? Jairus, a zsinagógafőnök, akinek 12 éves leánykája halálán van. Ez a nagy nyomorúság, magatehetetlen fájdalom arra készítette, hogy mindent megpróbáljon nagybeteg gyermeke meggyógyulása érdekében.

Testvéreim, mi, emberek sokszor voltunk úgy az életben, hogy segítségre szorultunk. Volt úgy is, hogy mások szorultak segítségünkre. Jól esett megtapasztalnunk, hogy a bajban oly sokan mellettünk voltak és igyekeztek levenni rólunk a terheket. Előbb-utóbb rá kell döbbernünk arra, hogy az emberi segítség és jószándék véges. Az orvos és orvosság is csak egy darabig segítenek, a földi életet azonban nem tudják megtartani. Jairus is tehetetlen. A kedvenc gyermek halálán van. Amikor minden emberi lehetőség bezárult, még maradt a végső remény: Jézus. Kérésével Jézus lába elé borul. Arra kéri, menjen el hozzá és gyógyítsa meg nagybeteg leánykáját. Ezekre kell gondolnunk, amikor olvassuk és halljuk az igéből: „el is méne vele”. Jézus elindul, de a széles néptömeg továbbra is ott van mellette, mindenki látni és hallani akarja Őt. Szinte agyonnyomják, de mégsem tángítanak. Ugyanaz a szó szerepel itt, mint a magot elfojtó bogáncsoknál a magvető példázatában. A gyógyulni és Jézust követni akaró nép szinte azzá vált az egyszülött számára, mint a bogáncs az elvetett és kicsírázott mag számára. Ez nem csoda, hiszen az emberek nem voltak tekintettel a másokra, még Jézusra sem gondoltak, mindenkit csak saját vágya, gondja, baja érdekelt.

S ha most megkérdezlek téged, titeket, akik itt vagytok a templomban, hogy milyen a viszonyulásotok egymáshoz és a kegyelmes Isten Fiához, akkor mit válaszoltok? Le tudtok-e mondani önmagatokról, dédelgetett álmaitokról, ha ezzel, és csakis ezzel segít-

hetnétek a másiknak, vagy pedig nem? Tudtok-e úgy hozzámenni, hogy közben meg-hagyjátok a lehetőséget Jézusnak másokat is észrevenni, másokat is meglátni?

Bármennyire is tolongtak az emberek és összeszorították Jézust, mégis megadatott a lehetőség egy asszony számára, természetesen a gyógyulás érdekében, hogy Jézushoz férközzön. Ennek az asszonynak, aki 12 éven át hordozta a gyógyíthatatlan kórt testé-ben, emberileg már nem volt reménysege. Betegségének terhe kettős: vérfolyása van, tehát nemcsak beteg, hanem ezzel vallásilag tisztátalan, s az ilyet az emberek messze elke-
rülték. Egész vagyont arvosokra költötte, de senki sem tudott rajta segíteni. Meg kellett
barátkoznia eme kegyetlen szóval: gyógyíthatatlan! Még kimondani is nehéz ezt testvére-
im, s mennyivel nehezebb, amikor az ember saját életében tapasztalja ezt. (26. v.)

Voltál-e már úgy, testvérem, életed folyamán, mint a történetünkben szereplő asz-
szony? Voltál-e már úgy, hogy minden emberi segítség bezárult előtted, és nem maradt
más lehetőség, csak Isten?

Ez az asszony, miután minden lehetőséget megpróbált és senki sem tudott rajta segí-
teni, az élet Urához menekült, magához az Úr Jézushoz. Mindezt nem tehette nyíltan. Ő
nem léphetett ki a tömegből, nem borulhatott Jézus lábaihoz, mint Jairus, nem beszélhe-
tett nyomorúságáról, egyszóval nem fedhette fel önmagát. Miért? Azért, mert betegsé-
géből eredően tisztátalan volt, s az ilyenek nem volt helye egészséges emberek között.
Aki megérintette vagy akit ő érintett meg, az tisztátalanná lett. Éppen olyan kivetetté és
megalázottá vált, mint az a kananeus asszony, aki beteg leányáért esdekelt Jézusnál. Ez
a hátrányos megkülönböztetés nem bátortalanította el a vérfolyásos asszonyt, érezte és
tudta, ez az egyetlen lehetőség, s ha elszalasztja, sohasem gyógyulhat meg betegségéből
(27–28. v.)

Az evangéliumokat figyelmesen elolvastva arra a következtetésre jutunk, hogy a Jé-
zusi körülvevő és sokfelé elkísérő emberek nem voltak igazán tisztában azzal, kicsoda
Jézus. De tudták, hogy gyógyulás forrása lehet számukra. Jairus arra kérte, menjen el
házába és kézzel érintve gyógyítsa meg 12 éves leánykáját, a pogány százados ennyit
mondott: „csak szólj egy szót, és meggyógyul az én szolgám.” (Mt 8,8b) A vérfolyásos
asszony pedig hátulról érintette meg Jézus ruháját és ezáltal kapcsolatba került Jézussal,
a gyógyítóval, az Áldott Orvossal.

Az asszony Jézus vonzáskörébe került és meggyógyult. Történetünk szereplője így
gondolkodott: nem kell nekem látványosság, nem szükséges, hogy szóljon hozzám,
elég, ha csak a ruhájának szegélyét megérintem. Talán ismerte Jézusnak ama tanítását,
amely így hangzik: „Ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek
a hegynek: Menj innen amoda, és elmenne; és semmi nem volna lehetetlen néktek.” (Mt
17,20) Vizsgálj meg szívemet, testvérem, vajon van-e benne ilyen mély hit, ami egyedül
Istentől várja a megoldást életed nehéz, nyomorúságos helyzeteiben is? Van-e és lesz-e
mustármagnyi hited, amikor súlyos, talán gyógyíthatatlan betegséget fogsz hordozni?
Igyekszel-e már most Jézus Krisztus közelében élni? Fogod-e akkor is dicsőíteni Őt,
amikor nem lesz már jártányi erő? Akkor, amikor orvos és orvosság már nem segít?
Ott lesz-e örökkön-örökké lelked legmélyén: ha mindenki el is hagy, Jézus akkor is
veled lesz Áldott Orvosként és a te közeledben marad? A 12 év óta vérfolyásban szen-
vedő asszony hite nem volt hiábavaló, hiszen meggyógyult kegyetlen betegségéből. Egy
életen keresztül szívében hordozta azt a könyörületet, amit Jézus érzékeltetett vele
gyógyulása pillanatában. Jézus azonban mindazt, ami titokban történt, a nyilvánosság
elő tárt. Tudta, hogy mi történt. Tolongás közben sok emberrel érintkezett, de amikor a
vérfolyásos asszony érintette meg, csak akkor áradt ki erő belőle. Mindebből kitűnik,
hogy nem ruhája, és nem az érintés pusztá ténye gyógyította meg, hanem az Ő isteni
ereje. Csak ketten tudták, hogy tulajdonképpen mi is történt: a Gyógyító és a meggyó-

gyított. Jézus e csodás gyógyítás által is bebizonyította, hogy teljhatalmú Úr. Nemcsak a háborgó tengert volt hatalmában lecsendesíteni, hanem a legkegyetlenebb betegséget is meg tudta gyógyítani. Nyilván ez azt jelentette, hogy Őbenne és Őáltala Isten országa jött el az emberek közé.

A Szentírás tanítása szerint a bűn és vele ikertestvérként a betegség és a halál az első emberpár engedetlensége következtében lépett be az emberiség életébe. Az ember azóta is szeret rejtőzködő életet folytatni. Rejtőzködünk embertársaink elől és Isten elől is. Amikor Isten kérdőre vonta Ádámot, hogy hol van, akkor Ádám így válaszolt: „Szavadat hallám a kertben, és megfélemlém, mivelhogy mezítelen vagyok, és elrejtézem.” (1Móz 3,10)

Amikor Jézus azt kérdezte a nagy tömegben: „kicsoda illetett engem?” (Mk 5,31b), az asszony „félve és remegve megy vala oda és elébe borula, és elmonda néki mindent igazán” (33. v.). Ádám bűne közepette elrejtőzködött, az asszony Jézus megbocsátó kegyelme közepette előjött rejtékhelyéből. Igen, mert felismerte, hogy Jézusban a gyógyító Isten van közel hozzá. Az asszonyt nem Jézus ruhájának megérintése, hanem hite gyógyította meg, s e hit által Isten megkegyelmezett leányává változott.

A Mk 7,37 szerint olyan Urunk és Krisztusunk van, aki a süketeket hallókká és a némákat is beszélőkké teszi. S hadd tegyen hozzá a mai ige örömmüzenetét: a betegeket, a vér folyásosokat tisztákká teszi. Bennünket is megszólított, hogy belé vessük hitünket, reménységünket, s amikor következnek a nemszeretem napok az életünkben, amikor nyomni fogjuk majd a betegágyat, akkor is tudjunk az imádság szavával Jézus Krisztus közelébe férközni, s egyedül Tőle kérjük az oltalmat és megtartatást, mert a földi élet elmúlik, semmivé lesz, de aki az Ő akaratát cselekszi, megmarad örökké. Ámen.

Ötvös József

Marosvásárhely–Vártemplom

Az idő

Alapige: Prédikátor 3,1

Bibliailvasás: 1Mózes 1,1–18

Pár gondolatébresztő sort adok tovább a – remélhetőleg – nagyon ismert bibliai bölcsességirodalomból. Olyan szép, egyszerű és tiszta igazsága ez az életnek, hogy akár emberi tapasztalat is megfogalmazhatta volna. De Isten már 3000 évvel ezelőtt egy „prédikátoron” keresztül beszélt róla. Így lett a világ egyik fájoán szép üzenete ez a három szóban megfogalmazott örök-igazság. Sőt, mindenki számára kikerülhetetlen, hiszen a hívő ember alázattal elfogadja, és ennek tudatában, engedelmesen úgy osztja be életét, életének idejét. A hitetlen ember akadékoskodik, ellenkezik ezzel, de úgyszem tehet semmit ellene.

Három szó három gondolatot indít el.

Első gondolat az *idő*. A legtöbb embernek valamilyen módon baja van az idővel: vagy nem elég, vagy nem megfelelő. Csak, hogyha az emberek határozhatnák meg az idő „megfelelőségét”, akkor aligha lenne békesség vagy bármiféle egyetértés a Földön. Gyermekkori emlékként őrzöm magamban azt a kedves történetet, amikor szénaszáritás közben, hirtelen vihar jött és a réten a széna egy része elázott. A szomszéd férfi káromkodni kezdett, mire édesapám így szólt: hadd el, Gyuri, jól van ez így, mert ha te döntetnéd el, hogy mikor legyen eső, az én földem sose ázna meg. Bizony, ha az emberek határozhatnák meg az időt, az idő járását, az időjárást, még rosszabb és még kevésbé megfelelő lenne az.

Az idő Isten által elindított rend, amely időtlen idők óta „pontosan és szépen” megy a maga megszabott útján. A Biblia első lapjának 14. versében már ott áll ennek az időnek elindítása: „Legyenek világító testek az égbolton, hogy elválasszák a nappalt az éjszakától, és meghatározó jelei legyenek az ünnepeknek, a napoknak és az esztendőnek.” (1Móz 1,14) Ezt pedig senkinek sem sikerült megmásítania, nem is fogja senki megváltoztatni, mert ha a teremtésben elindított isteni rend felborulna, akkor a világ is végleg elműlna.

Az idővel kapcsolatosan két érdekességet emelek most ki.

A kiválasztott igevers ún. mellékmondatában azt olvassuk, hogy minden dolognak megvan az ideje „az ég alatt” Úgy gondolom, úgy értem és értelmezem, hogy az ég alatt kifejezése az emberi elérhetőség birodalma, világa. Itt, az ég alatti világban időhöz kötött az élet, de az ég fölött, azaz a mennyben már más az idő. Ott is van a 90. zsoltár negyedik versében: „mert ezer esztendő előtted annyi, mint a tegnapi nap”. Az ég alatt ezer esztendő egy Kárpát-medencei magyar történelem, a mennyei időszámításban talán az elmúlt „huszonnégy óra” Lehet, hogy nem szalonképes a név, amit említek, de beszédes a történet. 1961-ben, amikor Gagarin először repült fel a világűrbe, visszaérkezésekor a kommunista szovjet újságírók egyike megkérdezte: ott fenn találkozott-e Istennel? Gagarin válasza ez volt: nem. De ők elfelejtették, hogy Gagarin csak az ég alatt volt, az űrben, és nem a mennyben!

Pál apostolnak a Galáciában élő keresztyénekhez írt levelének 4. fejezetében olvasható egy történelemalakító bibliai vers: „Amikor eljött az idő teljessége, Isten elküldte Fiát.” (Gal 4,4) És ez a teljes idő vagy az idő teljessége lett a történelem középpontja, hiszen a történelemben mindent ahhoz viszonyítanak, mert maga a történelem írása nem más, mint valahol, valamikor megtörtént események sorrendbe, időrendbe való állítása. Ezt az időrendbe való állítást pedig az „idő teljességéhez” alkalmazzuk. Ami azelőtt történt, az Krisztus előtt volt (Kr. e.), és ami azután, az Krisztus után (Kr. u.). Mi még úgy tanultuk az iskolában, hogy az idő számítása előtt. És nem is gondoltuk, milyen közel jár ez a megfogalmazás a nagy igazsághoz: az idő teljessége előtt.

Másik szó és gondolat a *minden*, ami az ember által átfogható teljesség átkarolása. A fejezet bevezető verse után következik kétszer hét ellentétpár, költői egymás mellé állításban: születés és halál, szeretet és gyűlölet, háború és béke. Úgy érezzük, ezek mind-mind a végletek, s mintha e két véglet között aranyközéput lenne az élet, de nem így van, mert igazán nincs is arany középut. Hiszen akkor olyan könnyen kimérhető lenne az élet. Inkább a két véglet között van valahol az élet.

A „mindenről” egy banális történet, emlék jutott eszembe, de közvetlensége miatt elmondom itt. Erdély legtöbb gyülekezetében még ma is megtanítják a Heidelbergi Káté tömör, időnként nehézkes kérdéseinek egy részét. Én is így tanultam meg tizennégy évesen. A káté első kérdésére adott válaszban megtanultuk, hogy „az én mennyei Atyám akarata nélkül még csak egy hajszál sem eshetik le a fejemről”. Nem kételkedtünk mi ebben, csak akkor olyan humorosnak találtuk mindazt, hogy Isten még a mi lehulló hajszálunkról is tud, amit mi észre sem veszünk. Negyven évvel később, négy évtized megjárta tapasztalatával és szerény teológiai tudással egyetemben ma nemcsak hiszem, hanem biztosan tudom is mindezt. És ez számomra a minden.

Harmadik szó és gondolat az, hogy ez az idő *megszabott*. A revideált Károli-fordításban „rendelt idő”, az új fordításban megszabott idő olvasható. A megszabott idő keményebb, mert az korlátot, korlátozást jelent. A rendelt idő szabadabb, mert az azt sugallja, hogy Isten időt rendelt, gondoskodott az én időmről. A Bibliai lexikon szerint az eredeti nyelvben ez azt jelenti, hogy Isten kezkeskedik a megszabott, a rendelt időről.

Ez pedig nagyon megnyugtató a hívő ember számára, mert azt jelenti, hogy a történelemben semmi sem történhet Isten beleegyezése nélkül.

Luther Márton, miután lefordította a Bibliát német nyelvre, és ezzel a német nemzeti nyelvet is megteremtette, időnként fordítása mellé széljegyzeteket írt. Ehhez a bibliai vershez a következő gondolatot írta széljegyzetként: az Isten által megszabott idő azt jelenti, hogy annak meghatározott célja és értelme van. Így lesz az Istentől kapott és megszabott idő áldássá.

*

Újév körül az idő általában prédikációs témává lesz. Egy bibliai és európai analógiát találtam. Izraelben ősszel kezdődött az új év, vagyis az ottani mezőgazdasági betakarítás után adtak hálát az Úrnak. Ezt az időbeosztást mai napig követi a zsidó vallás; például 2011 szeptemberében lesz a zsidó újév, amikor majd 5772-t írnak. A babiloni fogásban viszont kényszerítették a zsidókat, hogy az ottani szokás szerint tavasszal ünnepeljék meg az újévet. Így kettős időszámítás alakult ki: a vallásos évet ősszel kezdték, a polgári évet tavasszal. Egy kicsit nálunk is így van: az egyházi évet advent vasárnapjával kezdjük, a polgári évet január 1-jén.

Egyébként a zsidóknál a vallásos újév egyike volt annak a három nagy ünnepnek, amikor a férfiaknak meg kellett jelenniük az Úr színe előtt, hogy a munka áldásáért, a termésért hálaadó áldozatot mutassanak be.

Ma is ezért vagyunk együtt! Isten áldása kísérjen minket az Általa ajándékozott időben, ebben a 2011-ben nekünk ajándékozott esztendőben. Ámen.

Üvegcserep

Fáradtan ment egy idős asszony a városi parkon át. Sok gyermek játszott ott. A legtöbben mezítláb futkároztak. Egy őr volt a közelben, vigyázva rájuk.

Az asszony végignézett a gyermekeken, majd hirtelen lehajolt, és valamit felvett a földről táskájába csúsztatva. Az őr odalépett hozzá azonnal, kérve, mutassa meg, mit rejtett a táskájába. Talán egy pénztárcára gondolt. Hangja fenyegető volt.

A nő belenyúlt a pénztárcájába, és megmutatott az őrnek egy üvegcserepet. Csodálkozva kérdezte a férfi, hogy ezzel mit akar kezdeni.

– Én csak arra gondoltam, hogy ezt el kell innen vinni, nehogy valamelyik mezítlásbas gyermek beleléljen – válaszolt az idős asszony.

Leo Thurgan

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

Szerezzünk magunknak nevet

Alapige: 1Mózes 11,1–9

Az ige megértéséhez

mgdal (mgdl) = torony. A mgdal minden esetben nagy és magas, azaz „épig érő” épületet jelent. Egyesek várnak, akropolisznak fordítják, melyre számtalan bizonyíték áll rendelkezésre. A Bír 9,36 várról, az 5Móz 1,28 és 9,1 épig érő erődítményről, épig megerősített városról beszél. Igénk nem utal a torony sem profán, sem szakrális rendeltetésére. Az őseredeti szövegben a torony felépülése fenyegetettséget és veszélyt jelent az égiek számára. A Jahwistánál ez a szándék már nincs jelen, inkább ironizál, miként a Zsolt 2,4-ben is olvassuk: „Az egekben lakozó neveti, az Úr megcsúfolja őket.” Ezzel a hangsúlyeltolódással nem minden írásmagyarázó ért egyet. Általános vélemény, hogy Isten azért avatkozik be, hogy megelőzze a még nagyobb bajt, a még súlyosabb bűnt. A torony építői saját dicsőségük keresésében, az egység megőrzésére való törekvésükben és erejük, képességük fitogtató demonstrálásában a mindenható Istennel helyezkednek szembe. Isten büntetése éppen az ellenkezője annak, amit el akarnak érni: összezavarja nyelvüket és elszéleszti őket. E „bábeli zűrzavarban” képtelenek egymást megérteni, ezért abbahagyják a város építését és elszélednek a föld egész színein.

Az ásatásokat megelőzően a toronyt Herodotosz leírása alapján a babiloni Marduk templommal, az ásatásokat követően a híres Etemenankival azonosították. Igénk azonban olyan toronyról beszél, melynek rendeltetése az ég és a föld összekapcsolása, minden szakrális szándék nélküli.

sém (sm) = név. Elsősorban Istenhez, Jahwehhoz kapcsolva (sém Jahweh), ritkábban összetett személynév formájában (Sém'muel, 4Móz 34,20; 1Kir 7,2 stb. és ismert próféták megnevezésében) fordul elő. A torony építői annak monumentalitása révén szeretnének nevet szerezni maguknak. Isten az Izráel érdekében történő üdvtörténeti események által szerez magának nevet: „Aki a vizeket ketté választá előttök, hogy magának örök nevet szerezzen. (Jer 32,20; Neh 9,10 stb.) Dávid király szintén tettei révén szerez magának hírnevet: „És hírnevet szerze Dávid, amikor visszatért, midőn a Siriabelieket leverte.” Kálvin e vers kapcsán a következőket mondja: „A világnak nem áll szándékában a mennyel való törődés, hanem a halhatatlanság keresése, itt a földön, ahol minden múlandó.” Kálvin saját korát a Babel torony építésének idejével azonosítja.

A sém alternatívája a tehilla = dicsőség, hírnév, 5Móz 26,19; Jer 13,11; Zof 3,19–20 stb. Az elbeszélés szerint az emberek tetteik által szereznek maguknak nevet, azaz dicsőséget. A Gilgamesz eposz is erről beszél: „Nevet (dicsőséget), mely örökre megmarad, ilyent szerzek magamnak.” Ez a fajta névszerzés, dicsőségre való törekvés az Izráelt körülvevő világban gyakran fordul elő.

jéred (jrd) = leszálla. Nem azért, mert „rövidlátó” lenne Isten. A kifejezés üzenet értékű: a végtelen magasságban lakozó Isten szemében oly parányinak tűnhet az ember műve, még ha az az eget éri is, hogy Istennek alá kell szállnia, hogy láthasson belőle valamit. Isteni ironia? A valóságban sokkal többet lát Isten, még annak az útnak a végét

is látja, ahová a toronyépítők még meg sem érkeztek. Lent a földön a csak önmagával szövetkező ember nem ismer határt, és határtalanul öntelt. Isten büntetése egyben megelőzés is, a még keményebb büntetés elkerülése végett. Az, hogy az Úr alászáll, arra utal, hogy Isten nem a földön, az emberek között, hanem a mennyben van otthon. Az ember életterébe akkor lép be, amikor leszáll, hogy lássa az épülő várost és tornyot, és megállj-t parancsoljon. A 1Móz 12 után Isten már csak a mennyben és a mennyből szól alá és cselekszik, mintegy kijelentvén magát. E mostani alászállása semmi esetre sem kijelentés. Alászállása itt büntető beavatkozás, a 2Móz 3,8-ban említett alászállása pedig szabadtó beavatkozás: „Le is szálllok, hogy megszabadítsam őt az Egyiptombeliek kezéből.”

HD Preuss szerint „Ez a történet nem a Babel tornyáról, sem egy hihetetlen nagy vállalkozásról, hanem magáról az emberről szól. Ugyanakkor a leírt esemény oly monumentális, hogy isteni ironiára, csúfolódásra gondolni sem szabad.”

bábel, bábal = keverék, elegy, valami, amit összekevertek, megkevertek. A megnevezésnek ebből a jelentéséből maga az isteni ítélet csendül ki. De etimológiailag helytelen, hiszen azt jelenti, hogy Isten kapuja. A torony építésének helyszíne az a Babilon, mely a Kr. előtti második évezredben az óvilág szíve és hatalmi központja volt (Hammurabi 1728–1686). Kultúrája a szomszéd népekre is rányomta bélyegét, Palesztinát is beleértve. Itt sem volt ismeretlen a babiloniak világraszóló teljesítménye és a hatalmas torony, melynek maradványait az ország későbbi kultikus építményeibe is beépítették. A torony eredeti formáját akkád dokumentumok és Herodotosz híradása alapján lehet rekonstruálni. Hogy a Babel tornya azonos lenne-e a babiloni Etemenanki zikkuráttal, melyet fényes, zománcozott téglákkal borítottak, és 91,5 méter magas volt, kérdéses, de nem kizárt.

Prédikáció

Az Úr pedig leszáll, hogy lássa a várost

Magas rangú vendég érkezik a Sineár földi építőtelepre, a legfőbb „műszaki ellenőr”, „az építő mesterek mestere”, maga Isten. Érkezését nem jelenti be, váratlanul és hívatlanul érkezik. Ma Magyarország építőtelepein a be nem jelentett ellenőrök érkezésétől reszketnek a vállalkozók a feketén alkalmazott munkások miatt. Ugyanaz az Úr száll alá a babiloni építőtelepre, akiről a templomépítő Salamon király a következőket mondja: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őríző. Hiába néktek korán kelnetek, későn fekdüdnötök, fáradsággal szerzett kenyeret ennetek.” (Zsolt 127,1–2) A babiloniak erről mit sem tudnak. Te tudod, hogy ha az Úr nem épít és nem őriz, minden hiába? Ez a történet erről szól, az építők minden jó szándéka dacára.

Kíváncsi Isten arra, amit otthon vagy máshol építesz, érdeklí őt egyáltalán, és jelen akar ott lenni? Részt vállal az építkezésedből? Hát kívánhatnál magadnak ennél szebbet és jobbat építkezésed idején? „Az Úr pedig alászáll.” Nem akar ki, hanem a mindenható Isten. Amikor Isten alászáll, akkor maga a *szereetet száll alá*, mert Isten szeretet. Milyen örömteljes esemény, ennél ígéretesebb esemény nem volt és nem is lesz a világon. Gondolj az első karácsony éjszakájára! Azóta Szent Fiában velünk az Isten. Ez a 6. vers igazi örömmézenet. Istennek ma is *öröme telik* abban, ha valamire vállalkozol. Nem igaz, hogy Isten előtt nem kedves, ha fáradozol, szorgalmas vagy és törekszel valamire. Nem kell minden emberi tevékenység felett eleve pálcát törni Isten nevében. Isten a babiloni síkságon is örömet lelte abban, amit látott: kő híján agyagból vetnek téglát az emberek, kiteszik a Napra száradni, majd kiegészítik és szurokkal egymáshoz rögzítik. Isten ma is

örömét leli az alkotó, építő ember leleményességében, miként az az édesapa is, aki hároméves kisfiában gyönyörködik, amint ügyes kis kezével az építőkockákból házat, templomot, várat épít. Látjátok, bármennyire is emberi, sőt elgondolkoztató az, ami a babiloni síkságon történik, mégsem minden eleve rossz és eleve elvetendő. Hiszen részben őket is egy nemes szándék vezérelte.

Egy nyelv és egyféle beszéd

Mennyi bosszúságot és csalódást okoz a sok nyelv, a sokféle beszéd. Dr. Maksay Albert professzorunk mesélte még teológus korunkban, hogy amikor először ment Angliába mint ösztöndíjas, úgy érezte, hogy alaposan felkészült angol nyelvismeretből. Amikor kiszállt a doveri kikötőben, mégsem értette őt senki, és ő sem értett senkit, pedig grammatikailag minden rendben volt. A kiejtés okozott nehézséget. Szörnyű büntetés. Egyáltalán nem titok, hogy mi készíti a Babel tornyának építőit erre a hatalmas vállalkozásra. A mögötte meghúzódó szándék jogos és érthető. Az egy nyelv és az egyféle beszéd rendkívüli ajándék. Sokféleségük, különbözőségük dacára is egy nyelvet beszélnek, mindenki mindenkit ért. A sokféleségben ezt féltik, az egységet és az egy nyelvet. Ez az *egyik oka* a város és a torony építésének. Remélik, hogy talán így megmenthetik azt a veszélynek kitett hatalmas kulturális kincset, az egy nyelvet. Egy nagy közös alkotással szeretnék a föld népeinek széthullását megakadályozni. Nem titkolják, sőt ismételtel kijelentik, hogy mi e hatalmas vállalkozás célja: *hogy el ne széledjünk az egész földnek színén*. Egy nép akarnak maradni, egymástól nem elszakadni. Hát rossz néven kell ezt venni a torony építőitől? Hát nem szimpatikus ez az eszményi szándék és igyekezet? Én is szeretnék részt venni egy ilyen vállalkozásban, ingujjra vetkőzve a Babel tornyának építőivel együtt mondani: „Jertek vessünk téglát és égeszük ki jól, hogy el ne széledjünk az egész földnek színén.” Most gondolj arra a sok tízezer magyar vendégmunkásra, akik elszéledtek a föld színén, és már soha többé nem térnek vissza a gazdagabb országokból. Vitathatatlan néhány imponáló vonás, mindenekelőtt az a *magabiztosság és állhatatosság*, melyről maga Isten tesz bizonyosságot: *bizony semmi sem gátolja, hogy véghez ne vigyenek mindent, amit elgondolnak magukban*. Ezek a munkások ott nem félszívvel dolgoznak, egész munkát végeznek. Ha már „á”-t mondtak, „b”-t is mondanak. Ha már az a veszély fenyegeti őket, hogy szétszóródnak az egész föld színén, akkor mindenre képesek, akkor nem riadnak vissza a legnagyobb áldozattól sem, még az életük sem drága, csak valóra váljon a tervük. Hány ember halhatott meg építkezés közben? A fenyegető veszély eggyé kovácsolja őket, mint a háború a nemzeteket. A Síneár földjén, az épülő torony tövében mindenki egyet akar, mindenkinek ugyanaz a véleménye. Hát nem imponáló ez a magatartás? Itt nincs helye a nyekergésnek, a mekegésnek, a kishitűségnek. A nagy műnek sikerülnie kell! *Azonban* hajszál hull a levesbe. Nem mind arany, ami fénylik.

Teteje az eget érje, és szerezzünk magunknak nevet.

Teteje az eget érje. Minden szép és minden nagyon jó, de teljesen *figyelmen kívül hagyják* Istent. A Babel tornyának építői kihagyják a számításból a tulajdonost, a gazdát, a mindenható Istent. És mi hányszor kihagyjuk! Egységre törekednek, *de Isten nélkül*. Meg akarnak maradni, egy nép akarnak maradni, de Isten nélkül. Figyelemre méltó, hogy mennyire következtelen az istentelenségük. Próbálják is álcázni és elrejtteni. Amikor évezredekkel később megkezdődnek az ásátások a földig rombolt és széthordott torony helyén, egy kultikus hely maradványaira bukkannak. Hogy magukra ne haragítsák Istent (mint később az Athéniek az ismeretlen isten tiszteletére épített oltárral), a nagyon is jól ismert mintát követve építettek az óriás torony belsejében egy kápolnát

néhány oltárral. Miért? Mert nem volt bátorságuk a következetes istentelenségre. Emlékeztek-e azokra az időkre, amikor a magukat ateistáknak vallók titokban kereszteltették gyermekeiket, temették szüleiket? A bátor hitetlenség, az egyértelmű istentelenség éppoly ritka, mint a bátor hit és az egyértelmű istenhívőség. Hiába építenek kápolnát a toronyba, amit gondolnak, akarnak és cselekszenek, azt mégiscsak Isten nélkül gondolják, akarják és cselekszik. A valóságban magukat képzelik Istennek, és Isten helyére törnek. A középpontban már rég nem Isten áll, ők a középpont, s körülöttük forog a világ. Nem így van ma is? A torony teteje az eget érje – mondják. Hát ez a célja a tervezésnek, az építkezésnek a beépített kápolnával együtt. Nem Istennel és Istenért, hanem Isten ellenében. Ők is áldozatul esnek az édenkerti kigyó kísértésének: „Olyanok lesztek, mint az Isten.” A Bábel tornyának építői olyanok akarnak lenni, mint Isten.

Szerezziünk magunknak nevet. Ahelyett, hogy Istent dicsőítenék, önmaguk *halhatatlanságára* törekszenek. Ahelyett, hogy Isten nevét tisztelnék, a maguk nevét, hírnevét szeretnék megörökíteni. Hát nem volt nevük? Az 1Móz 5,2-ben ezt olvassuk: „Férfiúvá és asszonnyá teremte őket, és megáldá őket, és nevezé az ő nevüket Ádámnak” (föld, földből való). Tehát volt nevük, csak nem voltak megelégedve azzal a névvel (=ember), melyet Isten adott nekik. Te meg vagy elégedve a neveddel? Nem, te sem vagy igazán megelégedve a neveddel. De ahhoz, hogy *neved legyen*, tenned kell valamit, mondja a világ. Ha pedig van neved, akkor sokra viheted. Amikor 1980-ban menekültként érkezünk Münsterbe, meglátogatott az egyik német lelkipásztor barátunk. A jövőnkéről beszélgettünk a Hamannstift diákszobájában. Megmondta őszintén, hogy az a név, hogy Sándor Fazakas itt semmit sem ér. Ha ott állna előtte a Dr. vagy legalább egy „von”, a nemesi származás jele, vagy gróf, vagy báró, akkor igen, akkor könnyebb lenne a jövőmet tervezni. De így elég esélytelen. Akkor nagyon fájt, amit mondott a barátom, akivel már akkor nyolc éve, hogy barátok voltunk. És tökéletesen igaza volt. Ebben a világban, ha nincs jól csengő neved, nem sokra viszed. Ha pedig van neved, kinyílnak előtted a kapuk. A Bábel tornyának építői is hasonlóan gondolkoztak. „Embernek” lenni nem sok, de ha majd felépítjük a világ központját, akkor leszünk valakik. És ma? Ha eddig még nem szereztl magadnak nevet, tudod-e, hogy mit kérdeznek tőled az emberek? Azt, hogy eddig mit csináltál? Mert neve csak annak van, aki már sokra vitte. És aki sokra viszi, annak neve lesz.

És mégis van neved! Igaz, hogy nem te szerezted, hanem Jézus szerezte neked. „Ti az én barátaim vagytok.” Ez a te neved. Nem vagy senki. Te is vagy valaki. Az vagy, akiért karácsonykor alászállott, nagypénteken meghalt és húsvétkor feltámadott Jézus. Az vagy, akiért a templom kárpitja kettészakadt. Vagy valaki: Isten szentje vagy, véren megváltott drága gyermeke vagy! Hát kívánhatsz magadnak ennél szebb nevet? Sajnos igen. Te sem elégszel meg ezzel a névvel. Konkurálsz másokkal, hogy ki tesz nagyobb hírnévre szert iskolában, hivatásban, szórakoztatóiparban. Milyen szomorú, ha az az életed célja, hogy másokat megelőzve szerezz magadnak nevet. Isten *igent* mondott rád, ennél nagyobb hírnévre nem tehetsz szert.

Milyen ijesztően sokrétű az emberi természet. Sok-sok jóakarat, eszményi kezdeményezés mellett milyen jól megfér a lelkedben a hatalom, az érvényesülés, a befolyás, a dicsőség utáni vágy. A Bábel tornyát építő emberek lelkében éppen ez a sokrétűség kerül felszínre. Igen, ilyen az ember, ilyen a lelkében sokrétű ember, az Isten nélküli ember. Nem csak akkor sokrétű az emberi lélek, amikor babiloni tornyot, nemzeti vagy nemzetek feletti tornyot épít, akkor is sokrétű, amikor saját tornyát építi, talán akkor is, amikor templomtornyot épít. Mert ilyenkor is jól megfér egymás mellett lelkünkben a fenséges és a közönséges, a szent és a profán. Az embernek valóban Isten nélkül is sok minden sikerül, csak egy valami nem: megszabadulni önmagától. Ezért van szüksége

szabadítóra, ezért szállt alá Isten karácsony éjszakáján a megtartó és szabadító Úr Jézus Krisztusban.

Zavarjuk össze a nyelvüket

Ekkor kezdődött a soknyelvűség. Milyen sokba kerül ez a világnak. 1957 márciusában írta alá hat ország az Európai Unió alapító okiratát. Ma 29 tagja van az Uniónak. Hogy megértsék egymást Brüsszelben a 29 ország képviselői, le kell fordítani a hozzászólásokat és a benyújtott javaslatokat minden tagország nyelvére. Csak a fordítás évente egymilliárd dollárjába kerül az Uniónak, azaz 270 milliárd forintba. Ma ennyibe kerül a nyelvek bábeli zűrzavara, csak Európában. Isten ismét beavatkozik, most már a Sineár földjén, s aláküldi a toronyépítőkre a meg nem értés, az érthetelenség nyelvét. Ezáltal éppen az következik be, amit minden áron el akartak kerülni: a soknyelvűséget és a szétszórtságot. Isten félbeszakítja az építkezést. Mintha azt mondaná: stop, nincs tovább, abbahagyni, félbehagyni! Isten megakadályozza, hogy az ember pokollá változtassa a teremtett világot. Mi lett volna a már amúgy is megromlott istenképű emberből, ha megfoszthatta volna Istent nevétől és lakóhelyétől, a mennytől? A torony építésével azt akarták bizonyítani, hogy minden hatalom az övék, égen és földön. Korlátlan urai akartak lenni a mennynek is, szemet vetettek Isten trónusára. Lehet, hogy téged is megdöbrent és bosszant, amikor Isten neked is azt parancsolja, hogy hagyd abba. Mit gondolsz? Féltékeny lenne Isten önállóságodra, tehetségedre és képességeidre? Képtelen elviselni, hogy őt mindenből kihagyod, hogy nincs rá szükséged? Irigy lenne rád Isten? Nem tetszik neki, hogy nélküle is képes vagy egyről-kettőre jutni? Nem! Isten nem ilyen. Ez teljes félreértés! Isten nem önmaga miatt, nem saját érdekében száll alá a magasságból, hogy összezavarja nyelvüket, és neked is *megállj*-t parancsoljon, amikor saját égisz alá téged épít. Nem saját érdekében, miattad száll alá, mert nagyon is jól tudja azt, amit te nem tudsz, hogy minden, amit nélküle vagy ellenébe cselekszel, az előbb-utóbb a veszteted okozza. Istenellenes tetteidben mindig ott rejtőzik az életedre káros, olykor halálos vírus. Minden istenellenes vállalkozásod egy időzített bomba, mely előbb-utóbb felrobban. Minél magasabbra tornyosodik istenellenes vállalkozásod, annál mélyebb csapdát készítesz önmagadnak, annál bizonyosabb lesz, hogy a torony maga alá temet téged. Amikor Isten alászáll a Sineár földjére, az építkezés félbeszakításával *oltalmába, védelmébe* veszi ezt az istentelen nemzetséget, önmagával szemben, hogy nehogy még nagyobb kárt tegyen önmagában. Amikor Isten a te életedbe is alászáll, legyen az bár maga az ítélet, mégiscsak a te *üdvösséged érdekében* történik. Isten akkor is szeret téged, amikor végrehajtja a feletted kimondott ítéletét. Ugye tudod, hogy azt bünteti, kit szeret?

Isten a kudarcot is javadra fordítja

Ebben a történetben az a legmegbotránkoztatóbb, hogy egy nemzetségnek még a legszebb céljai és törekvései is kárba veszhetnek, ha Isten nélkül, saját erejére támaszkodva akarja azokat megvalósítani. Az ember nemcsak bűnös szenvedélyeibe, de olykor még a legnemesebb érényeibe is belepusztulhat. Abban a felismerésben, hogy legjobbnak és legnemesebbnek vélt szándékod is meghiúsulhat és ellenkezőjére fordulhat, valami mélységesen megalázó rejlik. Nagyon kell vigyáznod arra, hogy ez a felismerés *ne bántortalanítson el*. A svájci Solothurnban az Aare folyó partján áll a „Görbe torony”. Azt mondják, hogy amikor építője észrevette, hogy a torony ferdére sikerült, felakasztotta magát a torony egyik gerendájára. A kudarc miatti végső elkeseredettségében eldobta magától az életet. Nem tudta, hogy Isten még akkor is a javunkat akarja, ha az elvégzett munka sikertelen, kudarcba fullad. Ez is az ő akaratából történik. A kudarc is

Isten szándéka és akarata, ezért nem vezethet önrontásra, sőt még az is a mi tivdösségünket szolgálja. Még a kudarcért is hálával tartozol.

Isten épít

Amikor beteljesedett az idő, Isten ismét alászállt, de most már az ő Szent Fiában, Jézus Krisztusban. Miért? Mert kudarcot vallottunk. A város és a torony, azaz Isten országának építését pedig a saját kezébe vette, hogy így mentse meg zátonyra futott, csődöt mondott egzisztenciánkat. Aligha véletlen, hogy a világ Megváltója, Isten országának építője *ácsmesterként* élt övéi között. A mélységek mélységébe szállott alá, ácsolt keresztre. Itt vetette meg Isten az ő országának fundamentumát. Jézus maga a szegeletkő. Ez a kereszt lett a népek *középpontja*. Ezt látta Ézsaiás próféta is, amikor arról a hegyről beszélt, ahová majd elindulnak és egybegyűlnek minden nemzetek. A kereszt arról beszél, hogy Isten egyfolytában azon munkálkodik, hogy az ő országa teljességre jusson. Ez az országot maga Isten építi, te pedig az ő *munkatársa* lehetsz. És amikor a pünkösöd napja eljött, alászállott az ő Szentlelke. Hányféle nép tartózkodott akkor Jeruzsálemben, hogyan és mit hallottak? „Párthusok és médek és elámiták, és kik lakozunk Mesopotámiában, Júdeában és Kappadóciában, Pontusban és Ázsiában, Frigiában és Pamfiliában, Égyiptomban és Libiának tartományiban, mely Cziréne mellett van, és a római jövevények, mind zsidók, mind prozelitusok, Krétaiak és arabok, halljuk *amint szölyják a mi nyelvünkön* az Istennek nagyságos dolgait.” (ApCsel 2,9–11) Nem az ember, hanem az *Isten nagyságos dolgait*. Az egyház születésnapján Isten Szentlelke lesz úrrá a nyelvek bábeli zürzavara felett. A Jézus Krisztusról szöly evangéliumot mindenki a maga nyelvén hallotta. Az óegyházban a latin nyelvet hívták segítségül, ezáltal is örizvén az egyház egységét. De nem a latin vagy a világnyelv angol szolgálja az egyház egységét, hanem Isten Szentlelke, mely megtanít minket a szeretet nyelvére, melyet minden ember ért. Az első pünkösöd óta a keresztyén ember reménysége, hogy Isten Lelke egybegyűjt, és eggyé tesz, miként azt a 477. énekben is énekeljük (MRÉ). Ahol Isten Szentlelke, ott a határok eltűnnek, s eggyé lesznek a nemzetek.

Ma is épül Isten városa, Isten tornya, és te is *ott lehetsz* ezen az építőtelepen, Isten munkatársaként. Az építkezést nem hagyja félbe, mígnem ismét alászáll hatalommal és dicsőséggel, amikor minden népek egybegyűlnek előtte. És akkor elválasztja őket egymástól, egyeseket jobb keze, másokat bal keze felöl. És mi akkor is ott lehetünk, a megváltottak között, akikhez majd így szöly: „Jertek én Atyámnak áldottai, örököljétek az országot, amely számotokra készítettett a világ megalapítása óta.” (Mt 25,34) Ámen.

Ajánlott irodalom

FREY, Hellmuth: *Das Buch der Anfänge 1–11 des ersten Buches Mose*. Stuttgart 1977.

JENNI / WESTERMANN: *Theologisches Handwörterbuch zum Alten Testament*. Zürich 1984.

NEUKIRCHENER ANDACHTSBUCH: *Gottes Wort für jeden Tag*. 1991, 1995, 1999.

Von RAD, Gerhard: *Das erste Buch Mose*. ATD 2. Göttingen 1953.

WESTERMANN, Claus: *Biblischer Kommentar Altes Testament Genesis 1–11*. Neukirchen/Vluyen 1974.

Prédikációk újev napjára

Gede Ildikó

Székelyudvarhely–Belváros

Újévi istentisztelet

Alapige: Zsoltárok 50,23

Bibliolvasás: Lukács 17,11–19

Megannyi érzés kavarg az ember lelkében így, esztendő fordulóján. Múltba nézők, jövődőt idézők, valóság és álmok csupán.

Az év első istentiszteletén az életnek beszéde a háláról szól. Kétségtelenül ott bujkál valamennyiünkben, talán megfogalmazatlanul, a hála azért, hogy mindeddig megsegített minket az Úr. Erőt adott a próbákban, alkalmakat a hit őrzésére és növelésére, áldott időt a szeretésre. Sikerré áldotta a munkát, mindennapi kenyérrel jutalmazta, élehetővé tette napjainkat.

Másrészt ott van lelkünkben a reménység is, hogy Isten nem változik, hogy Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz. Hogy életünk minden eseményével ezután is javunkat akarja, és ha szeretjük Őt, ezt meg is fogjuk tapasztalni.

Isten választottaiként ugye úgy szeretnénk megélni az új év napjait, hogy azzal, ahogyan élünk, Őt dicsőítsük. Lehet, hogy ez a vágyunk kissé furcsának tűnik a mindennapok gondjaival, feladataival elfoglalt ember számára. Pedig Isten dicsőítése, amikor nem kérünk semmit, csak örülünk neki, amikor boldogan felsóhajtunk hozzá munkánk, szolgálatunk végzése közben, nagyon fontos része a vele való kapcsolatunknak. Ilyenkor lesz érezhetővé jelenléte: békességet, nyugalmat áraszt. Ezt az érzést fogalmazza meg egyik szép új énekünk: „Itt van Isten köztünk, jertek Őt imádni...”

„Aki hálával áldozik, az dicsőít engem!” Az ige most azok felé fordít, akikkel megosztjuk az új évet, ahol átéljük azt, hogy az ember élete kisebb-nagyobb áldozatok, áldozathozatalok sokaságából áll. Lemondani naponta valamiről a mellettünk élő javára, felvállalni valamit, amivel segítjük szeretteinket, de számtalanszor azokat, akik nem is családtagjaink. Kompromisszum nélkül nincs együttélés. Mindenkinek, aki közösségben él, áldozatot kell hoznia. Igen ám, de nem mindegy, hogy milyen lélekkel vállalom áldozatot. Lehet úgy is élni, hogy kínosan, undorral, vagy csak kötelességből teszem azt, amit elvárnak tőlem. Vagy éppen önsajnálattal, „mártírkodva”, esetleg dicsekedve, hogy mi mindenre vagyok képes én értetek. Lehet úgy „szolgálni” egy közösséget, családot, hogy megkeserítem napjaikat és előbb-utóbb nem kérnek a segítségemből, de belőlem sem.

Az ige a hálával végzett áldozatról beszél. Ez annak az embernek a szolgálata, akinek szavain, mozdulatain az látszik, hogy örömmel teszi, mert neki is öröm, hogy örömet okozhat. Az látszik, hogy a szeretet indítja útjára a tettet és a szót. Az látszik, hogy hálás azért, mert van kinek adnia, van mit adnia, hogy szüksége van rá. Egy 88 éves idős asszonyt látogattam meg az óév utolsó napján. Búcsúzott 54 éves értelmi fogyatékos leányától, akire már képtelen volt gondot viselni, ezért intézetbe helyeztette el. Az idős édesanyának egyetlen panaszzavát sem hallottam, pedig jó néhány éve temette el ugyancsak fogyatékos fiát. Azt mondta: „minden erőmet, türelmemet Istentől kaptam. Legyen áldott az Ő neve azért is, hogy mindig éreztem közelségét. Gyermekeket az Ő kezébe helyezem. Hiszem, hogy ott is gondot fog viselni rá.” A hálával odaáldozott élet így lesz Isten dicsőítése, a hétköznapi istentisztelete.

Vajon lehet-e így élni, vagy csak álmodozik az ember? Hát nem csak az ilyenfajta életnek van értelme Isten választottai számára?

Titkot tárt fel előttünk a mi Urunk, amikor keresztre feszítése előtt vette a kenyeret és azt mondta: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, amely tiérettetek megtöretik...” Ez a titok a hálával odaáldozott élet titka. Egymásért élni, szétosztani önmagunkat a körülöttünk élők között, továbbadni mindazt, amit Isten áldott ajándékként belénk rejtett. Adni, adni és adni, hálában, hálából, hogy megtehetjük, hogy van mit adni és van kinek adni. Az így megélt élet dicsőítés, Isten magasztalása. Csak ebben lehetünk boldogok, csak így érdemes élni.

Vágyak, valóság vagy álmok csupán? Lehet-e a keresztyén embernek ennél valószínűbb, igazibb vágya, kérése, imája ez új évnapi időre? Ennek az évnek az első istentiszteletén imádságainkban, énekeinkben az értünk életét hálával odaáldozó Krisztusra nézünk, és az Ő segítségét kérjük az ilyenfajta életvitelhez.

„És aki az útra vigyáz, annak mutatom meg Istennek szabadítását.” Ez a Szabadító mondta: „Én vágyok az út, az igazság és az élet...” Mire is kell nekünk vigyáznunk, mit is kell őriznünk? Mindazt, amit Jézus mond nekünk. A hálával odaáldozott élet útján járva esendőségünkben kellene a biztatások: ne félj, csak higgy, hited megtartott téged, légy hű mindhalálig, ne aggaldmaskodjatok, minden gondotokat őreá vessétek. Olyanok ezek az ígék, mint valami útjelző táblák, biztató jelzések a továbbhaladáshoz.

Az az ember, aki e mellett az út mellett dönt, előbb-utóbb csodát fog átélni. Közben hálával áldoz, és úgy megy tovább az „úton”, egyszer csak Krisztus közeléből kezdi látni az életet, a másik embert. Ebben a „magasságban” megszabadul önmagától, más lesz a látása. Már nem aggódik attól, hogy mit hoz a holnap, az új esztendő. A horizont kitágul, a földi lét az örökkévalóság egy pillanatává lesz. Azért adatik, hogy hálával áldozál és így dicsőítsd Istent. Ámen.

Lőrincz István

Marosvásárhely

Meglátszik az ív a felhőben

Alapige: 1Mózes 9,14

Bibliailvasás: 1Mózes 9,1–17

„És léssen.” Vajon mi léssen? – ez félelemmel tölt el. Mi léssen országunkban, világunkban, személyes életünkben? Nem a mi feladatunk ezen tépelődni. Ez nem jelenti azt, hogy nem vesszük komolyan a dolgokat, hisz minden érint minket is.

Ebben az évben is lesznek felhők, a föld felett és személyes életed felett. Lehet, a legsötétebb felhő jön fel rád. De ebben is ott van a vigasztalás. Én borítom be, én hozom fel a felhőt, nem a sors szeszélye. A felhők mögött ott van egy arc, akinek azt mondhatom: Atyám. Az Úr szab határt a felhőknek is, nem próbál felettébb!

Minél sötétebb a felhő, annál jobban látszik a szivárvány. Ha nem lenne felhő, nem lehetne meglátni a szivárványt. Nem lehetne megtapasztalni, hogy az Úr segít. Ebben az évben is nyugodtan rábízzhatjuk életünk vezetését. Az Úr azt akarja, hogy meglássuk a szivárványt. Ne csak a felhőt lássuk, hanem sokkal inkább az ívet a felhőben, ne csak a próbát, hanem azt az áldást, amit Isten belerejtett. A felhők félelemmel töltenek el, a szivárvány íve, a kegyelem megvigasztal és megerősít.

A felhők bűneinkre emlékeztetnek. Minden felhő bűnbánatra kell indítson bennünket. Azért küld az Úr felhőt, hogy meglássuk, hogy elhagytuk őt és vissza kell térnünk hozzá.

A felhő ott volt a Golgota hegyén is. Hat órától kilenc óráig sötétség lett a földön. Az egész emberiség bűnének sötét felhője odagyűlt Krisztus keresztje fölé. Jézus e felhő alatt kiáltotta: Atyám, bocsáss meg nekik, én Istenem, miért hagytál el engemet? De szétoszlott a felhő és elhangzott: elvégeztetett. Ez a kereszt azóta is ott ragyog és erre a felhőre azóta is fel lehet nézni. Ez alatt a kereszt alatt békességre lehet jutni Istennel. Nem kell bizonytalanságban maradni, meg lehet Jézust ragadni.

Ez a kereszt örök jele annak, hogy Isten minket nem elveszíteni akar, nem elkárkoztatni, hanem üdvözíteni, megtartani, megváltani.

Akinek nincs hite, akinek nincs Krisztusa, annak csak felhője van, az csak ennyit tud: rettenetes dolog ez az élet, nem lehet kibírni az életet a felhők alatt. Isten gyermekeinek az életében is van felhő, de ott ragyog a Nap is.

Mi most egy új esztendőbe lépünk. Lehet, hogy épp egy sűrű felhő alatt lépünk be. De mi nemcsak a felhőket látjuk, hanem azt az Urat, aki ott van a felhők mögött, és aki egyszer el fog jönni a felhőkben. Nemcsak a felhők jönnek el, hanem a felhőkben el fog jönni Jézus.

Jön már most is ebben az új évben is sok-sok jelben, megtapasztalásban, igéjében, jön egymás testvérei szívéen keresztül.

S ezen túl minden új esztendő utalás az új égre és az új földre, amit majd ő hoz magával a felhőkön. Ezzel az esztendővel is ehhez leszünk közelebb! Örüljünk ennek, és adjunk hálát érte! Ámen.

Fohász

Uram, nem csodákért és látomásokért fohászokodom, csak erőt kérek a hétköznapihoz. Taníts meg a kis lépések művészetére! Tégy leleményessé és ötletessé, hogy a napok sokféleségében és forgatagában idejében rögzítsem a számomra fontos felismeréseket és tapasztalatokat! Segíts engem a helyes időbeosztásban! Ajándékozz biztos érzéket a dolgok fontossági sorrendjében, elsőrangú vagy csak másodrangú fontosságának megítéléséhez! Erőt kérek a fegyelmezettséghez és mértéktartáshoz, hogy ne csak átfussak az életen, de értelmesen osszam be napjaimat, észleljem a váratlan örömeket és magaslatokat! Őrizz meg attól a naiv hittől, hogy az életben mindennek simán kell mennie! Ajándékozz meg azzal a józan felismeréssel, hogy a nehézségek, kudarcok, sikertelenségek, visszaesések az élet magától adódó ráadásai, amelyek révén növekedünk és érlelődünk! Küldd el hozzám a kellő pillanatban azt, akinek van elegendő bátorsága és szeretete az igazság kimondásához! Az igazságot az ember nem magának mondja meg, azt mások mondják meg nekünk. Tudom, hogy sok probléma éppen úgy oldódik meg, hogy nem teszünk semmit. Kérlek, segíts, hogy tudjak várni! Te tudod, hogy milyen nagy szükségünk van a bátorságra. Add, hogy az élet legszebb, legnehezebb, legkockázatosabb és legtörékenyebb ajándékára méltók lehessünk! Ajándékozz elegendő fantáziát ahhoz, hogy a kellő pillanatban és a megfelelő helyen – szavakkal vagy szavak nélkül – egy kis jóságot közvetíthessenek! Őrizz meg az élet elszalasztásának félelmétől! Ne azt add nekem, amit kívánok, hanem azt, amire szükségem van! Taníts meg a kis lépések művészetére!

Antoine de Saint-Exupéry

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve 2011-re

Egyé lenni az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban!

(ApCsel 2,42)

1. nap. Vasárnap: A jeruzsálemi gyülekezet

Joél 2,21–22; 3,1–2 Kiöntöm lelkemet minden testre.
Zsolt 46 Az Isten ő közepette van.
ApCsel 2,1–12 Mikor a pünkösöd napja eljött.
Jn 14,15–21 Az igazságnak ama Lelke.

2. nap. Hétfő: Egy test – sok tag

Ézs 55,1–4 ...jertek e vizekre!...
Zsolt 85,8–13 Közel van szabadítása az őt féltőkön.
1Kor 12,12–27 Egy Lélek által mi mindnyájan egy testté keresztellettünk meg.
Jn 15,1–13 Én vagyok a szőlőtő...

3. nap. Kedd: Az apostolok tudományához való ragaszkodás egyesít minket

Ézs 51, 4–8 Figyeljetek reám, én népem!
Zsolt 119,105–112 Az én lábam szövétneke a te igéd.
Róm 1,15–17 Kész vagyok nektek is, akik Rómában vagytok, az evangéliumot hirdetni.
Jn 17,6–19 Megjelentettem a te nevedet az embereknek.

4. nap. Szerda: A javak megosztása, mint az egység kinyilvánítása

Ézs 58,6–10 Az éhezőnek szegd meg kenyeredet.
Zsolt 37,1–11 Bízzál az Úrban és cselekedjél jót!
ApCsel 4,32–37 Mindenük közös volt.
Mt 6,25–34 Keressétek először Isten országát...

5. nap. Csütörtök: Reménységgel megszegni a kenyeret

2Móz 16,13b–21a Ez az a kenyér, melyet az Úr adott nektek eledelül.
Zsolt 116,12–24.16–18 Neked áldozom hálaadásnak áldozatával.
1Kor 11,17–18.23–26 Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.
Jn 6,53–58 Ez az a kenyér, amely a mennyből szállott alá.

6. nap. Péntek: Tettekre ösztönözve az imádságon keresztül

Jón 2,1–9 Az Úré a szabadítás!
Zsolt 67,1–7 Dicsérnek téged a népek, ó Isten.
1Tim 2,1–8 Tartassanak könyörgések...királyokért és minden méltóságban lévőkért.
Mt 6,5–15 Jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod.

7. nap. Szombat: A feltámadás hitében élni

Ézs 60,1–3.18–22 A szabadulást hívod kőfalaidnak és kapuidnak a dicsőséget.
Zsolt 118,1.5–17 Nem halok meg, hanem élek...
Róm 6,3–11 Eltemettünk azért vele együtt a keresztség által a halálba... hogy mi is új életben járjunk.
Mt 28,1–10 Ne féljétek!

8. nap. Vasárnap: Isten a békéltetés szolgálatára hívott el

1Móz 33,1–4 Ézsau elébe futott, megölelte őt...és sírtak.

Zsolt 96,1–13 Mondjátok a népek között: az Úr uralkodik! / az Úr a Király!

2Kor 5,17–21 Mindez pedig Istentől van, aki minket magával megbékéltetett

Jézus Krisztus által, és aki nekünk adta a békéltetés szolgálatát.

Mt 5,21–26 Hagyd ott az oltár előtt a te ajándékodat, és menj el, előbb békélj meg a te atyádfiával.

Első nap

Oláh József

Kisbács

Az egyház újjászületése

„Ne félj, te föld! Örülj és vigadozz, mert nagy dolgokat cselekszik az Úr!

Ne féljetek, ti mezei vadak! Mert zöldülnek a pusztának virányai; mert a fa megtermi gyümölcsét;

A füge és szőlő is kitarják gazdagságukat.

Mert ímé, azokon a napokon és abban az időben, amikor meghozom Júda és Jeruzsálem fogságát:

Egybegyűjtöm akkor mind a pogányokat, és levezetem őket a Josafát völgyébe, és perbe szállok ott velők, az én népemért és örökségemért, az Izráéleért, a melyet szétszórtak a pogányok közé és megosztottak az én földemen...” (Jóel 2,21–22; 3,1–2)

I.

Az imahét első napjának Igekoszorúja Az apostolok cselekedeteiről írott könyv pünkösdi történetén alapszik. Szó van itt a megszületett egyházzól, az elvégzett szolgálatokról: imádságról, közösségről és a kenyér megtöréséről. A zsoltáros Isten kegyelméről beszél: „Jákób Istene a mi várunk.” Nem tesz mást, csak azt mondja el, hogy Isten velünk van, ő a mi várunk. János a vizsgálatás nagy lelkét ígéri, aki el fog jönni és aki mindenkinek adatik. De miről beszél Jóel? Ő mit ígér nekünk?

Péter az első pünkösdi alkalmával kiállott a Jeruzsálemben összesereglett zsidó hívek elé. Péter nem félt, mondta mindazt, amit a Lélek mondott neki és amit mondania kellett. Vajon valójában nem félt?!

Mi készítette arra a tanítványokat, hogy zárkózzanak be a jeruzsálemi felházba?! Miért titkolták el kilétüket és miért maradtak nevenincs bizonyágtevők?! Kérdések, melyekre nagyon nehezen kaphatunk választ. Kérdések, amelyek titkokat hordoznak magukban és maguk körül. Nagyon sok esetben arra gondolunk, hogy idegen tájakon járunk. Az új út keresése mindig bizonytalanságokat szül, minden pillanatban fel kell készülnünk az ellenállásra, a szembeszegülésre. Egységstörékvéseink sohasem egyértelműek, sohasem tudjuk, mekkora az az erő, ami velünk szemben áll. Honnan tudánk, hogy kik állanak az ellenkező oldalon, kik vannak odaát. Ezért mondja Jóel: „ne félj, te föld! Örülj és vigadozz, mert nagy dolgokat cselekszik az Úr.”

Titokban tartott félelmeink ennek ellenére mind-mind előjönnek. Szeretnénk az egyiséget, vágyakozunk reá, de nagyon sok esetben a mindennapok eseményei kijózanítanak. Isten valóban nagy dolgokat cselekszik közöttünk. Megváltásának megjelenése pillanatától arra int, hogy egymást szeretnünk kell. A szeretet, ami bennünket összekap-

csol, Őbenne lehet-e egyoldalú?! Isten ökumenikus szeretetének megcsúfolásával kell szembenéznünk naponta, mert a magunkéit féltve nem tudjuk elfogadni a másikat.

Volt idő, amikor az emberi leleményesség minden eszközt felhasznált tervei elérésére. Volt idő, amikor az okosabb igyekezett kihasználni az engedékenyebbeket (egyház-történeti tények a reverzális törvények, még itt Erdélyben is, ahol a recepta religio törvénye meghatározta azokat).

Félünk, mert nagyon sok esetben tapasztaltuk, hogy jóhiszeműségünket kihasználva a körülöttünk élők elorozták gyermekeinket a bábakeresztséggel. Egyházunkat sok tekintetben engedékenyebbnek ítélve igényt tartanak szertartásainkra, és bár ők megkívánják, hogy statisztáljunk szertartásaik mellett, ők nem hajlandók aktívan részt venni a mieinken.

Miért örülünk és miért vigadozunk? Wass Albert azt mondja:

„Likasszák már az égben fönt a rostát,
s a csillagok tengelyét olajozzák
szorgalmas angyalok.
És léssen csillagfordulás megint,
és miként hirdeti a Biblia:
megméretik az embernek fia,
s ki mint vetett, azonképpen arat.”

Örülünk, mert Isten a próféta által egy olyan üzenetet közöl, hogy van reményünk örvendezni. Ahol semmi remény nem mutatkozott, ahol minden elhangzó szó, minden elmondott üzenet a puszta föld terméketlen szikárságával találkozott, ott zöldülnek a puszta virányai, ott megtermi a füge és a szőlő gyümölcsét, és a természet kitarja gazdagságait. Nagyon sok esetben meg kellett tapasztalnunk, hogy reménységünk meghazudtolásának dicsősége szerint arattunk. Hányszor kellett megszólalni olyan környezetben, ahol Isten Igéjét megcsúfolták és szolgáját kigúnyolták, de meg kellett tapasztalnunk, hogy volt egy ember, egyetlen érző lélek, aki velünk együtt átérezte keserűségünket és röstelkedett embertársai konoksága miatt. Milyen jól esett akkor az együttérzés, mennyire simogatta szívünket a megértés szava. Így zöldülnek ki a puszta virányai, így termi meg gyümölcsét a füge és így tárja ki gazdagságait a szőlő.

II.

A jóeli prófécia második része már nem biztatás, hanem leírása annak, ami történni fog. Egy rabságban élő népnek lehetett-e nagyobb vágya, mint a szabadulás? Mi, a keresztény világ, akik nap nap után megtapasztaljuk a szétszakadozottságnak terhét, vághatunk-e másra, mint az együvé tartozásra? Hány családban keserítette meg az élettársak örömét a gyermekek megkereszteléséért folytatott harc akkor, amikor nem is annyira a férj vitakozott a feleséggel, hanem a család többi tagja oszlott táborokra és ingerelte egymás ellen a házastársakat. És végiggondolhatjuk, milyen egymásramutogatásban éltek a zsidók és a samaritánusok, amikor egymásra mutogatva emlegették a Sion és a Garizim hegyét. Milyen keserű lehetett annak az embernek a sorsa, aki el kellett kerülnie a családi békekesség érdekében Samáriát, mert neki Jeruzsálemben kellett sietnie. Jóel azt magyarázza, hogy amikor Jeruzsálem megérti, Júda is megtapasztalja a fogságnak sanyarúságát és megszívleli Istennek szavát, akkor egybegyűjti a pogány népeket és perbe száll velük választott népéért.

Milyen nehéz azt elképzelni, hogy mit fog mondani az Úr. Kiket fog okolni a szét-
szakadozottságért és milyen vádakot emel? Elgondolkoztató, hogy miért hívja a pogá-
nyokat perbe, miért velük perel. Ha az Úr pereskedésére gondolunk, piruló orcával kell
megállanunk. Érettünk száll harcba és a mi bűneinkért vádol másokat. Mert a körülöt-
tünk élő nem keresztyén népek (cigányság – bocsánat – roma közösség, terjedő keleti
kultúrák és a mohamedanizmus) nagy előszeretettel várják, mikor esünk egymás torká-
nak mi, a szeretetet hirdető keresztyének.

Mennyivel többet kellene foglalkoznunk az egytív tartozással, mint azzal, ami ben-
nünket elválaszt. Isten üzenete, amit Jóel hirdetett, erre figyelmeztet. Tudjuk, hogy a
„Római Szent Szék” keresi a kapcsolatot minden világvallással, de egyeduralomra tö-
rekszik a keresztyénség világában. Ó, Josafát völgye, mit rejtegetsz számunkra? Nem
tudjuk, hogy Urunk, aki perbe száll érettünk kit, kiket fog vádolni a fogságra vitelért, a
szétszórtságért és az egyet nem értésért. Ámen!

Második nap

Dobai Zoltán

Ákos

Egy test – sok tag

Alapige: 1Korinthus 12,12–27

Amikor Pál megírta az első korinthusi levelet, akkor Korinthusban valóságos zűrzá-
var volt. A gyülekezetben szakadások, pártoskodások voltak. Egyesek Pált tartották
lelki vezetőjüknek, mások Apollós követőinek nevezték magukat (1Kor 3,4). Irigyke-
dés, versengés, féltékenység, széthúzás furakodott be a gyülekezetbe. Egyáltalán nem
az egység volt látható és tapasztalható.

Sokféle ember lakta a várost: voltak tudományokban jártas értelmiségiek és írástu-
datlan szolgák, kereskedők, hajósok, papok, filozófusok, művészek és utcanők, római
szabadpolgárok mellett görögök és zsidók. Pál idejében a város már több mint 700 000
lakost számlált, s ezek nagy része rabszolgá volt.

Korinthus gyorsan fejlődő város volt, egyrészt kedvező földrajzi fekvésének, más-
részt nagy tengeri kikötőjének, Kenkreának köszönhető, amely nyitott kaput jelentett a
világkereskedelem számára, kereskedelmi városok királynőjének nevezték Korinthuszt.

Ezentúl a helység híres volt még az erkölcstelenségéről és kicsapongó életstílusáról.
Annyira romlottak voltak a közerkölcsök, hogy szállóigévé vált a „korinthusi módra
élni”.

Pál apostol Kr. u. 51 végén érkezik ide, a második térítő útja során, és hirdeti az
evangéliumot, a keresztről való beszédet, mely által sokan hívökké lettek.

Arról ír az apostol, hogy paráznák, bálványimádók, házasságtörők, pulyák, férfi-
széplősítők, lopók, telhetetlenek, részegesek, szidalmazók, ragadozók voltak némelyek,
„de megmosattattak megigazítottak az Úr Jézusnak nevében és a mi Istenünk Lelke
által”. (1Kor 6,9–11)

Így aztán, az egy Lélek által, egységbe, egy testbe fogta össze az ott élő tagokat a
mindenható Isten. A sokféle, különféle tagok egységesítése az Egyetlen által lehetséges.

Az 1970-es években történt: egy idős házaspár Amerikából Franciaországba repült,
hogy virágot vigyenek a fiuk sírjára, aki 1944. június 6-án, a normandiai partraszállás-
kor halt meg. Kimentek a hősök temetőjébe, a rengeteg egyforma kereszt között jártak,
keresve fiuk sírját. Amikor megtalálták, megálltak előtte, leborultak és keservesen sír-

tak. Kissé odébb egy fotóriporter fényképezett. Amikor meglátta az idős házaspárt, odalépett közel hozzájuk és őket kezdte el fényképezni. Az idős asszony sírva szólt a férjéhez: a világ számára a fiúnk csak egy a sok közül, de nekünk az egyetlen!

Nekünk Jézus az egyetlen, akiben egyé lehetünk, sokan és sokfélék. És nincs abban semmi kivetnivaló, hogy sokfélék vagyunk, hogy nyelvi, kulturális, származásbeli, vagyoni vagy faji különbségek vannak közöttünk. Krisztus gyülekezetében az Egyetlen által élhetünk egységben, egy akaratban, szeretetközösségben.

A következőkben három dologról szeretnék beszélni a felolvasott ige alapján:

- különbözünk egymástól;
- szükségünk van egymásra;
- törődnünk kell egymással.

1. Mit jelent az, hogy különbözünk egymástól?

Mindannyian egyediek vagyunk. A 139. zoltár 14. versében a következő olvasható: „Magasztallak, hogy csodálatosan megkülönböztettél!”

Nincs két egyforma ember a világon, mint ahogy nincs két egyforma falevél (színen, formában, erezetben) vagy hópehely. De két egyforma ujjlenyomat sincsen, még az egypetűjű ikrek ujjlenyomata is minden esetben különbözik. Mert Isten egyenként teremt meg bennünket anyánk méhében. Minden tag egyedi, pótolhatatlan és megismételhetetlen.

Isteni csoda, ha egy gyülekezetben a sok, különböző tag egy testet képez. Nem tökéletes emberek, tagok alkotják a testet, mert a bűn megrontotta azt, amit Isten jónak teremtett. És az ősellenség a testet, a gyülekezetet, az egyházat is támadja, kikezdi.

Egyszer valaki megkereste Spurgeonot és azt mondta neki, hogy keresi a tökéletes gyülekezetet és annak lesz a tagja. A prédikátor azt mondta a fiatalembernek, hogy szerinte nincs tökéletes gyülekezet itt a földön, de ha találna is egyet, nem lenne többé az, abban a pillanatban, ahogy ő belép oda.

Egy lelkipásztor azt mondta, hogy ő úgy akar prédikálni, beszélni, ahogy Billy Graham. Ő volt a példaképe. Megváltoztatta hangját, kicsit mélyebben beszélt, hogy hasonlítson hozzá. Csakhogy ennek következtében tönkrement a hangja. Orvoshoz ment, aki azt javasolta, hogy egy ideig pihentesse a hangszálait, majd beszéljen természetes hangján. Ha nem teszi ezt, örökre elveszítheti a hangját. A lelkipásztor szomorúan ment haza, elfogadva a tanácsot. Pár év múlva egyik szolgálata után odalépett hozzá egy férfi és azt mondta, hogy: tökéletes hangod van!

– Ezt hogy érted? – kérdezte.

– Tökéletes hangod van. A magnófelvételtre vannak hangok, melyek nem alkalmasak, de a tied tökéletes, kellemes hang. Isten szép, jó hanggal áldott meg.

A lelkipásztor elszégyellte magát, és ott, rögtön megköszönte az ő hangját.

Egy amerikai lelkipásztortól hallottam, hogy zenetanára a gimnáziumban a következőt mondta neki: 30 éve vagyok zenetanár, de ezt még eddig senkinek nem mondtam: kérlek, ne énekelj többet. Megvan a jelesed, csak ne énekelj többet. Amikor lelkipásztor lett, a gyülekezetben az éneklést nem vezethette, mert nem volt egyáltalán hangja, de éppen ezért volt mindig szüksége énekvezérre, munkatársra, aki szakszerűen végezte ezt a szolgálatot.

„Most pedig az Isten elhelyezte a tagokat a testben egyenként mindeniket, amint akarta.” (18. v.)

Isten teremtett minket. Csodálatosan megkülönböztetett minket. Ő nem hibázott, amikor téged, engem teremtett, olyanakk, amilyenek. Adj hálát Neki egyedi életedért!

2. Szükségünk van egymásra!

Hemingway mondta: „Így vagy úgy – egy embernek önmagában semmi esélye nincs!”

Szükségünk van egymásra. „Nem mondhatja pedig a szem a kéznek: Nincs rád szükségem; vagy viszont a fej a lábaknak: Nem kellett nekem.” Összefogással sok minden elérhető. Egységben az erő.

Valaki ellátogatott az elmebeteg intézetébe, ahol több mint száz elmebeteg volt, és a portán csak egy őr. Megjegyezte a kapu előtt: gondolom nagyon veszélyes önnek itt egyedül, ezzel a sok őrült emberrel. Mert ha egyszer ezek összefognak, akkor nem bír el velük.

Nem így van, mondta az őr, mert az őrültek nem képesek összefogni, hiszen nem tudják, hogyan kell csinálni!

Magunktól mi sem vagyunk képesek összefogni (legfeljebb a rosszban) egy nemes cél érdekében, de Krisztus által csodák történnek.

Az egységről olvastam, hogy biztonsági okokból a hegymászók összekötik magukat egymással. Ily módon, ha valaki megcsúszik és leesik, nem zuhan le, mert a többiek megtartják. A gyülekezetben is így kellene lennie: amikor az egyik tag elesik, a másik felsegíti, fenntartja őt.

Nagy áldás van az összefogásban. Különbözőek vagyunk, de szükségünk van egymásra.

Képzeljünk el egy nagy zenekart. Sokan hegedülnek, néhányan fuvolán, oboán, angolkürtön, klarinéton, trombitán játszanak. Valaki a zongoránál ül, másvalaki az üstdobokat üti néha. Gyönyörű zenedarabot adnak elő, tökéletes harmóniában, szüntelen a karvezetőre figyelve.

Mindenki tudja, hogy szükség van mindenkire. Mert ettől lesz szép és tökéletes a darab. Lehet, hogy a zenekarban valakinek egy kétórás koncert alatt mindössze csak néhány másodpercet kell zenélnie, de rá is szükség van. Mert a zeneszerző így komponálta a darabot. Ő is hozzátartozik a darabhoz, beletartozik a zeneműbe. Pál azt írja: a test legerőtelenebb tagjaira is szükség van. Isten szerkesztette egybe a testet (22. és 24. v.).

Kellenek a kezek, melyek dolgoznak. Kellenek a lábak, melyek megbízást végeznek. Kell a hang, mely Róla beszél. Kell a fül, mely meghallja a sóhajt, a sírást.

Te mi vagy? Kéz, láb, száj, fül? Keresd meg a szolgálatodat, és szolgálj Őt hűségesen, odaadóan. „A szolgálatokban is különbség van, de ugyanaz az Úr.”

Szükségünk van egymásra! „Mert ha az egész test szem, hol a hallás? Ha az egész hallás, hol a szaglás? Most pedig az Isten elhelyezte a tagokat a testben egyenként mindeniket, amint akarta.” (17–18. v.)

3. Végül az utolsó gondolat: Törődünk kell egymással!

Pál a 25. versben ezt írja: „... gondoskodjanak egymásról a tagok.” A Római levél 12,5-ben pedig ezt írja az apostol: „Örüljete az örülőkkel és sírjatek a sírókkal!”

A törődés abban mutatkozik meg, hogy vállaljuk a test tagjainak örömét és bánatát. Súlyos bajt jelent, ha nem tudunk együtt érezni másokkal. Isten életeteket átformáló Lelkére van szükségünk, hogy igazán és tevőlegesen odafigyeljünk egymásra.

Négy gyermek sétált egy tó partján. Amikor a legfiatalabb, az ötéves kislány virágot akart leszakítani, beleesett a tóba. A legidősebb fiú, a tizenkét éves bátyus beugrott a vízbe, és sikeresen kimentette a testvérét. Amikor a gyermekek apja meghallotta az esetet, ezt kérdezte a tízéves fiútól: „Segítettél-e a húgod megmentésében?” Ezt válaszolta: „Igen, amikor Márton közeledett a parthoz, megragadtam a kabátját és segitettem ki-

húzni.” „Jól van!” – felelte az apa, majd odafordult a hatéves fiúhoz is, és ezt kérdezte: „És te is segítéttél?” A gyermek, aki még mindig törölgette a könnyeit, így válaszolt: „Ó, papa, én sikítottam.”

Az emberek megmentéséért végzett munkában nem mindenki képes beugrani a vízbe, hogy mentse a fuldoklókat, vagy nincs ereje ahhoz, hogy kihúzza őket, de egészen bizonyos, hogy még a leggyengébb is tud szünet nélkül Istenhez kiáltani. Törődjünk egymással!

Csak úgy lehetünk igazi „test-vérek”, ha Krisztus a fej, az Egyetlen, akire figyelünk, akit hallgatunk és mindenben követünk.

Krisztusban gazdag változatosság és mélységes egység van, és ebben osztozik minden keresztyén, mint ennek az egy testnek, az egy Lélek általi tagja.

„Ti pedig a Krisztus teste vagytok, és tagjai rész szerint!” Ámen.

Harmadik nap

Ifj. Demeter Sándor

Temesvár

Egység

Isten ereje – az evangélium – által

Alapige: Róma 1,15–17

Pál apostol vágyik eljutni a római keresztyénekhez, vágyik a velük való közösségre, a találkozásra, az egységre. Vágyik arra, hogy az evangéliumot nekik is hirdesse, hiszen tudja, hogy a Jézus Krisztusról szóló evangélium összeköt, testvérekké tesz.

Először azt nézzük meg, hogy hogyan valósulhat meg az egység Isten és ember, illetve ember és ember között? Majd lássuk azt is, hogy miért fontos az evangélium, az apostolok tudománya? Végül a mi feladatunkról, adósságunkról lesz szó.

I. Az apostolok tudományához való ragaszkodás egyesít minket – olvashatjuk a *ma este témáját*. Az apostolok tudománya Isten evangéliuma. Az evangélium örömhír, amely arról szól, hogy Jézus Krisztus eljött ebbe a világba, és a Belé vetett hit által megismerheti a bűnös, ítélet alatt levő ember a kegyelmet. Így válik az evangélium Isten erejévé minden hívőnek üdvösségére (16. v.).

„Egyesít minket.” Egységre, egyetértésre vágyunk mindannyian. Mi az egység? A Wikipédia szerint az ökumenizmus ezt jelenti: *keresztény vallási felekezetek által használt protestáns eredetű fogalom, eszme, mentalitás. Lényege a különféle keresztény felekezetek, egymás hitnézetei különbségeinek ellenére tanúsított tolerancia, a felekezeti különbségek helyett a közös pontok, alapvető hitnézeti egyezőségek hangsúlyozása. Közösségvállalás, az együttműködés keresése.*

A mai világ és az egyházak különösen nagy gondot fordítanak az egység megteremtésére. Sajnos nemcsak a **keresztyén egységre** törekszünk, amely szerint „egynek lenni minden keresztyénnel a Biblia szerint akkor lehetséges, ha a keresztyének Krisztussal egyek”, hanem egységet akarunk minden vallási felekezettel, a közös nézeteket hangsúlyozva, a különbözőségeket mellőzve. Ennek egyik következménye lett az, hogy egy keresztyén felekezethez tartozó ember egy keleti valláshoz tartozóval való házassága után nyugodt szívvvel kijelenti, hogy „egy Isten van, csak mi úgy hívjuk, hogy Isten, ők pedig Allah vagy Buddha”

De a mai téma címe, bár nem szentírási mondat, de biblikusán fogalmazza meg: *Az apostolok tudományához való ragaszkodás egyesít minket.* János is így fogalmaz a 2Jn 1,9-ben: „Aki félrelép és nem marad meg a Krisztus tudománya mellett, annak egynek sincs Istene. A ki megmarad a Krisztus tudománya mellett, mind az Atya, mind a Fiú az övé.” Az apostolok tudománya a Krisztusról szóló örömmüzenet, a keresztről szóló beszéd.

Egységre törekszünk, egységet akarunk az emberek között, a felekezetek között, a népek között, de ennek egy útja van: Jézus Krisztus. Ezért határoztunk úgy az apostollal együtt, hogy nem tudunk másról prédikálni, csak Jézus Krisztusról, róla is mint megfeszítettéről (1Kor 2,2).

Mert, csak akkor kerül **egy ember** az Istennel közösségbe, egységbe, ha hit által Jézushoz kapcsolódik, azaz egyszerűen fogalmazva: hisz az evangéliumnak. Elhiszi, hogy neki is Jézus Krisztusra van szüksége ahhoz, hogy bocsánatot kapjon, hogy áldott élete legyen, hogy örök életre jusson.

Csak akkor lesz **egy házasságban a férj és a feleség igazán eggyé**, ha mind a két fél Krisztusban van. *Maradjatok énbennem és én tibennetek* (Jn 15,4). Akkor leszünk igazán egyek, amikor mi Krisztusban vagyunk, és mibennünk Ő van a hit által.

Akkor lesz **eggyé egy gyülekezet, egy felekezet vagy több felekezet, egy nép vagy a különböző nemzetek**, akkor lesznek az Európai Unióban lévő országok és nemzetek egy közösséggé, ha Krisztusra építünk, Krisztus lesz az alap és Krisztusban maradunk, ha ragaszkodunk az evangéliumhoz, ha ahhoz igazítjuk életünket. Érdekes, hogy még Pilátust és Heródest is összekötötte Krisztus ügye: *Ezen a napon Heródes és Pilátus barátságot kötöttek egymással. Előtte ugyanis haragban voltak.* (Lk 23,12) Nem a legjobb példa Pilátus és Heródes barátsága, hiszen ők Krisztus megöletésének ügyében lettek barátokká, de számtalan példa van arra, hogy miután ellenségek hitre jutottak, megismerték a minden értelmet felülhaladó kegyelmet, megtört a kemény szív és kibékültek ellenséges viszonyban lévő házastársak, szomszédok, barátok.

Krisztusban van az egység. Így lehetünk egymás testvérei számtalan olyan Krisztusban hívő emberrel, akikkel semmi más (se nemzetiség, se vallás) nem köt össze, csak egyedül a megváltó Krisztusba vetett hitünk.

II. Miért fontos a Krisztus tudománya, a keresztről szóló üzenet hirdetése, amelyre Pál apostol vállalkozik?

Három egyszerű mondatban lehetne összefoglalni a feleletet, amelyet a Jn 3,16 összegez vagy a Heidelbergi Káté felosztása is követ:

1. Az ember fellázadt Isten akarata ellen, ennek következtében az Ő ítéletét vonta magára, melynek a vége az örök ítélet, a kárhozat. Ezt azonban sokan nem tudják, nem hiszik. Ezért kell erről beszélni.

2. De Isten megkönyörült az emberen, Jézus Krisztust küldte el, hogy megbékítsen minket önmagával. Bűneinket maga vitte fel a keresztfára. Kevesen tudják, hogy a káracsony, a nagypéntek, a húsvét ennek az ünnepe. Ezért kell erről beszélni.

3. „Az igaz ember hitből fog élni”, a megváltó Jézus Krisztusban való hitből. Ezt is kevesen tudják, hiszik, hogy csak azé a kegyelem, aki kéri, elfogadja, megköszöni. Ezért kell ezt is prédikálnunk.

Ez volt az akkori számtalan istenségnek áldozó ember számára, és a mai ember számára is az örömmüzenet: van egy kegyelmes Isten, akihez jöhetünk, aki nem vet el, aki irgalmas, aki szeret, aki kihúzza a gödörből és azt mondja: kövess engem. Hadd idézzük a jól ismert történetet a verembe esett emberről.

Egy kínai ember egyszer elmesélte élete tapasztalatait a maga képes nyelvén:

„Mély verembe estem, minden erőmmel igyekeztem kijutni, de nem sikerült.

Arra jött Konfucius és így szólt:

– Fiam, ha hallgattál volna a tanításomra, most nem lennél ebben a veremben.

– Ezt tudom! – kiáltottam, de ez most nem segít rajtam. Segíts! Akkor követem tanításodat.

Konfucius azonban mit sem törődve velem folytatta útját és otthagyt reménytelenül.

Majd másvalaki jött, és letekintett a verem mélyére.

Buddha volt. Keresztbe fonta karját és azt mondta:

– Fiam, ha te is keresztbe fonod karodat, behunyod szemedet és a teljes nyugalom és alázatosság állapotába kerülsz, akkor eléred a nirvánát, az örök megsemmisülést, ahogy én is elértem. Légy közönyös minden külső körülménnyel szemben, és megtalálsz nyugalmaidat.

Sietős léptekkel közeledett Mohamed, lehajolt a verem szélén és lenézett.

– Ember! Ne csinálj olyan nagy lármát! Annyi bizonyos, nyomorult helyzetben vagy. Félsz? Nos, nem kell félned. Allah akarata volt, hogy ide beleessél. Ezt jól gondold meg. Ki tehet valamit Allah akarata ellen? Mondd el a hitvallást: Allah nagy és Mohamed az ő prófétája. Mormold ezt a vallástételt, amíg örökre be nem zárul a szád. Aztán halj meg. Kétszeresen fogod élvezni a paradicsom gyönyörűségeit. És Mohamed is elment, de engem, nyomorult embert nem szabadított meg.

Aztán ismét hangot hallottam.

– Fiam!

Feltekintettem és megláttam Jézus arcát. Az Ember Fiáét, telve részvétellel és együttérzéssel. Egyetlen szemrehányó szó sem hagyta el az ajkát. Azonnal lejött hozzám a verembe. Tulajdon életét adta, hogy megmentsen. Karjával átölelt, kiemelt a veremből és szilárd talajra állította lábamat. Levette beszennyeződött ruhámat, és tulajdon ruhájába öltöztetett. Azután ennem adott, végül így szólt:

– Kövess engem, és mostantól fogva vezetlek. Megőrzöm lábadat az eleséstől.

Ezért lettem én – szólt a kínai – Jézus követője.”

Gyakorlatilag miben segít bennünket a Krisztus evangéliuma, a keresztéről szóló üzenet:

Meghatározza a halál utáni, örök életünket a Krisztusban való hit, az evangélium, a Biblia ígéinek komolyan vétele. Az életünk Isten nélkül elveszett, még ha ezt sokan nem is tudják, vagy nem hiszik. Isten félelme nélkül, a kegyelem nélkül elkárhozunk. Szükségünk van a Megváltóra, aki helyettünk halt meg. Ezért kell hálát adnunk. Mit érezhetett Ábrahám, mikor meglátta a kost a bokorban, utána pedig, amikor magához ölelhette fiát? Mit érezhetett Barabás, mikor hallotta, hogy ő szabad, és az ő megérdemelt büntetését nem kell elszenvedje, hanem más fog meghalni helyette, és ő szabad? Isten ígérte meg: *az igaz ember hitből fog élni* (17. v.), vagy más helyen azt mondja: *Aki hisz a Fiúban, örök élete van; aki pedig nem enged a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta.* (Jn 3,36) Ez az evangélium Isten ereje a hívő embernek: erőt ad a mindennapi harcokban, a küzdelmekben, a bukásokban a felálláshoz, a cél felé haladásban. Ezért prédikáljuk minden alkalommal Krisztust és a benne való megmenekülésnek az egyetlen lehetőségét.

A Krisztus evangéliumához való ragaszkodás **meghatározza a földi életünk** is: hiszen az Istennek engedelmeskedő ember élete áldás családja, környezete számára. Gazdagítja és nem teszi tönkre a környezete életét. Becsületes, alázatos, jótékony emberként éli meg ezt a néhány földi évtizedet. Jusson eszünkbe Pascal érvelése is: Ha Isten

létezik, tehát igaza van a Szentírásnak, akkor a hit örök üdvösséghez segíti az embert a halála után. Ha Isten mégsem létezne, akkor is egy hűséges, becsületes, alázatos, hálás, jóteköny ember, őszinte, igaz barát lesz. Az igaz, hogy nem fog dúskálni megméltelyezett örömeiben, dicsőségben, gyönyörökben; de nem lesznek más örömei? Csak a behatárolt élet korlátozott számú örömeit veszítheti el istenhite által. De ha Isten létezik, és mi úgy élünk, mintha nem létezne, akkor mindent elveszít az ember. (Blaise Pascal: *Gondolatok*. 1669.)

III. Készeknek kell lennünk ezt a jó hírt nekünk is továbbadni.

Pál apostol azt írja, hogy adósa mindenkinek azzal, hogy ezt a jó hírt tovább, mondja (14. v.). Ezért kész a szíve, hogy menjen, hogy beszéljen erről, hogy elmondja, akinek csak lehet, aki csak kész meghallgatni, aki csak kész a szívét kinyitni. Ezért írja a leveleket, ezért beszél, ezért vitatkozik, utazik, gyalogol, szenved el börtönt is, vesszőzést is, ezért kész fáradozni és többet munkálkodni, mint azok mindnyájan, „de nem én, hanem az Istennek velem való kegyelme” (1Kor 15,10).

Nem szégyellem az evangéliumot – mondja. Nem szégyellte az akkor ismert világ fővárosában sem hirdetni az evangéliumot a sok filozófus, tanító, bölcselő és verselő ember előtt sem. Nem szégyellte kiállni, és bizonyosságot tenni népe és más nemzetek fiai előtt sem.

Miért nem szégyellte? Mert tudta, hogy ebben erő van. És erő származik ebből mindazoknak, akik hisznek benne. És tudta, hogy aki hisz, az élni fog általa. Nem szégyellte a hagyományörző zsidó előtt se, de a görög filozófus nép előtt sem, vagy a hatalmas római pactedő és a börtönben sem.

Hozzuk közelebb magunkhoz ennek a mai estének az üzenetét:

A világ, amelyben ma élünk, ugyanolyan, mint Pál apostol korában. Isten Igéjének ma sincs sok hitele. A nagy többség nem veszi komolyan az Igét, hanem nevetségesnek, bolondságnak, régimódinak tartja és mindenki a saját elképzelése és a maga kívánsága szerint él. Az Istenben hívő ember azonban tudja, hogy az evangélium megtartatás, Isten ereje mindenki számára.

Ezért egy ilyen világban a keresztyén ember az apostolhoz hasonlóan: ADÓS. Adósa Istennek, hogy hálából Isten szerint éljen, és adós azzal, hogy ezt az örömhírt, a Krisztus evangéliumát továbbadja. Ne tartsa meg magának, ne titkolja el egy szomszéd világban, hogy hol a forrás. Adósok vagyunk zsidónak meg görögnek is, hívőnek és az Isten kegyelmét még nem ismerő embernek egyaránt.

Összegezve az eddigieket:

Az egység alapja Krisztus maga és az evangélium, „amelyre jól teszitek, ha figyelmeztetek, mint sötét helyen világító szövétnekre, míg nappal virrad, és hajnalcsillag kél fel szívetekben.” (2Pt 1,19)

Egyé lenni Krisztussal (Jn 15,4: mi Őbenne, Ő mibennünk), mert az igaz ember hitből fog élni. Szükségünk van a kegyelmére, különben nem élhetünk.

Így lehetünk csak egyé egymással is, és törekedhetünk az egységre másokkal is. Végül pedig adósok vagyunk erről beszélni azoknak, akikhez Isten küld, akik előtt megnyitja a szánkat.

Imádkozunk azért, hogy népünk, országunk, városunk, közösségeink és mi magunk ragaszkodjunk az apostolok tudományához. Ennek következtében meg fogjuk tapasztalni, hogy Krisztus összeköt bennünket, egyé formál a mi javunkra, embertársaink javára és Isten dicsőségére. Ámen.

Csomay Árpád

Biharszentjános

Szíve-lelke egy vala

Alapige: Az apostolok cselekedetei 4,32–37

Íme, egy gyülekezet Jeruzsálemben, akik egyek, akik közösségben vannak egymás-annyra, hogy az ige ezt így mondja: „A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy a... és mindenök köz vala.”

Hogyan lehetséges ez? – kérdezzük manapság, hiszen egy önző világban élünk és onyos, hogy akkor is, amikor az első keresztyén gyülekezet megalakult, akkor is tak önző emberek, akik ragaszkodtak javaikhoz és nem akartak megválni tőlük.

A válasz erre a kérdésre azt hiszem, ebben az igében keresendő: „És foglalatosak ának az apostolok tudományában és a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a nyögésekben.” (ApCsel 2,42) Itt négy fontos dologról van szó:

1. az apostolok tudománya (az új fordítás szerint: apostoli tanítás),
2. a közösség,
3. a kenyér megtörése, vagyis úrvacsora,
4. a könyörgés.

Ezek mind-mind azt a közösséget munkálták a gyülekezetben és más gyülekezetek-is, amit a 32. vers így fejez ki: „A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala... mindenök köz vala.”

Hogy mindezt jobban megértjük, vegyük sorba ezeket a jellemvonásokat.

1. Az apostolok tudománya – Az apostoli tanítás.

Mennyire fontos az egészséges, Biblia szerinti, Ige szerinti tudomány, tanítás! Ab-a a korban is hamar jelentkeztek a tévántítók, akik „más Krisztust” hirdettek, és ösz-keverték az egészséges krisztusi tudományt. Miképpen manapság is. Mennyi tanító és tévántítás mérgezi meg a gyülekezetek békéjét és osztja meg a gyülekezetek rségét. Hányszor halljuk, hogy nem fontos a megtérésről prédikálni! Isten kegyelmes mindenki üdvözülni fog! Hányszor kimarad a prédikációkból a Krisztusban való összég hirdetése! Ez csak néhány példa. De azt hiszem, hogy az egészséges apostoli omány nem más, mint amit Pál apostol is hirdetett: „Nem akarok egyébről tudni, nt Jézus Krisztusról, mégpedig a megfeszítettéről!” Őt ez a megfeszített, de feltámat Jézus „ragadta” meg a damaszkuszi úton s ettől kezdve mondhatta: „Nekem az élet sztus és a meghalás nyereség!”

A legtöbb apostoli tudomány, igehirdetés megragad a gondviselő, szerető Istenről ó bizonyágtétel szintjén, de nem beszélünk a bűnt megbüntető, igazságosan ítélő enről, aki azonban a megtérő, bűneit megvalló és megbánó embernek Jézusért meg-nyelmez.

Aztán: az igaz apostoli tudományhoz az is hozzátartozik, hogy felmutatjuk Krisztus hirdetésének igazságát: „Keressétek először Istennek országát és az ő igazságát és den megadatok néktek!” – „Kérjetek és adatik néktek, keressetek és találtok, zör- setek és megnyitattik néktek!” – „Senki sem szolgálhat két úrnak...” – „Ne gyűjtse- magatoknak kincseket a földön...” – „Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek!” – „Menje- be a szoros kapun...!” – „Aki hozzám jó, semmiképpen ki nem vetem...” – „Én eletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” Ez csak néhány példa arra nézve,

hogy ne az „arany középutat” keressük, hanem bátran vállaljuk Krisztus követését, a Róla való bizonyágtételt életünk példaadásával, és a világ túlértékelése helyett inkább a mennyi kincseket gyarapítsuk. Jézus igazi gyülekezete ebben lehet közös és egy.

2. Közösség. – Itt egy olyan közösségről van szó, amit az ApCsel 4,32–35-ben is olvastunk. S ez vagyonszövetséget jelent. Persze nem apostoli parancsra történik ez, nem is a lelkipásztor utasítására, hanem belső indíttatásra. Arról van szó, hogy a gyülekezeti tagok nem mennek el szívtelenül a bajbajutott emberek mellett, hanem – mivel Jézusra figyelnek és a Jézustól feléjük áradó szeretettel teljesedtek be – vagyonuk egy részét a szegények, bajbajutottak megsegítésére felajánlják. Ilyenkor alakul ki igazi lelki közösség gyülekezet és gyülekezet között. Gondoljunk az árvízkárosultak, a föld-rengés sújtotta, a jégkárt szenvedő emberek megsegítésére. No, meg az utcán bolyongó emberekre, az árván maradtok megsegítésére. Így kovácsolódik egybe Isten Anyaszentegyháza az egész földkerekségen.

3. A kenyér megtörése – Az úrvacsora

Ahhoz, hogy az úrvacsora hogyan teremti meg a közösséget a gyülekezeti tagok és gyülekezetek között, komolyabban kell foglalkoznunk azzal, hogy mit is jelent az. Jézus azt mondta, amikor az utolsó vacsorát szerezte: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!” Mire gondolt? Mire emlékezzünk, amikor úrvacsorával élünk? Az Ő kereszthalálára!

A mi bűneinknek jogos büntetése van. Jézus azonban ettől akar megmenteni bennünket. Azért jött, hogy bűneinkért meghaljon. Ő magára vette bűneink büntetését. Megláttuk-e már a magunk számára a keresztet ott a Golgotán? Felfogjuk-e, megérezzük-e, hogy Jézusnak minden szenvedése értünk történt? „Amit kezdeddel vétkezted, azért az Ő kezeit szögezték át. Lábad sok görbe útjáért az Ő lába vérzett. Agyad iszonyú gondolataiért volt fején a töviskorona. Nyelve, mely soha nem mondott álnokságot, ínyéhez tapadt, amikor kimondotta: 'Szomjúhozom!'” (Trausch Liza)

Mi lesz velünk, ha úgy veszünk úrvacsorát, hogy ekkora szeretet láttán sem lágyul meg a szívünk?! Jézus egy alkalommal sírt Jeruzsálem felett, és folytak a könnyei. Nem csak a könnye, a vére folyt értünk! Engedjük, hogy ez a nagy szeretet meglágyítsa szívünket.

Egy kislány édesapja át akart vezetni egy fahídon. A gyermek félt és megkérdezte: Édesapám, elég erős ez a híd, nem fog leszakadni? Ugyanis régeinek, gyengének tűnt a gyermek szemében. Édesapja megsimogatta gyermeke fejét és azt mondta: Kisfiam, erős híd ez, sok szög van benne. Lépj rá nyugodtan! Lássuk meg a hidat a kárhózatból az üdvösségre. Nézz fel a kereszt Krisztusára: sok szög van benne! A korbács szögei, a töviskorona szögei, az átszögezett kezek és lábak – biztos híd Ő. Merjünk rálépni! Sokan jutottak át Rajta a kárhózatból az üdvösségre! Ugyanis „nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram! Uram! megyen be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az én mennyi Atyám akaratát.” (Mt 7,21) Rá kell eszmélnünk arra, hogy gyenge, beteg emberek vagyunk, akiknek szükségünk van az úrvacsorában a szent jegyek által jelen levő és erőt adó, közösséget formáló Jézus Krisztusra, Aki nem az egészségesekért, hanem a betegekért jött, hogy meggyógyítsa őket és erőt adjon nekik.

Hogy vonzódtak Hozzá az emberek! Kezdetben nem is tudták, hogy mennyi áldás fog származni a Vele való közösségből. A samáriai asszony, aki csak vízért ment Jákób kútjához, az életnek vizét kapta. A 38 éve betegnek nem volt embere, de Jézusban „emberére” lelt és gyógyultan maga viszi haza nyoszolyáját. Czirénei Simon fáradtan jön haza a mezőről, és útközben ráteszik a keresztet. És a vége: az egész család üdvössége!

Zákeus, aki leszáll a fáról és vendégül látja Jézust, hallja a Jézussal való beszélgetés után: Ma lett üdvössége ennek a háznak!

S manapság is! Aki Vele találkozik s az úrvacsora által közösségbe kerül Vele, az az emberi közösséget is ápolja, a gyülekezet közösségében fontosnak tartja a mások gyámolítását, megsegítését.

4. Az imádkozás.

Mennyire fontos ez! Imádkozni nemcsak magamért, hanem egy egész gyülekezetért, az Anyaszentegyházért. Imádkozni, hogy Isten Szent Lelke áradjon ki a közösségekre, hogy érintse meg a szíveket, hogy buzdítson megújulásra, megtérésre, megszentelődésre. Hogy adjon erőt keresztyeink elhordozására. Imádkozni, hogy a betegek gyógyulást találjanak az áldott Orvos által, hogy a megkötözöttek szabadulást leljenek Jézus által, hogy a gyászolók vigasztalást merítsenek az Élet Ura, Jézus Krisztus Igéje által.

Hadd tegyek bizonyosságot ennek valóságáról. Hiszem, hogy sokunknak erőforrás lesz.

Drága vejjünk a múlt héten autóbalesetet szenvedett. Kómában feküdt a nagyváradai kórházban. Lelkipásztor testvéreim sokasága itthon és külföldön (Magyarországon, Amerikában, Hollandiában) imádkoztak a templomokban érte és értünk. És mi éreztük az ima erejét, a vigasztaló igék hatalmát, melyeket villanypostán vagy személyesen osztottak meg velünk. Olyan békesség volt bennünk és hitvesében is, amelyet Jézustól nyertünk az imák sokasága által: Az én békességemet adom néktek... – mondta Jézus s valóban nekünk adta. A balesetet követő vasárnap a gyülekezetek sokaságában imádkoztak érte, értünk. Aztán... e vasárnap éjfél tájban hazahívta vejjünket az Úr. A napi igénk szerint A jelenések könyvében említett nyitott ajtón átlépett az Úr buzgó szolgálja. Ő már színről-színre lát. Ez a mi vigasztalásunk. Mint ahogy a vitorlás kifut a kikötőből és egyre távolodik tőlünk, így hajózott el ő is. De, ahogy egyik drága lelkészársam írta: tőlünk távolodik, aztán eltűnik a horizonton, de ha mi nem is látjuk, a túlsó partra megérkezik, ahol angyalok sokasága mondja: Uram, megérkezett egy szolgád!

Hiszük, hogy így történt Krisztus érdeméért, Aki érte is meghalt.

A gyülekezetek imádságai, melyek értünk szálltak a menny felé, egy hatalmas, megszámlálhatatlan közösséggé formáltak az imádkozókat, bennünket pedig éltettek és gazdagítottak. Mert nem az anyagiak a legfontosabbak, amelyekkel sokszor segíteni próbálunk, hanem a lelki kincsek, imádságok, melyekkel még inkább meggazdagíthatjuk egymást.

Áldott legyen az Úr, hogy összekovácsolja az apostolok tiszta tudománya, a közösség gyakorlása, az úrvacsora és az imádság által az Ő Krisztus drága vérének megváltott népét! Ámen.

Sógor Árpád

Kolozsvár

Reménységgel megszegni a kenyeret

Alapige: 1Korinthus 11,17–18.23–26

Igehirdetésre készülve, kíváncsiságból megkérdeztem néhány embert, hogy mit éreznek akkor, amikor azt hallják, hogy kenyértörésre került a sor két ember között. Többségében azt válaszolták, hogy egy rossz érzés fogja el őket, hiszen ha kenyértörésre kerül a sor, akkor ott veszekedés van, széthúzás. Csak néhányan mondták azt, hogy jó dolog lehet, mert ez azt jelenti, hogy a kenyeret egymással megosztják az emberek.

Az ismert magyar szólás szerint, ha kenyértörésre kerül a sor, vagy valaki kenyértörésre viszi(k) a dolgot, az nem jelent jót. Általánosabban azt jelenti, hogy elérkezik a válságos, döntő pillanat, szűkebb értelme pedig: az ellenérdekű, viszálykodó felek ügye olyan fordulathoz érkezik, ahol eldől, hogy véglegesen összevesznek-e, szakítanak-e egymással.

Hogy lehetséges az, hogy egy pozitív, jó dolog az idők folyamán ilyen negatív üzenetet vesz magára? Hogy lehetséges az, hogy egy olyan örömnappal, mint az úrvacsoravétel, olyan szomorú hangulatú esemény az istentiszteleteinken? Nem a komolyságot vagy az ünnepélyességet fájjalom, hanem sokkal inkább azt a hozzáállást, hogy sokan megkeseredett szívvel veszik az úrvacsorát, és utána is ugyanolyan lelkiütellet mennek tovább. Ennél talán már csak az a szomorúbb, amikor úrvacsoraszítés előtt a gyülekezet fele kimegy a templomból, mert nem óhajtanak részt venni az úrvacsorai közösségben. Vagy azért, mert méltatlannak tartják magukat, vagy azért, mert másokat tartanak méltatlannak, és nem akarnak közösségben lenni velük. Nem akarnak egy kenyérből, egy pohárból részesülni velük.

Hogy lehetséges az, hogy az úrvacsora ahelyett, hogy összekapcsolna, szétválaszt bennünket. Gondolok itt arra, hogy sok esetben az úrvacsoratan az, ami a különböző keresztyén egyházakat elválasztja egymástól.

Amikor először felmerült az egyetemes imahét gondolata, akkor ez a fájdalom is megvolt már az imahét kigondolójának lelkében. Annyira szétzilálódott a keresztyén egyház, hogy legalább évente egyszer imádkoznunk kell céltudatosan az egységért. Hasonlóan elkeserítő volt a helyzet Korinthusban is. Szép melléküzenetet hordoz az a tény, hogy ebben az évben a jeruzsálemi keresztyén egyházak munkaközössége választotta ki az igéket és imatémákat. Ha valahol, akkor ma Jeruzsálemben nagyon is látható, hogy a keresztyén egyház mennyire szétszakadt, meggyengült. Az iszlám világ és az izraeliták szorításában a Jeruzsálemben élő gyülekezetek képviselői egymással hadakoznak azon, hogy melyik az igazi keresztyén egyház, és ki az isteni igazság birtokosa.

Egyé lenni a tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban. Ez a vezérgondolata, vezérigéje ennek az imahétnek. A mai jeruzsálemi keresztyének egy kicsit csavartak az igén és belevették a szándékot, a kíváncságot, a vágyakozást arra, hogy ez a békesség megvalósuljon. Károlinál azt olvassuk, hogy a jeruzsálemi gyülekezet foglalatoss volt, az új fordításban pedig azt, hogy kitaróan részt vettek az apostolok tudományában, a közösségben, a kenyérnek megtörésében és a könyörgésekben. A gyülekezeti élet négy területéről van szó, amely egyformán fontos. A felsorolás itt nem rangsor. Mai gyülekezeteink életében talán több munkaterületet is meg tudunk különböztetni, de mindegyik visszavezethető erre a négyre: igehirdetés, katekézis, val-

lászórák, gyermekistentiszteletek, kátéórák, diakónia, szeretetszolgálat, pásztoráció, lelkipendozás, misszió, evangélizálás, a fegyelmezés, a külső és belső építkezés és még annyi más munkaterület, ami ebben a négyben megtalálható. Egy szemléltető kép szerint olyanok ezek a munkaterületek a gyülekezet életében, mint egy csebernek a különböző hosszúságú dongái. Ha az egyik rövidebb a kelleténél, akkor a többi hiába hosszabb, mert a cseberbe öntött folyadék kifolyik belőle. Hiába fektetünk nagy energiákat az igehirdetésbe, a tanításba, ha nagyon rossz a közösség gyakorlása a gyülekezetben, „elfolyik” a lelkesedés. Lehet nagyon szép az imaéletünk, de ha nem tudunk együtt úrvacsorát venni a szomszédunkkal, minden szavunk csak zengő érc és pengő cimbalom marad. És lehetnek szép összejöveteleink és gyakorolhatjuk a közösséget is egymással, de nem merjük Isten szavát igazán hirdetni, nehogy megbántunk vele valakit, minden közösségi érzésünk csak felfűjt léggömb marad, mely bármelyik pillanatban szétpukkanhat.

Korinthusban is hasonló volt a helyzet és az akkori állapotokban magunkra ismerünk. Ma az apostolok tudománya, Jézus tanítása helyett sokszor csak okoskodás van, saját vagy kedvenc nézeteink hangoztatása, a koinónia, a közösség gyakorlása helyett klikkesedés, személyes érdekek mentén való csoportosulás, imádság helyett pedig kívánságlisták benyújtása az Úristennek. És mi a helyzet a kenyér megtörésével? Az úrvacsora a fegyelmezés eszközévé lett a reformátori tanításokat követően és mára jóllehet alig van fegyelem, de az úrvacsora ma sokak szemében csak egy megüresedett szertartás lett, ahol szemügyre lehet venni, ki hogyan öltözött fel.

Érdekes, hogy az utolsó vacsorán Júdás is részt vett, neki is adott Jézus a megtörtetett testéből és kiontatott véréből. Jézus nem tiltotta el a bűnöst, érte is meghalt, úgy, ahogy azt a gonosztevőnek a keresztfán szóban is elmondta, csak míg az elfogadta Jézus váltságahalálát, Júdás csak az akasztófát látta, és nem látta a keresztfát.

Már a tanítványi közösség sem volt ideális, ott is feszültség volt a tanítványok között, egyik nagyravágyó volt, a másik anyagias, a harmadik indulatos. De míg Jézust követték, közösségként tudtak működni.

Korinthusban még összegyűltek Jézus nevében, de sokszor már nélküle. Vannak nekünk is ilyen összejöveteleink, amikor látszólag Jézus nevében gyűlünk össze, de nélküle. És ilyenkor nem javunkra, haszonnal, hanem kárunkra gyűlünk össze. Az eredeti szövegben érdekes módon az szerepel, hogy együtt vagytok egymás mellett, esetleg egy fedél alatt, egy templomban, de hiányzik a „szün” szócska, ami a Szentírásban mindig a közösséget jelenti. Szakadások vannak köztetek. Megszakadtak a kapcsolatok az emberi közösségekben, a gyülekezetben, és szakadófélben van az Istennel való kapcsolatok is.

És mit tesz Pál apostol? A legokosabbat, amit tehet egy ilyen reménytelen helyzetben. Jézust, az ő személyét, az ő cselekedetét idézi fel úgy, ahogy az utolsó vacsorán látták ők a tanítványok. Arra a Jézusra fordítja figyelmünket, aki a tanítványokat is közösséggé formálta. Arra a Jézusra emlékezik és emlékeztet, aki meghalt érettünk, hogy életünk legyen. Azért élek, élhetek, mert ő meghalt érettem és érted, azért, hogy közösségünk legyen egymással. És úgy idézi fel Jézust, ahogy az emmausi tanítványok is ráismertek. Míg hallgatták őt, tanítását, nem ismerték fel őt, csak mikor útjuk végén leültek vacsorázni, és Jézus megáldotta a kenyeret és megtörte, úgy, ahogy az ötezer ember megvendéglésénél vagy az utolsó vacsorán. Akkor nyíltak meg szemeik és ismerték fel az alkalmi útítársban magát Jézus Krisztust.

A kenyér megtörése volt a fordulópont és immár Jézus korábban mondott szavait is megértették: „Én vagyok az életnek kenyere... Én vagyok amaz élő kenyér, amely a

mennyből szállott alá; ha valaki eszik e kenyérből, él örökké. És az a kenyér pedig, amelyet én adok, az én testem, amelyet én adok a világ életéért.” (Jn 6,48.51)

Vagyis a gabonából készült (a földi élethez szükséges) kenyér megtörése és Jézus testének (az örök élet kenyérének) keresztre feszítése – ugyanannak az üdvözítő műnek a jele és jelképe. Ezért ismerik meg a kenyértörésről – egyedül arról ismerik fel! – a feltámadt Jézust a jámbor emmausi férfiak. Mert a jézusi kenyértörés nem szétszakít, hanem összeköt, nem vizsályt szít, hanem békességet teremt.

Egy zsidó rabbi előadását hallottam egyszer és ő mondta el, hogy a zsidók a kenyérré úgy tekintenek, mint a megtestesült életre. A zsidó logika szerint a kenyérben föld van, az elhalt gabonamagvak a földből szívják magukba az erőt, az életet. A földet pedig Isten teremtette. A mindennapi kenyér fontosságát pedig már a pusztában átélték, amikor Istentől egy napra elegendő mannát kaptak, a mindennapit. A magyar ember lelkébe is beleivódott a német ember szeretete. Elég, ha csak a munka és munkabér kapcsán arra gondolunk, hogy a német ember, ha dolgozik, úgy fogalmaz, hogy a pénzt megérdemli, az angol a pénzt megszolgálja, a magyar ember pedig kenyeret keres.

Lehet-e újat mondani az úrvacsora szerezetési ígéről? Nem kell. Az Úrnak halálát hirdessétek, amíg eljövend. Ez az egy feladatunk van. Emlékezni arra, amit ő tett értünk. Az eredeti szövegben egy érdekes szó van, az anamnézis. Emlékezni Krisztusra sosem egy tétlen szemlélődés, misztikus elmélyedés, hanem cselekvés, mint ahogy az egész úrvacsora cselekvés. Ne szenvedjétek amnéziában, emlékezet-kihagyásban, hanem emlékezzetek Jézus Krisztus jótéteményére. És kérdezzük a zoltárossal együtt: mit adjunk mi neked a te jótéteményeidért? (Zsolt 116,12) Hálát adunk, megáldjuk a kenyeret, mert te megáldod életünket.

A görög nyelvben csak egy jóta, egy vonás van két szó között, a klaio és a klaio. Az egyik azt jelenti, hogy megtörni a kenyeret, a másik pedig azt, hogy sírni. Jézus megtörte a kenyeret és sírt Jeruzsálem láttán. Könnyét hullatta, amikor Jeruzsálem felé közeledett, a Gecsemáné-kertben vért verítékezett, majd a Golgotán vérét ontotta értünk.

Jézus feltámadása kétezer évvel ezelőtt és ma is kenyértörést jelent az életünkben. Miért is? Mert döntenünk kell. Elfogadjuk az ő nagy áldozatát vagy meggondolatlanul hátat fordítunk neki? Ő döntött mellettünk akkor, amikor a földre jött, akkor, amikor vállalta a szenvedést, akkor, amikor megtörte a kenyeret. Döntött mellettünk, de helyettünk nem fog dönteni. Rajtunk a sor, hogy döntsünk, a kenyeret megtörjük-e, és mellette döntsünk azért, hogy közösségünk legyen Vele és egymással, figyeljünk az ő tanítására és ezért nap mint nap imádkozunk és hálát adjunk. Ámen.

Hatodik nap

Bántó-Tamás Csilla Andrea

Kispetri

Tettekre ösztönözve az imádságon keresztül

Alapige: Máté 6,5–15

Az imahét hatodik napja az imáé. Aki végigjárta már az ezt megelőző öt napot, annak egy kalandos utazásban volt része. Visszautazott az alapokhoz. Lélekben, imában vissza Jeruzsálembe, abba az időbe, amikor Péter prédikációja nyomán háromezer embert „mintha szíven talált volna” az Ige. Háromezer! Mi már háromnak is örülünk, nem is tesszük magasabbra a mércét. Alázatba bújtatott képmutatással jegyezzük meg: „Ha

„egy (1) lelket megnyerünk, az már siker!” Valamit nem jól csinálunk! Nem tudjuk célozni a szívet? Nem Igét élünk, csak „prédikálunk”!

Ezen a 2011. esztendei imahéten bekapcsolódunk az első Krisztust valló gyüleke-
be és tanulunk. Vannak közöttünk olyanok, akiknek újra meg kell tanulniuk azt, amit
lejtettek, és vannak olyanok, akik nem is tanulták meg soha az alapokat. Péter azt
ndta a prédikációban, hogy az ígélet „mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak
v magának az Úr” (ApCsel 2,39). Ha tehát én is, európai-romániai-kalotaszegi-
petri, vagyis Jeruzsálemtől, az első gyülekezettől távol levő ember a szívemben for-
om az ígéletet, a távolság megszűnik. Már csak Krisztus van, aki közelít hozzám és a
összegébe von. Ha pedig tag vagyok a testben, szeretném jól megélni ezt a „tag”-
ot. Ebben segít ez a négy alapelv, amelyből hármát már hallottatok. Ez a három: az
istoli tanítás, a közösség és a kenyér megtörése. A negyedik pedig az imádság.

Imahéten imáról beszélni nem feltűnő, nem meghökkentő, viszont annál nehezebb
csinálni, Istennek kedves módon megragadni a lényegét. Hogy ne emberi okoskodá-
kal, gyengítésekkel ragadjuk meg az imádság lényegét, Jézus Krisztust kérjük,
y tanítson bennünket. Tehát a legtisztább forrásból, Krisztus szájából halljuk azt,
lényeges az imádságról. Ittlétünknek akkor van értelme, ha engedünk Krisztus-
, vagyis úgy élünk és imádkozunk, ahogy ő tanítja. Az ő Lelke vezessen ebben!

1. Hagyjuk abba?

Hadd beszéljek először arról, ami lehet, hogy a ti fületeket sem kerülte el: „Tudja a
Atyátok, mire van szükségetek, mielőtt még kérnétek tőle.” (Mt 6,8b) Lehet, hogy
at titeket is a 8. vers vége, s ha nem tisztázzuk már most az elején, miről is van szó,
n tudtok figyelni semmi másra.

Ezt olvasva, úgy gondolhatnánk, hogy az imádság felesleges, nincs rá szükség, sőt,
enesen ingerli Istent. Mit terheljük az Atyát a kéréseinkkel, ha azokat amúgy is is-
ri, és jobban tudja, hogy mire van szükségünk, mint mi magunk? Hagyjuk hát abba
imádkozást? Csatlakozunk azokhoz, akik nevetségessé teszik az imádkozást és
yt űznek belőle? Ezek az „azok” azt mondják, hogy az imádkozó csak magában
zél, nem kap választ, önmagát csapja be. Azt is mondják, hogy az imádkozás az öre-
és gyengék, s talán a gyermekek szalmaszála, amibe magabiztos felnőtt ember nem
aszködik. A kérkedő náci is ezt énekelték: „Kemény kezünket nem kulcsoljuk ösz-
imádságunk a tetteink!” (Milyen sok náci van még mindig!) Vagy, ahogy egy
zke filozófus mondta: „A gyermek imádkozik, a férfi akar!” Kedves öregek, gyen-
, gyermekek, milyen jó lenne, ha ti másként gondolnátok, s nem hagynátok abba az
dkozást!

Vagy csatlakozzunk azokhoz, akik nem arra használják az imádságot, amire Jézus
? Mert olyanok is vannak, akik igenis imádkoznak, de visszaélnék vele. Mondok
egy példát!

*A szülők mindig találtak valami kivetnivalót a nagylány udvarlóján. Amikor új barát-
al moziba indult a nagylány, kistestvérei az ablakból leselkedtek az egymást szoro-
átölelő pár után.*

– Hát, ezek sem fognak már sokáig együtt járni... – mondja az öcs a húgának.

– Dehogynem – válaszolja a kislány –, hiszen annyira szerelmesek egymásba.

*– Az lehet, de anyu már megint nagyon sokat imádkozik, majdcsak szétimádkozza
ket is... (H. Hamdorf-Ruddies nyomán)*

Jézus félresöpri az imádsággal szemben felhozott ostoba érveket. Három dolgot hoz a tudomásunkra, amikor kimondja, hogy tudja a mi Atyánk, hogy mire van szükségünk, mielőtt még kérnénk tőle.

Először azt, hogy Isten mindent előre tud, amire szükségünk van, nem teszi fölöslegessé az imádkozást. Ellenkezőleg! Éppen *ösztönöz* rá! Nem érvényteleníti, hanem megalapozza, megindokolja a könyörgést. Annál nyomatékosabban és elszántabban kérhetünk tőle! Ne legyünk restek, ne hanyagoljuk el! Naponta kopogtassunk az Atyánál!

Másodjára azzal, hogy igényli tőlünk a könyörgést, emlékeztet bennünket arra, *hogy minden jó adomány és tökéletes ajándék tőle származik*. A szülő megtanítja gyermekének, hogy azt mondja: „kérem” Mennyei Atyánk is azt szeretné, hogy tanuljunk meg kérni tőle. Menjünk be a „belső szobába”, vagyis az éléskamrába, amely a palesztinai lakóház egyetlen rejtett és zárható helyisége volt. Ott a kenyér és tej, a zöldség és gyümölcs között kell eszünkbe jusson: a test eledele az ő ajándéka, s úgy illik, hogy azt tőle kérjük és neki köszönjük meg. A megterített asztalnál, a megtört kenyér közelében pedig minden alkalommal ráébredhetünk arra, hogy az ő jóságos kezéből kapjuk a lélek táplálékát is, a bűnök bocsánatát és az örök életet. Miközben kérünk és megköszönünk, nemcsak az illendőség szabályainak teszünk eleget, hanem újra meg újra tudatosan bennünk, hogy miképpen oszlanak meg a szerepek köztünk és Isten között, hogy mindig ő az, aki ad, mi pedig, akik kapunk. Már a kérés és elfogadás mozdulata kifejezi ezt: lásd Atyánk, mi csak összekulcsoljuk és tartjuk a kezünket, a többit neked kell megtenned. Előtted, a te asztalodnál mi csak üres kezünket tarthatjuk feléd, hogy te töltsd meg azt a legdrágább ajándékaiddal, amelyekről tudod, hogy nélkülük elvesznénk.

Harmadsorban az, hogy Isten előre tudja, mire van szükségünk, biztosítéka *imádságaink meghallgatásának*. Ebben van a garanciája annak, hogy minden meghallgatásra talál, amit elé viszünk, akkor is, ha zavaros és kiforratlan, a világos kérés éppen úgy, mint a ki sem mondott sóhaj. Isten minden imádságot meghallgat, de a maga módján, a maga idejében, úgy és akkor, amikor jótetszésével megegyezik. Előírásokat nem fogad el, de hogy meghallgat, az biztos. Néha lassú és nehéz felfogású emberek vagyunk, akik makacsul állunk az ajtó előtt és zörgetünk rajta, miközben nem vesszük észre, hogy az Atya a hátunk mögött a másik oldalon már kinyitott egy másik ajtót, és régen meghallgatta az imádságunkat.

2. *Hogyan imádkozzunk?*

Nincs is ehhez oly sok szabály, mint amennyire félünk tőle. Jézus mond néhány egyértelmű tanácsot, amelyeket furamód a legtöbben megtartanak: nem is szeretnek, nem is tudnak imádkozni sem az utcasarkokon, sem hosszán. Aki mégis így imádkozik, azt szektásnak minősítik, pedig Jézus szavait olvasva inkább képmutatónak és pogánynak kellene nevezni. Hogyan imádkozzunk? Ebben némi bizonytalanság, zavar, tanácsatlanság uralkodik. Vannak, akik gyermekeként rendszeresen imádkoztak, nem is tudtak elaludni az esti, ágyban vagy ágy előtt térdelve elmondott ima nélkül. Azok az idők is régen elmúltak, amikor a harangok naponta többször hívtak imára, és az emberek engedtek is neki, abbahagyva a munkát imádkoztak, s az ima által megerősödve tértek vissza munkájukhoz. Vajon hány erdélyi gyülekezetben láthatók még kapák a kora reggeli órákban a templom kerítéséhez támasztva, jelezve, hogy itt az emberek Isten áldása nélkül hiábavalónak tartják a munkát. Ahogyan mára sok mesterség kihalt, úgy nem tudják sokan többé a keresztyén gyülekezetben, hogy hogyan, mikor imádkozzanak.

Jézus arról beszél, hogy miképpen *nem* szabad imádkozni. „Amikor imádkoztok, ne legyetek olyanok, mint a képmutatók, akik szeretnek a zsinagógákban és az utcasarko-

kon megállva imádkozni, hogy lássák őket az emberek.” (Mt 6,5) Ne legyetek más képet mutatók! Jézus az egyetlen személy az Újszövetségben, aki ezt a szót használta: képmutató – hipokrita. Jézus szülőfaluja, Názáret domboldaláról látta azt a várost, amelyet Nagy Heródes építtetett, s amelyben egy hatalmas színház volt. Ennek a görög színháznak a színészeit is hipokritáknak, képmutatóknak hívták. A színészek maszkokat viseltek, hogy a mögé bújva más karaktereket is bemutathassanak. Az előadás végén levették az álarcokat, a közönség pedig lelkesen tapsolt nekik. Tehát hipokritának lenni a mindennapi életben azt jelenti, hogy álarcot viselsz, hogy másoknak mást mutass, hogy másokra jó benyomást tégy, vagy hogy másokat félrevezess. Ne légy képmutató, amikor imádkozol!

Lehet, hogy legyintünk, mert közülünk nem sokaknak jutna eszébe ilyen színjátékot rendezni. És ugyancsak aligha fenyeget bennünket a másik veszély. „Amikor pedig imádkoztok, ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok.” (Mt 6,7) Nem a sok szó, hanem inkább a szótlanság a mi problémánk! Hogy változnak az idők! Amikor Jézus azt a kettős tanácsot adja, hogy tedd azt diszkrétén, a kamrácskában, és fogd rövidre, akkor ugye, azt érezzük, hogy nagyon a kedvünkre tesz. Kívánsága mintha épp a mi szándékainkat fedné, hiszen olyan nehezen megy nekünk az imádkozás. De ha már imádság, akkor legyen diszkrét és rejtett, ráadásul rövid és velős!

Kedves testvéreim, ilyen könnyen azért nem intézhető el a dolog! Amikor Jézus megvilágítja az imádkozás helyes módját, azt is meglátatja velünk, hogy milyen kibeszélhetetlenül nagy AJÁNDÉKOT kaptunk Istentől az imádsággal. Nem az a lényeg, hogy imádkoznod kell, hanem, hogy *lehet*. Az imádság kizárólag Isten felé fordul. Nem a nézőközönségért van, nem a hallgatóságot akarja elkápráztatni. Tilos, sőt felesleges minden színészkedés és pózolás. Imádkozva ülök, állok vagy fekszem a kamrácskában, egyedül Istennel, és ő egész figyelmét nekem szenteli, csupa fül, és kizárólag értem van, mintha égen és földön nem lenne senki más, csak én. A kamrácskában nem a pápa, nem egy koronás fő, nem egy földi uralkodó, hanem az egy Isten, a mindenható Atya, a mennynek és földnek Teremtője fogad magánkihallgatáson. Ostoba volna, aki egy ilyen kintüntetéssel nem élne!

Amikor imádságban Isten elé állok, végre *teljesen önmagam lehetek*. Bent a „kamrácskában” nem kell szerepet játszanom, mint gyakran odakint a világban. Odabent lehetek olyan, amilyen valóban vagyok, színlelés, pózolás, sminkelés, tetszelgés nélkül. Az Atyát nem kell ámítanom. Még azt sem kell titkolnom előtte, amit saját magamnak is alig merek bevallani. Tudja a ti Atyátok, hogy állnak a dolgaitok. Az Isten előtti imádságban legyenek önmagam, tárjam fel az énem. Nem találok még egy olyan helyet, ahol az énem ennyire kristálytisztán, valóságosan feltárulkozhat, mint a kamrácskában.

Az imádság ezért életemnek a centruma. Jézusnak az imádsággal kapcsolatos tanítása, a Miatyánkkal együtt éppen a Hegyi Beszéd közepén helyezkedik el. Ez nem véletlen, hanem szándékos és félreérthetetlen utalás arra nézve, hogy az imádság az élet középpontja, tengelye, hogy minden e körül forogjon. Ha eltörik a tengely, kiesik a kerék és összetörik a kocsis. Ha megszűnik az imádság, még sok minden tovább futhat, foroghat, csúszkálhat, de életem szekerét aligha lehet tovább kormányozni.

Az Úr mégsem kényszerít az imádságra. „*Ha pedig imádkoztok...*” – mondja Jézus. Abba is hagyhatjátok. Az imádság ajánlat, lehetőség, szabadság, amit választhattok és gyakorolhattok, vagy elvethettek. Ugyanakkor senki nem vár olyan sóvárgóan arra, hogy megragadjuk az alkalmat, mint maga az Atya. Reménykedik, hogy nem felejtünk el imádkozni, nem halogatjuk, nem hagyjuk abba. Az imádság elhagyásával ne károsítsuk önmagunkat, elutasításával ne vágjuk el magunk alatt a fát. Bárcsak ne hallgatna el

az imádság kamráinkban és templomainkban! Akkor minden rendben volna! Akkor másodrendűvé válna az a kérdés, hogy hogyan imádkozzunk.

Mi legyen olyankor, amikor mégsem megy az imádkozás, pedig tudom, hogy értem van, javamra van. Túl fáradt, túl izgatott, túl elfoglalt, túl kedvetlen vagyok! Mi legyen, ha a külső körülmények akadályoznak az imádkozásban, abban, hogy összeszedjem magam? Mi legyen, ha semmi sem vonz a „kamrácskába” vagy az Úr asztalához? Mi legyen akkor? Ezekre a szikkadt időszakokra, ezekre az étvágytalan periódusokra, amelyek senkit sem kerülnek el, adta Jézus a maga imádságát, mintaként, mint sűrítményt, mint vastartalékot. Mindent átfog, és minden benne van, azaz minden testi és lelki szükségünk kielégítését tőle várjuk (HK 121). Jézus nem azt mondja, hogy ezt imádkozzátok, azaz csak ezt, mást ne, hanem hogy ÍGY. Itt tehát nem is az a kérdés, hogy mit imádkozzunk, hanem még mindig az, hogy hogyan imádkozzunk. Így. Imádkozz szabadsággal, felszabadultsággal, s akkor csak az lesz a lényeges, hogy rendszeresen négy-szemközti időt tölts el vele.

De mit is imádkozunk, amikor ÍGY imádkozunk, amikor az általa ajánlottat mondjuk és tanítjuk meg gyermekeinknek? Ezt megtanulva és megtanítva, megtanuljuk mi is, hogy imáink, majd a szabadon mondott imáink is tartalmazzanak mindent, ami lényeges az EGÉSZséges élethez.

Megtanítja Jézus, hogy van Atyánk, nem vagyunk árvák, és ez az Atya meg is tud, meg is akar adni mindent. Megtanít hat értéket kérni:

I. Azt kérjük, hogy a már meglévő mennyei valóságok váljanak földiekké, s Isten állítsa helyre nevének szentségét.

II. Azt kérjük, hogy Isten országa már itt a földön meglegyen igazságban, békességben, Szentlélek általi örömben. Befogadva a Királyt, országát fogadjuk be!

III. Az engedelmesség útját kérjük, azt, hogy ha kell, semmisítse meg a magunk akaratát, és érvényesítse az övét, hogy cselekedjük végre Isten akaratát.

IV. Azt kérjük, hogy elégítse ki minden testi szükségünket. A minimálisat, a mai napra valót kérjük, s kifejezzük, hogy naponként rá vagyunk szorulva arra, hogy Istentől kérjünk.

V. Azt kérjük, hogy bűnnel terhelt lelkiismeretünket szabadítsa fel, hogy rendezett lelki életet éljünk. A lélek kenyerét kérjük naponként.

VI. Mennyei megoldást kérünk a kísértéssel és a gonosszal szemben.

S amikor Áment mondunk, hisszük, hogy meghallgat, és mi megnyugodhatunk. Ámen.

Visky S. Béla

Kolozsvár

Békesség a darázsfaszekben

Alapige: Zsoltárok 118,1–17

Bibliolvasás: Ézsaiás 60,1–3.18–22; Máté 28,1–10; Róm 6,3–11

I.

(*magasztalás*) Szeretett testvéreim, Isten különös ajándéka az, hogy estéről-estére összegyűlhet ez a közösség. Megadatott ehhez a külső szabadságunk, miközben a világ más tájain üldözik a keresztyéneket és tiltják összejöveleiket – vagy éppen terrorista csapat ront az imádkozók közösségére és halomra mészárolja őket (pl. Bagdad, 2010. október 31-én, vasárnap – a hívek közül 37 halott, 56 sebesült, 5 rendőr és 7 támadó is meghalt). Annyi egészségünk is van – még ha fáj is itt-ott –, hogy eljöhettünk a templomba, miközben másokat ágyhoz köt valamilyen betegség. Ha azért vagyunk itt, mert szívünk mélyén vágyakoztunk Isten jelenlétére, eligazító szavára, akkor az is a Szentlélek ajándéka, hisz sokan vannak, akik távol maradnak ezekről az alkalmakról, mert úrrá lesz rajtuk a kényelem, vagy egyszerűen – önhibájukon kívül – nem igazán ízlelték még meg Isten beszédének mennyei ízét, életmegtartó erejét, a gyülekezet szeretetét. Ezenkívül pedig a mai ellentéttel, álnoksággal, haraggal, versengéssel és gyűlölséggel teli világban már az is felmérhetetlen áldás egy közösség életében, ha van ennyi ember a kimutatásokban számon tartott teljes létszámból, akik most egy helyre összegyűltek. Ez pedig a legkevesebbel számolva is azt jelenti, hogy ennyi ember között biztosan nem feszül olyan legyőzhetetlen ellentét és nem dül akkora harag, hogy az megakadályozza őket abban, hogy ugyanarra a helyre – mégpedig az Isten házába – ugyanazon alkalommal betegyék a lábukat. Ebben eleve biztosak lehetünk, de mindannyian tudjuk, hogy ennél az – önmagában sem kevés! – emberi minimumnál jóval többről van szó akkor, amikor az imádság, a megszólaló Ige és az éneklés erőterében találkozunk, mégpedig a hit, remény, irgalmasság és szeretet gazdagságáról, mely igazán megszépíti, megváltja és emberivé teszi a mi igazi emberségben sokszor oly igen szűkölködő életünket.

Miért elevenítem fel most ezeket a gyülekezeti együttlétről szóló általános gondolatokat? Azért, mert a mai igénk egy imádság, melyet a zsidó nép fiai nagyon gyakran mondtak ünnepélyes istentiszteleti szertartások közepette a jeruzsálemi templomban (minden bizonnyal a babiloni fogság utáni időkben). Ezeknek a lélek mélyéről felszaktadt, majd leírt, végül pedig kötött formájú imádságként hajdanában együtt mondott vagy énekelt zsoltároknak éppen az a csodájuk, hogy az örök emberi érzésekből és vágyakozásokból közvetítenek mindig valamit azoknak, akik ma is ezekkel az ősi szavakkal imádkoznak – bármilyen nyelven, bárhol a világon. De nem csupán emberi érzésekről van itt szó, hanem – és ez a fontosabb – annak a megtapasztalásáról, hogy Isten mi-ként lesz támasza a nyomorultnak, társa a magára hagyottnak, békéje a békétlennek, szabadítója a megkötözöttnek és megváltója a bűnösnek.

Képzelnünk el egy csodás díszítésű templomot, ahol a pap és a gyülekezet egymásnak feelve éneklik: *Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete.* Azért, hogy senki ki ne maradjon az egyetemes dicséretből és magasztalásból, megnevezik a

nép minden egyes körét: mondja ezt az *egész Izráel*, mondja ugyanezt a *papok nemzet-sége*, vallja végül az egyes ember, *mindazok, akik félik az Urat*. Boldog nép lehet az, ahol az egyes ember, a választott tekintélyesek és az egész nép ugyanazt éneklí. Csodálatos harmónia, mely nem más, mint a mennyei Jeruzsálemben, az örökkévalóságban szüntelenül zengő magasztalásának az előhangja már itt a földön!

Igen ám, kérdezzük, de vajon a mindennapokban is így van ez? Van-e összhang egy nép között, a keresztyén felekezetek között, a tekintélyes vezetők között? Nincs? Hát legalább azok között, akik *félik az Urat*? Ha nincs, vajon van-e értelme annak, hogy az Úrnak irgalmát örökké énekeljük – a templom falain belül? Igen, van, még így is van, mondhatjuk teljes meggyőződéssel, mert így legalább emlékezünk arra, hogy mire kell törekednünk; és amikor a mindennapok zűrzavarában egymásnak feleselő ricsaj vesz körül, akkor megnevezhetjük, hogy mi az, ami hiányzik – az az áhítatos összhang az érzésben, gondolatban, egymásra figyelésben és cselekvésben, ami ott, a templomban, Isten jelenlétében a hitvalló éneklésben kifejezésre jut.

II.

(*a probléma*) Ez a kérdés gyötri a zoltárost is, ami a mi kérdésünk is minduntalan: lehet-e tiszta szívvel, szent meggyőződéssel énekelni a templomban, vagy odahaza, vagy bárhol, hogy *hálát adok az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete*, miközben az életünk tele van nyomorúsággal, ellenségeskedéssel, keserőséggel és bántással, amit mi okozunk, vagy amit ellenünk követnek el? Ez a zoltár nem önmagában az Istenmagasztalásról szól, és nem is a földi nyomorúságokról, hanem arról, hogy van-e olyan békesség, mely minden keserű és pusztító emberi tapasztalaton túlnő? Részünk lehet-e mindennapjainkban Isten minden értelmet felülhaladó békességéből, abból, mely a nyomorúság megkötöző erejével dacolva felemelkedik, fel egészen Isten jóságának a magasztalásáig?

Miről is beszél az itt imádkozó ember? Nyomorúságról, arról, hogy keserűen csalódott általában az emberekben, nem kevésbé az előkelőkben. Ellenségei körülvették, mint egy megbolydult, félelmetesen zúgó, támadó darázsraj, akikkel szemben lehetetlen védekezni. Durván eltaszították, hogy elessen. Az embertársak, ugyanazon nép tagjai, akiknek az lett volna az Istentől rendelt feladatuk, hogy társaikat segítve velük összhangban éljenek, éppúgy, ahogy összhangban énekel az egész nép, annak minden rendű és rangú tagja a templomban, íme, aláásták életét – mégpedig olyan súlyosan, hogy közel került a halálhoz. A zoltáros arról ír, hogy félelmetes dolgokat tud művelni ember az emberrel – megalázhatja, visszaélhet bizalmával, megcsalhatja, kiközösítheti, megölné. Ugyanakkor különös, és szinte érthetetlen módon azt kérdezi: *ember mit árthat nékem?* Egyébként ez az Újszövetségben egyik legtöbbet idézett zoltár; *a velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nékem* gondolattal a Zsid 13,6 a pénzsóvárokat figyelmezteti, akik az anyagiakban és nem az Úrban keresik a biztonságukat... *Ember mit árthat nékem?* Hát nem éppen ő maga tapasztalta meg és panasolja el, hogy az ember embernek a farkasa is lehet? Miért mondja akkor, hogy ember nem árthat neki?

Miért mondja, *hogy tágas térre került*, noha azt állítja, hogy körülvették és szorongatták az életét? Mit tett ez az ember, aki olyan helyzetben volt, amikor már semmit sem tehet? Mert mikor egy *megvadult méhraj* megtámadja az embert, az menekülhet ugyan előlük, csapkodhat a levegőbe – de minden hasztalan. Tehetetlen. Ezek a képek éppen ezt fejezik ki; azt az állapotot, amikor az ember már semmit sem tehet önmagáért. Mintha álomban lenne és üldöznék, de béna a lába és mozdulni sem bír. Ezt nevezik a

pszichológusok frusztrációnak. Amikor nagyon-nagyon tenni kellene valamit, mert elviselhetetlen az ember állapota, de kötve van keze és lába.

Mit jelent tehát, hogy ember nem árthat nékem? Honnan ez a bizonyosság, ez a győzelmes tekintet, mely a halállal is dacol? Ennek a zsoldárnak, sok más bibliai bizonyosságtételhez hasonlóan, éppen az a felszabadító üzenete, hogy *az embernek a nagy életpróbák között sohasem kell beleszoknia a teljes tehetetlenség-érzés mocsarába; amikor úgy gondolja, hogy már végképp semmit sem tehet, akkor még mindig tehet valamit: imádkozhat.* Aktív módon viszonyulhat egy olyan helyzethez, amelybe őt ellenséggé torzult felebarátok, netán a „körülmenyek” taszították, vagy ahová a „sors” kifürkészhetetlen akarata sodorta, és amelyben minden arra ítéli az embert, hogy tehetetlen fatuskó maradjon. Életének azon a bizonyos sakk-tábláján, a végsőkéig beszorított állásban még mindig van egy lépése, mellyel megfordíthatja az esélyeket: imádkozhat. Az imádság nyomán beállt nagy fordulatról szól a zsoldáros: nem csupán arról, hogy külső körülményei jóra fordultak, hogy az ellenségei egy idő után békén hagyták, vagy, hogy felgyógyult betegségéből – ez is lehetséges. De attól függetlenül, hogy milyen mértékben történt meg életében ez a *külső szabadulás*, és hogy ez mennyire volt tartós (minden ellenség és minden betegség visszatérhet), bizonyos, hogy az átélt dolgokon keresztül eljutott egy nagyszerű bizonyossághoz, annak a megértéséhez és megtapasztalásához, hogy az ő törekény, ezer veszélynek kitett élete végső soron Istenben van elrejtve. És ha ismét darázs-fészekbe kerülne (amelyből egyelőre megszabadult), tudja, hogy már ott is békessége lesz. Mert az Istenben elrejtett életű ember nagy bizonyosságot kap ajándékkul: megalázzhatják százféleképpen, sőt meg is ölhetik – mégsem árthatnak neki olyan ártalommal, amelytől félnie kellene. Ilyen értelemben mondta Jézus: ne féljete azoktól, akik a testet ölik meg, de a lelket meg nem ölhetik.

Az Istenben elrejtett élet ilyen értelmű, minden emberi sebezhetősége ellenére is meglévő védettsége, békéje és bizonyossága mellett egy másik ajándékban is részesül a zsoldáros. Az ellenség fenyegető öklén is ott látja Isten kezét. Túllát az ellenségen és tudja, hogy neki végső soron Istennel van dolga, perelni-, elszámolni- vagy megköszönnivalója. Ilyen értelemben mondja: *Keményen megfeddett engem az Úr.* Immár nem az ellenséget látja az események mögött, hanem magát az Urat. A gonoszt, annak ezernyi formájában, sohasem Isten cselekszi. Mégis, ha Istennel közösségben maradunk, az ellenségtől vagy éppen a körülmények miatt elszenvedett sérelem fájdalmas tapasztalata is eszköz lesz az Ő kezében annak érdekében, hogy még közelebb vonjon magához, hogy még inkább kiszolgáltassuk magunkat neki. Isten a szenvedések által von mindig legközelebb magához: amikor nyomorúságba jutunk, megtagadnak és elárulnak, olyankor mindig közelebb kerülünk a győtrődő, megtagadott és elárult Krisztushoz.

III.

(alkalmazás) Egy neves orvos és lélekgyógyász a második világháborút megelőző években nagyon áldásos, életmentő tevékenységet folytatott az egykori monarchia fővárosában, Bécsben. Nagyon sok életet gyógyított ki különféle lelki betegségekből és mentett meg az öngyilkosságtól. Istenhívő zsidó ember volt, a családja, fiatal felesége elpusztult a koncentrációs táborokban. Ő maga is három éven keresztül szenvedett különböző táborokban, végül túlélte a földi poklot. Így emlékezik később azokra a napokra, miközben éppen a ma olvasott 118. zsoldár ötödik versét idézi:

„S aztán egy napon, napokkal a tábor felszabadulása után ott kószálsz a szabad mezőn, kilométereket teszel meg a tábor környékén, az egyik közeli helység virágokkal

szegélyezett dűlőútján, pacsirták röppennek föl és emelkednek a magasba, s te hallod a himnuszukat, az ujjongást, ami ott fönt, a végtelen szabad ég alatt felhangzik. Közel és távol egyetlen ember sincs, semmi sincs körülötted, csak a végtelen tér s az égbolt, csak a szabad életet ünneplő pacsirták örömeke hangzik. S akkor megtorpansz. Állva maradsz, körülpillantasz, majd az ég felé nézel – s lassan térdre ereszkedsz. S ebben a pillanatban alig tudsz magadról, s alig tudsz a világról, csak egyetlen mondat visszhangzik benned, újból és újból ugyanaz a mondat: *Nyomorúságomban az Urat hívtam segítségül. Az Úr meghallgatott, tágas térre vitt engem.* (Zsolt 118,5) Mennyi ideig térdeltél ott, hányszor ismételted ezt a mondatot – nem tudod már... De azt tudod, hogy ezen a napon, ebben az órában kezdődött új életed. S lépésről lépésre – mert csak így lehet – belépsz ebbe az új életbe, s ekkor leszel ismét ember. (...) A hazatalált ember tapasztalatra az a felemelő érzés teszi fel a koronát, hogy ennyi szenvedés után semmitől sem kell félnie többé ezen a világon – Istenét leszámítva.” (Viktor E. Frankl: *...mégis mondj igent az életre*, Jel kiadó, 2007, 1320.) Milyen szépen, pontosan és hitelesen fejezi ki ez a néhány mondat zsoltárunk mindkét ajándékát: az elnyert rendíthetetlenséget, az *ember mit árthat nekem?* kérdés mögötti bizonyosságot (semmitől sem kell félnie többé ezen a világon Istenén kívül), *valamint* azt a hitet, hogy az átélt nehézségek vagy éppen szörnyűségek is lehetnek Isten kezében új életre vezérlő eszközök.

Egy református presbiter mondta el saját történetét: a szülők már idősek voltak, amikor egy alkalommal jelenlétükben ő és az öccse testvériesen osztoztak az örökségen, azaz „kifizette” a kisebbik testvért. Az egyezségről nem született közjegyzői bizonylat – minek az, gondolta, testvérek között, egy ilyen rendes családban. Amikor azonban a szülők halála után hivatalosan is le kellett folytatni az örökösödési eljárást, a kisebbik testvért nagyon megkísértette a gonosz – ismét követelte a maga részét. Aki áll, vigyázzon, hogy el ne essen. De ő elesett, és makacs és konok maradt elesettségében. A bátyja kénytelen volt másodszor is kifizetni. „Nem a pénz fáj, hanem a testvérem”, mondta. Azóta is imádkozik öccse életre téréséért. A kezdeti felháborodás és keserűség után az elszenvedett sérelem mégsem vette el békességét. Nem maradt teljesen tehetetlen: imádkozott. És békességre lelt a darázsfszékben is.

Bántott minket valaki önhibánkon kívül? Hordozunk-e magunkban sértéseket-sérelemeket, melyeket talán gyermekkorban, ifjúkorban, felnőttkorban vagy éppen ezen a héten okoztak nekünk? Csendesedjünk el, testvéreim, nézzünk magunkba. Hogyan hegednek sebeink? Van-e békességünk a darázsfszékben? Bánkódásunknál, haragunknál, fájdal munknál erősebb-e bennünk az elkövetőkért mondott őszinte, megbocsátó imádság hangja? Mert ezen a lépcsőn keresztül vezet az út a következő és legmagasabb fokra, oda, ahol képesek leszünk Isten magasztalására.

IV.

(*a kontextus*) Kedves testvéreim, az a jeruzsálemi keresztyénekből álló munkabizottság, mely ennek az imahétnek a programját összeállította, a mai napra a 118. zsoltár mellé még három más igehelyet is kijelölt. Máté evangéliumából Krisztus feltámadásának a története az új élet lehetőségének a mindenkori alapját jelenti. Az ő dicsőséges ereje még a sírok között remegő asszonyokból is kiúzi a félelmet: *Ne féljete, mert tudom, hogy a megfeszített Jézust keresitek.* Krisztus valóságos feltámadása nélkül nem lehetne valóság a mi életünkben az, amiről a zsoltáros beszél.

Aki a halálba kerül – azaz mások támadásának kereszttüzeibe, kétségbeesésbe, haragba, gyűlöletbe, keménységbe, kapcsolatnélküliségbe, egyszerűen a bűn pusztításába, végül pedig magába a fizikai halálba –, annak két lehetősége van: vagy foggal-

körömmel kapaszkodik Krisztusba és *vele együtt* kerül a halálba, vagy pedig *nélküle, egyedül, egymagában* kerül oda. Aki vele együtt jut halálba – lelki halálba, az élet nagy krízisei idején, majd a fizikai halálba –, az vele együtt ki is jön a halálból. Az Krisztussal együtt új életre támad – a bűnből és az élet válságaiból éppúgy, mint a fizikai megsemmisülésből. Aki nélküle, egyedül, egymaga kerül a halálba – az ott is marad. Lehet ugyan, hogy lélektani értelemben van annyi ereje, hogy felálljon egy válságból (betegség, anyagi csőd, válás, gyász), de feláll-e igazán, ha lelkében ott maradnak a félelem, gyűlölet, harag, bosszú, hiábavalóság-érzés, vagy éppen az ezt ellensúlyozni akaró becsvágy magvai? És feltámadhat-e Krisztus nélkül az örök halálból? Ezeket a gondolatokat szövegezte meg a másik kijelölt ige a Római levél 6. részéből: *A keresztség által ugyanis eltemettettünk vele a halálba, hogy amiképpen Krisztus feltámadt a halálból az Atya dicsősége által, úgy mi is új életben járjunk.* És ahogyan Krisztust nem győzhette le a halál, úgy a bűn rontásáé sem lehet az utolsó szó – nemcsak az eljövendő, hanem a jelenvaló világban sem: *Ahol megnövekedett a bűn, ott még bőségesebben kiáradt a kegyelem.* Az életpusztító bűn mindig kétirányú: amit ellenünk követnek el, és amit mi követünk el mások ellen. A 118. zsoltár az ellenünk elkövetett bűnök feldolgozásában és Istenhez méltó hordozásában segít. A Római levél – számtalan más igehelyhez hasonlóan – viszont arra figyelmeztet, hogy a keresztyén ember sokkal nagyobb veszélyt kell lásson az általa elkövetett bűnökben: *Akik meghaltunk a bűnnek, hogyan élhetnénk még abban?* Ez utóbbi, a mi saját bűnünk sokkal pusztítóbb, mint az, amit ellenünk követnek el: ennek véghezvitelére nem kérhetjük Isten segítségét, nem élvezhetjük az ő közelségét, nem rejtőzhetünk el őbenne. Hisz éppen azért történhet meg, követhetjük el az álnokság és gonoszság megannyi formáját, mert megszakítottuk a kapcsolatot vele. A másik is, az ok nélkül, méltánytalanul és igazságtalanul ellentünk elkövetett bűn is pusztító; de mégsem annyira. Tönkretelhet emberi kapcsolatokat, családokat, barátságokat, a kétségbeesés vagy akár a halál torkába is taszíthat – mégis megmarad, hogy mindeközben segítségül hívhatom az Urat, tőle meríthetek erőt, kérhetek vigasztalást.

Ézsiás próféciája zárja igehirdetésünk körét. A sokat szenvedett, fogságból visszatérő nép ugyanazt tapasztalta meg közösségi szinten, történelmi méretekben, mint egyénileg a zsoltáros: népek vették körül, szorongatták és letaposták. De az Úr hűségét népe iránt semmi sem ingathatta meg. A próbák iszonyú ideje után eljött a szabadulás: ám nemcsak az történik, hogy ismét birtokba vehetik földjüket, hanem olyan mennyei világosság ragyog fölöttük, a szabadító Úrnak olyan dicsősége jelenik meg bennük, hogy *népek és királyok jönnek a rájuk ragyogó fényhez.* Ez a fény nem más, mint a szenvedéseken is átragyogó örökkévaló Lélek jelenléte. Így jutunk vissza a 118. zsoltár kezdő soraihoz és igehirdetésünk elejére: ennek a Léleknek a legragyogóbb jelenlétére vall az, ha egyének és közösségek minden megalázó tapasztalaton innen és túl szívből éneklük: *Adjatok hálát az Úrnak, mert jó, mert örökké tart szeretete.* Adjon nekünk Isten békét a darázs-fészkekben is, és ajándékozza mindannyiunknak a tiszta magasztalásnak ezt a kegyelmét a próbák közepette is. Ámen.

Veress László

Marosszentkirály

A megbékélés gyakorlata

Alapige: Máté 5,21–26

Egy nagy amerikai író szerint az emberek többsége eljuthat egyszer az őszinteségnek arra a szintjére, amikor be tudja vallani, hogy puskázott az érettségi vizsgán, vagy – ha csak gondolatban is – megcsalta már a párját. Ám kevesen vannak olyanok, akik bevallanák, hogy egyszer annyira dühbe gurultak, hogy kitekérték egy kanári nyakát. Valóban így van: nem szívesen nézünk szembe a bennünk levő indulatokkal, a bennünk élő gyűlölettel és haraggal. Vagyis azzal az emberrel, aki bennünk él. Éppen ezért tartjuk a szívünk mélyén túlzásnak, amit Jézus a Hegyi Beszédnek ezekben a soraiban mond. Gyilkos lenne az, aki rosszat mond vagy gondol embertársáról? – Jézus nemcsak új megvilágításba helyezi a szívünk mélyén rejtőző indulatokat, hanem arról is beszél, hogy miért kell megszabadulnunk, és miként szabadulhatunk meg a bennünk levő indulatoktól.

I.

A Sínai-hegyen villámlás és mennydörgés közepette nyilvánította ki az Úr az ő akaratát. Ne ölj! – hangzott többek között az egyértelmű parancs. Kezdetben értették még a parancs megalkuvást nem ismerő üzenetét: Ne gyűlöld szívedben atyádfiát! Ne légy bosszúálló, se haragtartó a népedhez tartozókkal szemben! Szeresd felebarátodat, mint magadat! – olvassuk a 3Móz 19,17–18-ban. Csakhogy az idő múlásával erre az egyértelmű parancsra ráakódott az emberi okoskodás és fondorlat: mondja meg már valaki: mit nevezünk gyilkosságnak és mit emberölésnek? Ha valaki véletlenül vagy önvédelemből öl, azt csak nem lehet éppen olyan szigorúan büntetni, mint azt, aki előre megfontolt szándékkal teszi azt? És ha valaki parancsra cselekszik? Ha nincs más választása? Ha egy ember megölésével többeknek az életét lehet megmenti – akkor nem inkább üdvös, helyes cselekedet még az emberölés is? Még tovább: a gyilkosság súlyos bűncselekmény. Éppen ezért meg kell bizonyosodni róla, hogy valóban az követte-e el, akit gyanúsítanak. Az ószövetségi törvény szerint legalább két tanú kellett ahhoz, hogy el lehessen ítélni a gyanúsítottat. De kik a tanúk? Megbízhatók-e? Asszonyok és pogányok vallomása nem számít. További fontos kérdés: a beidézett tanúk nincsenek-e haragban a gyanúba fogott emberrel? Ami pedig a gyűlöletről szóló parancsot illeti: az írástudó is azt kérdezi Jézustól, hogy ki az ő felebarátja. Azaz, kit *szabad* gyűlölni, és kit *kell* szeretni?

Az egyértelmű parancsra úgy rakódott rá az évszázadok alatt az emberi okoskodás, mint ahogy a régi freskókat próbálták szebbé tenni kontár kezek azzal, hogy kijavították rajta azt, ami szerintük nem méltó a mesterhez, vagy amit szerintük a mester is úgy festett volna, ha eszébe jutott volna. Találóa mondja az egyik nagy igehirdető, hogy amikor Jézus a Tízparancsolatot magyarázza, valójában restaurálja azt, helyreállítja az eredeti formáját. Jézus itt a gyilkosság gyökeréről beszél, arról, ahonnan elindul a tett és a cselekedet. Arról a gyilkos indulatról beszél, ami ott lakozik az emberi szívben, amit vissza lehet ugyan fojtani, azonban mégis gyilkos ösztön marad. Persze, hogy nem vagyunk gyilkosok a törvény betű szerinti értelmében. Jézus mégis arra döbönt rá, hogy nemcsak az a gyilkos, aki öl, hanem az is, aki ölne, de fél a következményektől, attól,

hogy tette kiderül, és elítélik őt is. Amikor valakire haragszol, már a halálát kívántad, és ezzel már meg is gyilkoltad őt, figyelmeztet a Mester.

Hogy mennyire hajlamosak vagyunk kiskapukat és kibúvókat keresni a magunk igazolására, azt a mi Károli Bibliánk is igazolja. Ebben a fordításban ott éktelenkedik az „ok nélkül” kifejezés, helyet adva annak az újabb tépelődésnek, amely azon töpreng, hogy melyik harag menthető és melyik nem. Jézus azonban lehetetlenné tesz minden emberi mentegetőzést.

Annóra hozzászoktunk már a bennünk élő indulatokhoz, a békétlenséghez, a gyűlölethez és haraghoz, hogy nem is tűnik fel csak akkor, ha szokatlan közegben bukkan fel. Nemrég történt egy jó nevű iskolában, hogy két első osztályos diák „halállistát” állított össze. Irni persze még alig tudtak, így kezdőbetűket, emlékeztető rajzokat használtak a listában. Körbejárták az osztálytársakat, és mindenkit megkérdeztek, hogy szerinte ki-nek kellene meghalnia egy éven belül. Megígérték, hogy tesznek is arról, hogy elpusztuljon az, akinek a neve a listára kerül. Az eset után több gyerek is éjszakánként sírva riadt fel álmából. A vizsgálat kimutatta, hogy – az egyébként kiváló képességű gyerekek – gyakran tanúi az otthoni vitáknak és hangos, szenvedélyes veszekedéseknek. Az otthon látottakat vezették le így második otthonukban, az iskolában.

Nincs más kiút: ki kell irtani a bennünk levő gyűlöletet és haragot! Az egyetlen, amit meg kell öldökölni, az a bennünk levő, gyilkos ösztönű óember. Hogyan kell megöldökölni? Megbékélvén a haraggal, megbékélvén az ellenféllel, mondja Jézus.

II.

Miért béküljünk meg?

Azért, mert Jézus mondja. Jézus sosem kért, parancsolt olyat, amiből neki származott volna haszna. Ő azért jött, hogy nekünk szolgáljon, hogy ő legyen nekünk hasznunkra. Azért jött, hogy megmentsen minket Isten ítéletétől. Amikor Jézus a parancsokat eredeti fényét és értelmét állítja vissza, nem arra utal, hogy teljesen hiábavaló a földi bírói ítékezés és bírói gyakorlat. Az ártatlanság védelme mindenkit megillet, és valóban el kell kerülni azt, hogy ártatlanul bűnhődjön valaki. Ám ha itt a földön el is lehet kerülni, meg is lehet úszni a törvényszéki ítéletet, Isten ítélőszékét senki sem kerülheti el. Isten, aki a szívek és vesék vizsgálója, egyetlen szempont szerint fog ítélezni: volt-e bennünk szeretet vagy sem.

Jézus megbékélésre szólító felhívása azt is jelenti, hogy mi ne Isten haragjától rettegve tegyünk valamit. Ő éppen azért jött, hogy megbékéltessen minket Istennel, hogy mi – megismerve a kegyelmes és irgalmas Istent – igazi, örömteli életet élhessünk. Azért kell tehát a másik emberrel megbékélni, mert az örömteli életet eredményez. Gondoljatok Jákób és Ézsau történetére! Évtizedekig éltek haragban egymással. Mekkora tehertől szabadultak meg, amikor megbékéltek egymással!

Azért parancsolja tehát Jézus, hogy békéljünk meg egymással, mert a megbékélésből gyógyulás származik. A gyűlölet, a harag belülről roncsol szét. A gyűlölet valóban öl! Ha nem is mindig azt, aki ellen irányul, de aki gyűlöletet hordoz magában, önmagát mérgezi halálra. Szó szerint a gyehenna tüze égeti, perzseli azt, aki haragot hordoz a szívében felebarátja ellen.

Amit itt Jézus mond, teljes képtelenségnek tűnik. Félbeszakítani az áldozati ceremóniát: képtelenség. Pontosan olyan képtelenség, mint amikor azt mondja a bénának, hogy kelj fel és járj. Vagy amikor azt mondja a száradt kezűnek, hogy nyújtsd ki a kezéd. De ha kifogásokat keresünk, nincs gyógyulás. Ahhoz, hogy meggyógyuljunk, meg kell tenni azt, amit Jézus parancsol.

Ám még ennél is többről van szó. Feltűnő, hogy valahányszor Jézus az imádságról beszél, mindig szóba kerül a megbocsátás kérdése is. Gondoljatok arra, hogy abban az imádságban, amire ő maga tanított minket, a mindennapi kenyérről szóló kérés után rögtön a bűnbocsánattal kapcsolatos kérés következik. Vagy gondoljatok arra, hogy amikor Jézus arról beszél a tanítványainak, hogy milyen ereje van az imádságnak, akkor rögtön hozzáteszi: ha valaki vétkezik ellened, akkor annak hetvenszer hétszer is meg kell bocsátanod (Mt 18,19–22). A felolvasott igében pedig azt mondja, hogy az áldozati ceremóniát is félbe kell szakítani mindaddig, amíg a megbékélés meg nem történt. Nemcsak attól a tévhitől óv itt Jézus, hogy bőven elég, ha formailag eleget teszünk Isten törvényének, hanem arra is figyelmeztet, hogy a bennünk levő gyűlölet és harag mintegy szigetelőanyagként merevedik közénk és Isten közé. Valósággal megakadályozzák, hogy az ima eljusson Istenhez! Mielőtt arra panaszkodnánk tehát, hogy Isten nem hallgatja meg az imádságunkat, tartsunk gyorsan egy alapos önvizsgálatot: nem halmozódott fel bennünk túl sok abból a haragból, amiről Jézus azt mondta, hogy ne túrjuk meg a szívünkben?

III.

Hogyan béküljünk meg?

Jézus annyi útbaigazítást ad, hogy hagyd az oltár előtt az ajándékot, menj és békülj meg előbb. Ez először azt jelenti, hogy békülj meg, mégpedig késedelem nélkül. A halasztás leggyakrabban mulasztást jelent. És mennyi örömtől fosztja meg magát az, aki a megbékélést sokáig halogtja! Amikor Jákób és Ézsau sírva borulnak egymás nyakába, akkor nemcsak a megbékélésnek az örömkönnyei folynak végig az arcukon, hanem a szomorúságé is: most döbbenek rá, hogy mennyire eltékoztak az elmúlt éveket! Sokkal hamarabb is megtörténhetett volna mindez!

De hogyan sokkal hamarabb? Hogyan találhatunk a tekervényes emberi utakról Isten rövidebb útjára?

Receptet kérnél? Íme:

Döntsd el végre magadban, hogy kész vagy-e mindenkivel kivétel nélkül rendezni kapcsolatodat. Ha a döntés megvan, vedd magad elé egy ív tiszta papírt, és kezd el felírni rá azoknak a nevének, akikkel most haragban vagy. A nevek mellé írd oda azt is, hogy kire miért haragszol. Meglepődve fogod tapasztalni, hogy milyen nevetséges okok miatt őrizted szívedben éveken keresztül a haragot! Némelyeknek talán már meg is bocsátottál, most már egy kis bátorság kell, hogy felhívd vagy meglátogasd őket, és együtt nevessetek régi ostobaságokon.

Ám az is lehet, hogy valakire okkal haragszol. Nagyon megbántott, kárt okozott neked. Az ilyennel kapcsolatban gondolj arra, hogy ő nem szabad akaratából cselekedett, csupán Isten kezében volt egy kis csavar, akin keresztül az Úr benned akart megigazítani és helyrehozni valamit. De miért haragudnál egy csavarra? Egy tárgyra csak a gyerekek haragszanak!

Persze megtörténhet, hogy ezzel a felismeréssel elkezded Istenre haragudni. Miért küldte utadba azt az álnok embert? Ezt azonban beszéld meg Istennel. Gondolj a panasz-zsoltárookra! Ezek szerzői nem fojtják vissza haragjukat, önmagukat pusztítva vele; nem is a gyűlölt személy ellen fordulnak, őket pusztítva el: ők felfele, Isten fele „rob-bannak”. Az Ő ölében bátran sírhatsz! Neki elmondhatod minden panaszod.

Ha ezt megtetted, kezdj el imádkozni azért, akire haragszol. Nem lehet haragudni arra, akiért imádkozni tudsz. Innen már csak egy lépés, hogy vele is megbeszéld a dolgot! És ha ez még mindig nem lenne elég, gondolj Jákób és Ézsau példájából arra, hogy mi-

lyen boldogok azok, akik meg tudnak békélni! Miért fosztanád meg magad egy ilyen boldogságtól?

Most az Úr asztalához készülünk. A kenyérben és a borban Jézus megtörtetett testének és kiontott vérének jeleit vesszük. Ő hozta a legnagyobb áldozatot! Elénk jött, hogy megbékéltessen minket Istennel, és hogy ránk bizza a békéltetés szolgálatát. Itt, ennél az asztalnál minden haragot le lehet tenni. Amíg sorra kerülsz, van időd még átgondolni mindazt, amit ma hallottál. Tedd le a benned levő haragot, és ne vedd fel újra! Könnyebb lesz az életed! Ámen.

Kértem Istent...

Kértem Istent, vegye el a gőgömet, és Isten azt felelte: Nem.

Azt mondta, nem az Ő dolga, hogy elvegye: az én dolgom, hogy feladjam.

Kértem Istent, tegye egészségessé béna gyermekemet, és Isten azt felelte: Nem.

Azt mondta: A lelke egészséges, a többi ideiglenes.

Kértem Istent, adjon nekem türelmet, és Isten azt felelte: Nem.

Azt mondta: A türelem a szenvedés mellékterméke: nem adható, csak kiérdemelhető.

Kértem Istent, adjon nekem boldogságot, és Isten azt felelte: Nem.

Azt mondta: Ő áldást adhat, a boldogság rajtam áll.

Kértem Istent, vegye el tőlem a fájdalmat, és Isten azt felelte: Nem.

Azt mondta: A szenvedés eltávolít a földi dolgoktól, és közelebb hoz hozzám.

Kértem Istent, növelje nagyra lelkemet, és Isten azt felelte: Nem.

Azt mondta: növekednem egyedül kell, ő majd megnyes néha, hogy gyümölcsözőbb legyek.

Kértem Istent, segítsen, hogy szeressem az embereket, ahogyan Ő szeret engem.

És Isten azt mondta: No végre egy jó gondolat.

Prédikációk a nemzetközi homiletikai irodalomból

Lüthi, Walther

A negyedik evangélium magyarázata a gyülekezet számára

Krisztus születése

Alapige: János 1,1–18

Közmondás, hogy minden kezdet nehéz. De vannak korszakok, amikor az emberek igényesen beszélnek új-kezdetről. Ilyenkor az utcák nagyhangú kijelentésektől visszhangzanak: Még soha nem volt ilyesmi! Az a látszat, mintha mi, emberek, csakugyan birtokában lennénk annak a megfelelő képességnek, hogy valamit elkezdjünk és valamit befejezzünk. A Bibliából más igazság hangzik. Itt nem az ember az, aki új dolgot gondol, mond és kezd. Itt minden kezdet Istentől indul ki. A Biblia mit sem törődik az „új idők”-ről szóló kérkedő kijelentéseinkkel, megállapítja, hogy „semmi új nincs a Nap alatt”. A Biblia feltűnően szófukar azzal szemben, amit mi, emberek tudatosan új idők hajnalhasadásának mondunk. Csak Egyetlen Kezdőt és Befejezőt ismer el, és ez Krisztus, mivel az Atya Őt ajándékozta meg azzal, hogy az Első és Utolsó legyen. És ha ez áll a Biblia első lapján: „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet”, ennél már ott volt Krisztus. Aki embertől született, annak életkora a születésével kezdődik. Krisztussal másképpen van ez. Ő már ama nap előtt is élt, amelyiken születése számunkra történelmi eseménnyé lett. Alkotóként és Megváltóként működött, még mielőtt ráeszmélt volna a világ. Krisztus ősbibb életű, mint amennyire a Róla való ismeretünk terjed.

Erről az örök Krisztusról szól a negyedik evangélista, amikor rejtélyes szavakkal kezdi a születéséről szóló tudósítást. „Kezdetben vala az Ige és az Ige vala Istennél.” Amikor Isten kezdetben teremtette a világot és azt mondta: „Legyen!” – ez az alkotó szó már maga Krisztus volt. Ő minden dolognak a kezdete. S ha a Biblia utolsó lapján még egyszer „új eget és új földet” ígér, ezzel a végső újakezddéssel ismét csak Krisztusra gondol, mert Ő nemcsak a Kezdet, hanem a Vég is. Krisztus születése tehát – aminek elmondásába a negyedik evangélista belekezd – jelentőségében túlhalad a világ teremtésén is, visszafelé éppúgy, mint előre. Túlmegy még azon is, amit mi a világ végének mondunk. Az Egyetlen, akit Isten kezdőül és befejezőül rendelt, Ő tegnap és ma és örökké ugyanaz.

Krisztusnak ezt az örökkévalóságát állapítja meg Keresztelő János is, amikor kiált, mondván: „Ő az, aki utánam jó, aki előttem lett” (Jn 1,27). Ez az örök Jézus az, aki nem szűnt meg munkálkodni a világ teremtésétől kezdve mind a jelen óráig. Ő volt az, akinek mindig is köszönhattük létünket és megszabadításunkat. „És az ő teljességéből vetünk mindnyájan kegyelmet is kegyelemért.” (16. v.) Ez a karácsony éjszaka titkában lett nyilvánvalóvá. Ezért ne csodálkozzunk, ha a negyedik evangélista olyan messziről kezdi Krisztus születésének elmondását. Megvan az alapos oka, ha – az előbbi három evangélistától eltérően – a karácsonyi evangéliumot ezekkel a szavakkal kezdi: „Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala az Istennél, és Isten vala az Ige. Ez kezdetben az Istennél vala. Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett.”

„Kezdetben vala az Ige...” Nem a tett volt kezdetben. Sajátos vonás az isteni cselekvésben, hogy az Ige megelőzi a tettet. Ha Isten cselekszik, nem lép be ajtóstól a házba, hanem cselekedetét Igével jelenti be. Az egész Bibliát, mint Isten Igéjét így kell értelmezni: az Ige bejelenti és megígéri a később bekövetkező tettet. Így sohasem a tett, hanem az Ige van kezdetben, ha köztünk, emberek között valódi kezdet indult meg, ezt mindig megelőzte az Isten Igéje. Már évszázadokon át zengett az Ige, még mielőtt bekövetkezett volna az esemény, amelyikről János így szól: „És az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk.” Így érthetjük meg azt, hogy János itt, ahol az Üdvözítő születéséről beszél, minden időközön túl, minden dolgok kezdetéig vezet vissza születését, sőt messzebb, odáig, ahol az örökkévalóság tengere a mi partjainkhoz csapódik: „Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala Istennél és Isten vala az Ige.”

De ez a karácsonyi evangélium nemcsak idő, hanem HELY tekintetében is átlép minden korlátot. Nemcsak „örökkévaló evangélium”, hanem mondhatjuk: „végtelen evangélium” is. Az eljött Szabadítónak erre a mindent átfogó távlatára különben a többi evangéliumok is céloznak. Máté a bölcséről elmondja: ide sietnek Kelet távoli homályából, hogy imádják a Világ Megváltóját. Lukács a nagy örömről szól: „mely az egész népnek öröme leszen” Az egész népnek! Végül János arra mutat rá, hogy Isten a mindenséget ragadja meg: „Minden ő általa lett és nála nélkül semmi sem lett, ami lett.” „Őbenne vala az élet, és az élet vala az emberek világossága.” „Mindenki higgyen őáltala”! Mindenki!!! János karácsonyi evangéliumában azt a Gyermeket látja, aki a Földet mint egy labdát tartja kezecskéjében.

Ez az ÖRÖK és VÉGTELEN evangélium, amely elé sem idő, sem tér nem állíthat korlátokat. Annál inkább meglepődünk, ha János mégis korlátot említ. Van korlát. János nem mondja, honnan ered ez. Mintha a földből nőtt volna ki. A Mennyei Atya örök és végtelen szabadító akaratával szemben titokzatos, gonosz akarat áll. Van sötétség! „És a világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be azt.” Mi, emberek is akadályul állhatunk a világosság elé. Szabadságunkban áll az evangélium előtt megnyílni vagy becsukódni. Amire tér és idő képtelen, azt meg tudja cselekedni az emberi szív. „Az övéi közé jöve, és az övéi nem fogadták be őt.”

„A sötétség nem fogadta be.” A világ nem ismerte meg, az övéi nem fogadták be Őt. A sötétség – a világ – az övéi! Nemcsak egy sötét, földöntúli szellemi hatalom veti be magát titkon ellene. Nem! „Az erők és hatalmasságok” a világi és egyházi helyzetekben minduntalan kézzelfogható és látható alakot öltenek. A „világ” olyannyira elzárkózott a világosság elől, hogy Augustus császár a maga fényességében észre sem veszi azt a világosságot, amely Jézussal jött a világba. Heródes azonban hallva a hírt, megijed, máris ütésre készül. S nem kevésbé „világnak” látja János az egyházi intézményeket. Heródesrel együtt megretten egész Jeruzsálem városa, a kiválasztott, a szent város. A legtudatosabban éppen ott vetik el Krisztust, ahol a legtermészetesebben otthon volna: az Egyházban, a maga tulajdonában. „Az övéi nem fogadták be Őt.”

Krisztus azonban egyáltalán nem hajlandó arra, hogy megtorpanjon az ellenállás hármasságára: a sötétség, a világ és az övéi előtt. Hiába nem fogadja be a sötétség, a világosság mégis fénylik, nincs oly sötétség, amely erőt tudna venni rajta. Habár a világ nem is ismeri meg Őt, Krisztus mégis megismeri a világot. Habár az övéi nem is adnak számára helyet a vendégfogadó háznál, ez nem akadályozza Őt abban, hogy hozzájuk, éppen hozzájuk jöjjön. Nincs az a Heródes, nincs az a vendégfogadós, nincs az a főpap, aki meg tudná akadályozni, hogy Jézus Krisztus Betlehemben, a Dávid városában szülessen meg, amint meg is jövendőlte azt Mikeás próféta. János utal arra az ellenállásra is, amely kezdettől szemben áll az Üdvözítővel, ezzel megéretteti annak a titkos háborúnak már itt felvillanó villámlásait, amely meg-megújuló összezsapásokban, heves

vitákban vissza-visszatér a negyedik evangéliumban a végső leszámolásig. Itt Isten maga küzd a világért, amelyik kezdettől az övé. Úgy döntött, hogy bármibe kerül is, de megtartja a világot, melyet Ő teremtett, és ha kell, azt meg is szabadítja. A sötétség, a világ és övéi ellenében az Ő végső áldozatát is beveti. A legédesebbjét adja oda. Ez pedig az, aki kezdettől fogva nála volt: a FIA! „Az Ige testté lett és lakozék mi közöttünk”!

„Az Ige testté lett”, s hogy éppen testté? A test az a hely, ahol mi, emberek a legelősebben állunk ellene az életnek és a világosságnak. Mert testünkhöz hozzátartozik a lelkünk is, a mi kegyes lelkünk, valamennyi tévedésével, ármánykodásával, bűnével. A test nemcsak szenvedélyeink tűzfészke, nemcsak az a forma, amelyben a legnyilvánvalóbban esünk a halál martalékvává, de a test a tévelygés és a démonok tanyája is. És éppen ott, ahol a sötétség a legerősebben alábástyázza magát, ahol a világ leginkább világ, úgy tetszett Istennek, hogy emberi testben lépjen be az időbe. „Az Ige testté lett és lakozék miközöttünk.” Az Ég tört be a földre, ahol a föld a legföldibb. Ez a betörés mérközéshez hasonló. Isten a végső leszámolásra indul. De nem azért, hogy megsemmisítsen, hanem hogy megmentsen! Az, hogy testté lett, egyben szeretetének erőbevetése is. Azért lett az Ige éppen testté, hogy Isten az egész emberen, ennek legsötétebb sötétségén is megkönyörüljön. Ebben a „szent-háborúban” Isten nem sajnált vért ontani, nem sajnálja a maga Fiának véréét.

Aki sötétség, világ és „egyház” ellenében is megteremtette a karácsonyt, felette áll minden időnek – a mainak is. Karácsony nem függ a kedvező vagy kevésbé kedvező körülményektől. Az a világosság, amelyik a sötétségben fénylik, fenséges könyörületes-séggel áll minden idők felett. Az örömhír akkor is érvényes, ha azokra a széttört házasságokra gondolunk, amelyeknek tarthatatlansága éppen az ilyen szent időkben szokott kitűnni és kiélesedni. És itt van a népek széttört élete. Hát nem él-e az az Ige, amelyik Kezdetben vala? Kevésbé Megváltó-e a Megváltó, mivel a világ olyan karácsonytalan ábrázatot mutat? Az, Aki volt, mielőtt a viharok végigzúgtak volna a mezőkön, Ő az átszáguldó szelek zúgásához igazodjék-e? Ha semmit sem látunk az örökkévalóságból, miért ne higgyük azt? Akinél kezdetben volt az Ige, Azé lesz a végső szó is. Hitre van szükségünk: „Valakik pedig befogadták őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek, azoknak, akik az Ő nevében hisznek.” Ámen.

Keresztelő János

Alapige: János 1,19–28

„Nem én vagyok a Krisztus”, „Nem vagyok Illés”, „Nem vagyok próféta”. „Én kiáltó szó vagyok a pusztában!” „Én vízzel keresztelek!” „Én nem vagyok méltó, hogy sarujának szíját megoldjam!” – Majdnem úgy hangzik, mintha Isten alkalmat akarna adni, hogy kellőképpen megcsodáljuk Keresztelő János szerénységét. S ő talán valóban szerény is volt. De, lehet, hogy nem! A Biblia egy szót sem veszteget erre. Akiknek ügyes-bajos dolguk volt ezzel a férfival, talán fennhéjázónak és önhittnek érezték. Bizonyára éppen a szerénységéből jutott siralmasan kevés az ellenségeinek. De bármint áll a dolog, itt nem az a fontos, hogy nagyon szerény, vagy kevésbé szerény volt-e? Keresztelő Jánosnak más a fontos, mint hogy szerénységét csodáltassa meg. Krisztus eljött! Krisztus itt van! Jött megkeresztelkedni, és az történt, hogy ő, János, ráismert. „Közöttetek van – közétek jött!” Persze, azután ismét elment. E pillanatban nincs itt, most valahol a pusztában időzik, ahová a Lélek ragadta magával a keresztelés után. De

ez nem változtat a tényen, hogy Krisztus eljött! Keresztelő János tudja, hogy eljött – de ki maradna Keresztelő Jánosnál egy pillanatig is?

Tudva azért, hogy íme, eljött Krisztus, Keresztelő János egymás után háromszor is elmondja: „Nem!” Én nem vagyok Krisztus, nem vagyok Illés, nem vagyok próféta. Olyan ez, mint amikor három lépés távolságra vagyunk a legmagasztosabb király színe-től. Különös bizonyágtétel Krisztusról, hogy a bizonyágtétevő háromszor is azt állítja, hogy: „Nem ő a Krisztus!” Én nem vagyok! Pedig éppen ez az igazi ismertető jel, szinte minden Krisztus melletti tanúságtételnek ez a bizonyág-jegye. Ennek a háromszoros tagadásnak háromszoros igenlés felel meg: „De Ő az!” „Egyengessétek az Úrnak útját!” „Közzöttetek van, akit ti nem ismertek!” „Énutánam jó, aki előttem lett.” – Keresztelő János látta Krisztust és megismerte, azért tudja mondani: „Nem én!” Tévedünk, ha úgy vélekedünk, hogy nagy áldozatot jelentett neki, amikor három lépést tett visszafelé. Szívesen adja át helyét annak, akinek el kellett jönnie. Sőt, Keresztelő János forrón vágyik erre, hogy a világ-többé-ne az ő nyomdokába szegődjék, hanem ahhoz tóduljon, aki nagyobb, mint ő. Ha eljön a tavasz, az ember szívesen felhagy a tüzeléssel a maga kályhájában. A kályha kihűlhet. Ilyenkor szívesen mondunk le arról a melegről, amelyet magunk tudunk megteremteni és örömmel tárjuk ki az ablakokat, hadd ömöljön be az a hatalmas meleg, amely kívülről és felülről jön. Ez a túlradó meleg, amellyel maga az Ég akar megajándékozni minket. Mivel Keresztelő János háromszor tudja mondani: Ő, Ő, Ő, – ezért tudja mondani háromszor: „Nem én!”

Így adódik az a különleges tény, hogy Krisztus-igénylésünkkel mindig együtt jár a „nem”. A nem, magunkkal és a világgal szemben! Ezt nem fogja fel a világ, mivel nem ismeri Krisztust. A világ egyre úgy vélekedik, hogy mi, Krisztus-hívők, pokoli gyönyörűséggel mondjuk ki a „nem”-et és becsmérünk le mindent, ami nagy, szép és nemes. Így a keresztyéneknek már az első időkben szemükre vetették, hogy megvetik a világot és az embereket. Általános embergyűlölettel vádolták őket. Tény, hogy van ilyen negatív, destruktív keresztyénség. Ez azonban torzkép. Az igazi hitvalló gyülekezet nem az emberi nagyság lealacsonyításának öröméből mond „nemet”, hanem azért, mert Istennek nagyságában és dicsőségében látja gyönyörűségét. De tehet-e valaki arról, hogy az egyetlen drágagyöngyre rátalálva, ezután már nem tudja valódinak tekinteni a többi gyöngyöt, melyek szintén pompásak voltak, amelyeket évtizedeken át ő is bámult úgy, mintha azok igaziak lettek volna. Ha valaki csakugyan megtalálta a szántóföldben a kincset, mi mást tehet, minthogy a többi kincs mellé kérdőjelet tesz, s akkor „afelett való örömeiben elmegy és eladván mindenét amije van, megveszi azt a szántóföldet” (Mt 13,44).

De hogyan jutottak odáig, hogy Keresztelő Jánost gyanúba fogják: Ő a Krisztus, ő Illés, s az a próféta, akit az idők végére ígértek meg? Miképpen alakulhatott az a téves vélemény, ami ellen Keresztelő Jánost itt küzdeni látjuk? Emlékeztetnünk kell arra, hogy egy s más dolgok történtek Keresztelő János körül. Olyan események, amelyek szétfeszítették a megszokott egyházi élet kereteit. Istentől való rettegés támadt Keresztelő János igehirdetése nyomán, s ez ránehezedett a kedélyekre. Azokban a napokban olyan gondolatok támadtak, amelyek szokatlanok voltak az egyházban. A kemény és régi jégkéreg olvadásnak indult. Az emberek előtt feltárult szívük igazi és valódi állapota. Meglátták, hogy bűnösök. Beláthatatlan következményű mozgalom támadt e férfiú körül. Különös jelenségek ezek, nem csoda, ha előtérbe jut az a gondolat, közeledik Isten uralmának az ideje. Nem csoda, ha újraélednek a népek nagy és végső dolgokra irányuló reményei, amelyek olyan hosszú idő óta szunnyadtak a régi prófétaí írások betűi között. Nem csoda, hogy itt is, meg ott is felmerül Illés neve, aki a Messiást megelőzve ismét eljön az idők végén. Mindezek nem voltak tehát légből kapott dolgok.

De mindezen nagy tényekhez még azt fűzi Keresztelő János: ez még nem minden. Ha hallotok is engem, ha ez másképpen hangzik is, mint a farizeusok beszéde, még nem Krisztus szól hozzátok. Ez csak a pusztai prédikátor hangja, aki ezt mondja nektek: „Egyengessétek az Úrnak útját!” Én ezt még csak nem is magamtól mondom nektek. Más Valakitől vettem át, én csak utána mondom. Ézsaiás próféta jelentette ezt ki először. Ha én vízzel keresztelvek, ez még nem az igazi. Maga ez a nagy keresztelési és bűnbánati mozgalom is csak előhírnök. Ezzel csak annak elérkezését jelentem be, „akinek én nem vagyok méltó, hogy sarujának szíját is megoldjam”. Ezzel azt akarja kifejezni Keresztelő János: Ne tévesszék össze a szolgát az Úrral, a hírnököt a Királlyal! Ne elégedjete meg azzal, amit eddig hallottatok és láttatok, ne becsüljétek le annyira azt, amit vártok, reménykedéseitek ne legyen túl szerény. Ne elégedjete meg a vízzel való kereszteléssel! Ne elégítsen ki benneteket ez a népmozgalom, ha még annyira tekintélyes is, ha még annyira foglalkoztatja is a kedélyeket. Ha majd eljön az a „Másik”, akkor fogjátok szemeteket tágra nyitni! Én nem vagyok a Krisztus!

Most vessük fel a kérdést: elerőtlenedett-e Keresztelő Jánosnak ez a Krisztus melletti bizonyágtétele? Idejét multa-e és érvénytelenné vált-e, mivel mi már ismerjük Krisztust? A keresztyén gyülekezet ezt az utasítást kapta Urától: ünnepeljen adventet. Krisztus gyülekezete karácsony után is adventben él. Vízzel keresztel. De azt akkor végzi helyesen, ha Arra vár, Aki Szentlélekkel és tűzzel keresztel majd. Az egyház az úrasztalához hív, megtöri a kenyeret és nyújtja a kelyhet. Egyszersmind arra a nagy vacsorára vár, amelyik az idők végén – egybehívva minden népet – egybegyűjti a gyülekezetet. A gyülekezet prédikál, de ezt akkor végzi helyesen, ha nem felejt el, hogy némely mag most még az útfélre esik, más a kövek vagy tövisek közé, és csak néhány a jó földbe. Most a konkoly együtt nő a búzával. Az egyház úgy prédikál, hogy reméli a jó földet, az új Jeruzsálem felé tekint, ahol nem lesz templom és nem lesz szószék sem. Még nem érkezünk el a célhoz. Zarándokok vagyunk és úton lévőkként élünk. Az egyház – egyház a pusztában! Az utóbbi években csendes aggodalom lep meg, ha elnézem, milyen polgári formát öltött ma Krisztus egyháza. Otthonosan és nagy megelégedettséggel elhelyezkedünk benne és kellemesen ünnepelünk, pazar fényekkel, és közben elfelejtkezünk arról, hogy adventben élünk. Pedig az ember nem elégül meg és nincs otthon! Az ember csak – vendég itt. Szól ugyan a Krisztust hirdető prédikátor hangja, de csak – pusztában!

És egy utolsó tanúság: Keresztelő János felléptéről és a prédikációjáról szóló tudósítás ezekkel a szavakkal végződik: „Ezek Béthabarában lettek”. Mintha az evangélista ezzel rendkívül fontos, figyelemre méltó időpontot akarna megjelölni. Az ember szinte azt szeretné kérdezni: tulajdonképpen mi is történt? Csakugyan történt valami? Micsoda világot mozgató csoda lehet az, amikor valaki háromszor is ezt mondja: „nem én vagyok!” Én kiáltó szó vagyok a pusztában. Én vízzel keresztelvek! Persze, hogy történik valami. Ahol az egyház komolyan nekibuzdul és kezd kiáltó szó lenni a pusztában, ott ez történt: „a zsidók papokat és Lévitákat küldöttek Jeruzsálemből, hogy megkérdezzék őt: Kicsoda vagy te?” A zsidók – vagyis a Jeruzsálemben székelő hatóság – papokat és lévitákat küldenek hozzá. Ma azt mondhatnánk: esküdt hivatalnokokat, szakértőket, akiknek ki kell nyomozniuk mindent Keresztelő János személyéről és mozgalmáról, hogy szükség esetén eljárást indíthassanak ellene. Afféle „házkutatás” ez Keresztelő Jánosnál. Itt ő szabályosan törvény elé kerül, bíróság előtt áll, amelyiknek hatalmában van, hogy akár halálos ítéletet is hozzon ellene. A kihallgatás makacs és súlyos. Ez a teveszörruhás férfi keresztkérdések tüzeiben áll, mint akire rácsap a rendőrség: „Mutassa fel az iratait!” Így áll Krisztus útjának egyengetője a fővárosból küldött vallatói előtt. Keresztelő János felel. Úgy látszik, az evangélista ezt nem tartotta magától értetődőnek,

más lehetőségekkel is számolt, azzal, hogy az ilyen kérdésekre bizonyos körülmények között meg is lehet tagadni a feleletet. Ezért külön is megemlíti: „És megvallá és nem tagadá...”

Ilyesmi történik az olyan egyházzal, amelyik semmi más nem akar lenni, mint egyház, amelyik hisz az eljött és újra eljövendő Krisztusban. Ez az egyház nem értelmetlen többé. Idegen ez az egyház a világban, bármely nép körében él is. Sejtjük, miért fejezi be az evangélista ezt az elbeszélést ilyen ünnepélyesen e szavakkal: „Ezek Béthabarában lettek, a Jordánon túl, ahol János keresztele vala.” Ezzel azt akarja mondani: itt történt az első összecsapás Jeruzsálemmel. A negyedik evangélistánál, mindjárt az elején, a passió közepén vagyunk. Ez hamarosan még világosabban kiténik. Ámen.

Keresztelő János bizonyágtétele Krisztusról

Alapige: János 1,29–51

Volt olyan korszak és olyan nemzedék, amelyik örült a világnak. Nem tudott eléggé betelni annak csodálatával, Aki ezt a világot olyan szépnek, olyan gazdagnak, olyan célszerűen, olyan jól elrendezettnek gondolta ki és teremtette meg. Mi már nem tudunk ilyen közvetlenül gyönyörködni az Alkotóban. A világon élni ma már nem szép. Szegénnyé lett a világ, mert eltért eredeti céljától. És főleg ha a minden alkotások legszebbikére, a legcélszerűbben és legpompásabban kigondolt teremtményre, az emberre gondolunk, ó, milyen mélyre is süllyedt az! Ha csakis a teremtés hitére volnánk utalva, valóban kétségbeeshetnénk. Széttört bennünk a közvetlen, derült teremthit. Aki csak ezzel a hittel indult el életútjára, annak hajótörést kellett szenvednie. Manapság sok embernek csak ilyen hajótörést szenvedett hite van.

De ha megadatott nekünk a kegyelem, hogy meg is értjük, íme, itt olyan szó áll, amelyre nagyon fel kell figyelnünk. Ez az ige olyan Istenről szól, aki hordozza a világot, és pedig – ember, figyelj fel erre! – nem a szép, hanem az elrontott világot hordozza. Azt, amelyik elfeledkezett eredeti céljáról, amelyik ettől eltért. Ezt a világot hordozza Ő! Ilyen bámulatra méltó Istenben hihetünk mi, „aki elveszi a világ bűneit!” Ha pedig úgy van, hogy Isten hordozza ezt a megromlott világot, akkor mégsem veszett el minden! Akkor mégis lehet valamilyen reménységünk, amely ehhez a világhoz köt! Akkor mégiscsak örvendhetünk annak, hogy emberek vagyunk, akik földi életet nyertünk. Sőt, az ember annak is nekibátorodik, hogy higgyen a világ jövőjében, hiszen Isten hordozza a világot. Ezt mindnyájan jól tudjuk. Nincs nép, amelyik ne tudná, vagy legalább is ne sejtene ezt. De hogy Isten hordozza a bűnös világot, az természetesen nem az ég csillagaiban, nem is az emberi szívben van megírva. Nem! Hanem a Bibliában. Íme, az örömhír, az evangélium! Isten hordozza ezt az elhordozhatatlanná vált földet!

Hogy Isten megítéli és eltörli a bűnt, ezt hirdette eddig hatalmasan Keresztelő János. Azt mondta, aki utánam jó, nagyobb nálamnál. Kisöpri a szérút. Vasseprűvel csinál nagytakarítást. Keresztelő János látja kezében a szórólapátot. Elkülöníti a polyvát a búzától. Sőt, fejszével jön és rendet vág az emberek között. „A fejsze immár a fák gyökerére vettetett.” Isten irtja a világ bűneit. – Megértjük Keresztelő Jánost, aki szörnyülködött a bűnök sokaságán. Az utóbbi időben nem fog-e el bennünket is ez a szörnyülködés? Nem hatalmasodik el bennünk az a benyomás, hogy Isten hosszútűrésének edénye csordulásig megtelt? Nem függ-e felettünk is a nagy kő, az a kő, amelyik ha elgördül, betölti az egész világot? Nem borzong-e meg gyakran a hátunk, szinte azt várjuk: a következő pillanatban villám fut alá az égből és odasújt, ahová sújtania kell. Nem kap-

juk-e magunkat azon a gondolaton – mégpedig gyakran –, hogy amint kétszer kettő négy, bizonyos, hogy van isteni igazság is?! A szent és igaz Istent félnünk kell, joggal és okkal kell félnünk, és ez úgy alakítja életünket, hogy görnyedten és behúzott nyakkal járunk, aggodalommal van telve a szívünk, könnyen és gyakran megijedünk. De egy másik megismerés is megvilágosodott Keresztelő János előtt, ez őt magát is hatalmasan meglepi. Isten hordozza a világ bűneit! Ő hordozza! Nemcsak megtorolja a bűnt, hanem hordozza is azt! Hogy Isten megtorolja a bűnt, azt a pogányok is tudják. „Van Isten, büntet és bosszút áll!” Ezt tartja az egyetemes világbölcsesség. Hogy Isten megtorolja a bűnt, az ördögök is hiszik és rettegnek tőle. De hogy Isten hordozza a világ bűneit, arról csak a Biblia beszél, csakis az. Abból élünk, hogy még hallhatjuk ezt az örömhírt. Ha egy nap többé nem hallhatnánk, elérkezett utolsó derült óránk. De íme: Isten hordozza a világ bűneit. Európa, Amerika, Ázsia, Afrika, Ausztrália bűneit. Isten hordozza Magyarország és Románia bűneit – ennek a városnak és ennek a háznak bűneit. Isten hordozza a világ bűneit, bizonyosságot tesz erről Keresztelő János, mi pedig ismét élhetünk. Behúzott nyakunkat, amely minden pillanatban a felülről alázuhanó títést várja, ismét kinyújthatjuk, fejünket felemelhetjük, Isten hordozni akarja a világ bűneit.

De hogyan valósul ez meg? Valamennyi nép tudja, sebei tanúsítják, hogy Isten megtorolja a bűnt. De hogyan cselekszi egyszerre mindkettőt, hogy egyszerre meg is torolja, de hordozza is? Ez már nem látható a világon és ennek sebein. Hogy ezt mi felismerjük, más, egészen más sebeknek is vérezniük kellett. Ezt senki sem érte fel ésszel, még maga Keresztelő János sem. De mégis mondja, mivel mondania kell, úgy, ahogyan a lelkére és szívére jön: „Ímé az Istennek ama báránya, aki elveszi (hordozza) a világ bűneit!”

Még maga Keresztelő János sem tudja, mit mond azzal, hogy a názareti Jézust Isten Bárányának nevezi, aki a világ bűneit hordozza. De mégis mondja. Magán Keresztelő Jánoson is csodálkozás hatalmasodik el, hogy Isten mindkettőt meg akarja tenni: büntet és hordoz is! Hogy Ő ezt ezzel a különös emberrel szándékozik megvalósítani, aki tegnap keresztelkedni jött hozzá, aki felett megnyilatkozott az ég, akire vonatkozott az a hang, amelyik így hangzott: „Ez amaz én szerelmes Fiam, akiben én gyönyörködöm.” Keresztelő János egyébként kétszer is mondja, szinte mentegetőzve: „Én nem ismerem Őt.” Mintha ezt akarná mondani: tegnap még nem tudtam, hogy ma már ilyet mondok – magam sem gondoltam volna –, de most bizonyosságot teszek, mert egyszerűen bizonyosságot kell tennem.

Lehet-e másképpen bizonyosságot tenni Krisztus mellett, mint ez a Keresztelő János, aki így szól: „És én nem ismertem Őt”, de most már ismerem. Mivel felülről, belülről, a Lélek által megmutatott nekem. – Mi sem ismertük Őt, valamennyiünkre el kellene következnie annak a kegyelemben teljes napnak, amikor mondani tudjuk: most már ismerem Őt, mivel a Lélek megjelentette nekem is!

Mondhatjuk-e ezt valamennyien? Vannak közöttünk, akik szomorkodva ezt gondolják: ó, egyszer végre még én is bizonyosságot tudnék tenni: eddig nem ismertem, de most már ismerem Őt! Vannak közöttünk mások, akiknek becsületesen el kell ismerniük, valamikor jobban ismertük Őt, mint most, de elidegenedtem attól a férfiútól, aki a világot és benne az én bűnömöt is hordozza. Midőn elveszítettem szemem elől, ismét sötétség fogott körül engem. Kimondhatatlanul szomorú dolog az, amikor az ember nem látja többé azt a „Bárányt”, aki a világ bűnét hordozza. Akkor a békét és valamennyi örömünket halált hozó dér lepi be. Ámde most azért vagyunk együtt, hogy halljuk az üzenetet arról az Istenről, aki hordoz és büntet. S ha a mai napon egyetlen ember is akad, aki úgy megy ki a templom ajtaján, hogy ezt mondhatja: már ismerem Őt, azt megragadta a Szentlélek és olyan csodát művelt, ami magasan meghaladja az emberi értelmet. Ha Isten hordozza a világ bűnét, ez azt jelenti, hogy neked, nekem,

valamennyiünknek, minden szánandó bűnösnek, többé nem magunknak kell azt hordoznunk. A bűnt reá vethetjük, reá helyezhetjük. A jogos, de sokszor sötét haragot, amely benned támad, nem kell a feleségeden, a gyermekeken, a szomszédodon kitölteni, ráhelyezheted a Bárányra. Nem kell magadban tartanod az elszenvedett igazságtalanság miatti igazságos méltatlankodást, amely még az éjszakai órákban is emészt, elveri az álmot a szemedről. Letheted az Isten Bárányára! Sőt, az a bűn is, mely sötét titokként nehezedik reád, amelyet az emésztődés óráiban átoknak érzel, Órajta nyugszik. És az a bűn, amely mint érzéki sóvárgás, kapzsiság, becsvágy homályosítja el szemedet, teszi földön jártadat ingadozóvá, az is megtalálta helyét a Bárány vállán, aki elveszi a világ bűneit.

Az utolsó hirtelen hóesés alkalmával az emberek ezrével lapátolták fel a piszkos havat a szekerekre és szállították a városon kívülre. Bárcsak ki tudták volna vinni a más természetű, nem a kapuk és házak előtt heverő szennyet is! De ezt nem tudták kihordani. Ez a szenny másvalakire vár, egy-ferfiúra. Ő a vállán viszi ki ezt a városon kívülre. Kiviszi azt a másik havat is, amely régtől és piszkosan, keményen és hidegen nehezedik szívünkre, amely már bimbójában megöl minden életet. Minden szeretetet. Minden zöldellő vetést és gyümölcsöt. Ő kész ezt is magával vinni a városon kívül. A hátán akarja kivinni. A piszkos havat az előző évről, és az azt megelőzőről is. Azt a szennyet, mely rajta fekszik vállainkon, családi életünkön, hazánkon, munkánkon. Ki akarja és ki is tudja vinni a városon kívülre, amely oly régóta pusztává és fagyossá tette életedet, megakadályozta, hogy eljőjön az ébredés, a tavasz! Ő mindezt magával tudja vinni, az ólomsúlyú, kemény dolgot, ami létedet állandó télbe burkolja bele, egy olyan világba, ahol a „szeretet sokakban meghidegült”

Láss hozzá, kezd el a magad ajtaja előtt! Egyeseknek mégiscsak hozzá kell fogni, elsőnek kell lenni! Habár amerre köröskörül ellát a szem, az egész földet jeges felület vonja be, egyeseknek mégiscsak meg kell kezdeniük lapátolni a havat, a piszkot és ráhelyezni arra, aki kiviszi azt a városon kívülre. Kis utakat kell törni, utat a szomszéd portájáig, háztól házig, utcától utcáig. Valameddig lesznek, akik egyenetlik a többiekhez vezető utat, rávetik a bűnt az Üdvözítőre, mindaddig – bármennyire télies, szomorú is ez a világ – nem merevül teljesen téllé. De nemcsak háztól házig levő utak vannak, hanem néptől népig, országtól országig is. Ne hagyjatok fel a lapátolással!

Nem olvastátok-e, hogy bajtársak más bajtársakat ástak ki a hógörgeteg alól? Olvasva megcsodáltátok, ugye? Csodálkozni könnyű. Talán a feleséged elé tartottad az újságot és így szóltál: nézd, ez valódi bajtársiasság! Te magad nem vetted észre, hogy melletted olyan családtag ül, aki bűnének görgetege alá süllyedve nyög és sóvárogva vár arra, hogy utat törj hozzá, mivel Ő, aki a világ bűneit hordozza, nem akarja, hogy megfulladjunk, halálra dermedjünk egymás mellett. Ilyen valóság Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit. Ő az utacska a mély hóban, Ő a híd a legmélyebb tenger felett. Ő a rés a legvastagabb falon át. Ő az út a síron át. Ő az ösvény a poklon keresztül. Íme, Ő a menekülés egyetlen útja, Ő az Istennek ama Báránya, aki elveszi a világ bűneit!

Azon a napon, amikor Keresztelő János hírül adja Krisztusról való bizonyágtételét, újjával rámutat a názáreti Jézusra, két férfi áll Keresztelő János mellett. Az egyiket Andrásnak hívják, a másiknak nincs a neve feljegyezve, de János az, az evangélista, Jézusnak későbbi tanítványa. Most a kettő futni kezd Jézus után. Csodálkozhatunk ezen? Jézus észreveszi őket és megkérdezi tőlük: „Mit kerestek?” Feleletül ezt mondják: „Rabbi, hol lakol?” Többé nem akarják szem elől téveszteni azt a helyet, ahol ez a férfi lakik. „Monda nékik: Jöjjetek és lássátok meg. Elmenének és megláták hol lakik, és nála maradának azon a napon.” Csodálkozunk-e még ezeken?

De menjünk tovább. Mindkét férfiúnak van testvére. János testvére Jakab, az Andrásé pedig Simon Péter. Mindketten elmondják a dolgokat testvéreiknek. Ha valaki felfedezte azt a Barányt, aki elveszi a világ bűneit, csodálkozunk-e, hogy a hírt hamarosan továbbadja testvéreinek, hogy tudja meg ő is. Ki tudna ilyenkor hallgatni? András találkozik először testvérel, Simonnal és így szól: Megtaláltuk a Messiást! – és Jézushoz vezette őt. Ha az ember megtalálta a Messiást, várhat-e egyetlen órát is anélkül, hogy a testvérét is hozzá ne vezesse?

Ezzel azonban még nem fejeződik be a dolog. Valami valósággal odavonja a férfiakat. A következő napon Jézus találkozott Fileppel és monda néki: „Kövess engem!” Filep a Péter és András szomszédja. Bethsaidából származnak, a tenger felső vidékén levő kis halászfalucskából. Miért e gondos megemlítés?...

Befejezésül még két mozzanat. Ha tít Isten órája, a legkisebb részletek is beszélnek. Feltűnik az evangélistának ez a megjegyzése: „Vala pedig körülbelül tíz óra.” János emlékezik az órára, amikor először látta Jézust. Két órával a nap lement előtt. E körülmény elfeledhetlenül vésődött emlékezetébe. Csodálkozunk-e ezen? Előbb feledheti el valaki a születése óráját, mint hogy elfeledhetné azt a napot, amikor ezt mondhatta: És én nem ismertem Őt, de most már ismerem!

A másik mozzanat: – és ez mindenekelőtt azoknak szól, akiknek szomorúan kell tovamenniük, mivel hozzájuk még nem érkezett el ez a „tizedik óra” Nem tűnt-e fel ez nektek? Simon Péternek és Natánaélnak feltűnt. Ők ketten még nem ismerték az Urat, ámde az Úr ismerte őket, mielőtt megismerték volna Őt. Ez a fontos. Jézus ismer benneteket még mielőtt ti ismertétek volna Őt. Jézus mögöttetek jár és figyel titeket, még mielőtt ti mögötte járnátok és figyelnétek Őt. „Mielőtt hitt téged Filep, láttalak téged, amint a fügefa alatt voltál.” Ámen.

A kánai menyegző

Alapige: János 2,1–11

„Ezt az első jelt a galileai Kánában tevő Jézus.” Nem véletlen, hogy az első jel, amelyet Jézus tett, a „vizekkel” történik. Ez a fékezhetetlen elem a maga törvénye kényszerének engedelmeskedik. Keresi és meg is találja az útját, ha mindjárt sziklákat kell el-emésztenie és hegyeket kell elmozdítania. Hegyvidéki elődeink a „tűztől” féltek, de félnek ma is a víztől is. Azt mondják, a tűzhez könnyebben hozzáfér az ember, mint a vízhez, akár az égből ömlik alá, akár a lejtőkön hömpölyög le, gátat tör, hidakat seper el, maga alá temet szántóföldeket, kerteket, békés kunyhókat. Ezen az elemen történik az első jel, amit Jézus cselekszik. Hat korsó áll színültig vízzel. E víz felett hangzik el parancsszava. Úgy cselekszik itt, mint aki Úr, mint az az Úr, aki „kezdetben az Istennél vala” És Istennel együtt lebegett a vizek felett. Aki „testté lett és lakozék miközöttünk, és láttuk az Ő dicsőségét”. Ez a dicsőség kezd most megnyilatkozni a kánai menyegzőn. A hat korsó víznek engedelmeskednie kell Annak nevében, aki trónját zajgó tengeren állította fel, Annak nevében, aki egykor száraz lábbal vitte át népét a Vörös-tengeren. Jézus a vizet borrá változtatja. Hogyan? Ez éppen úgy meghaladja értelmünket, mint annak titka, hogy ott volt a teremtés első napján, amikor az Atyával és, Lélekkel lebegett a vizek felett.

De az, Aki a kánai menyegzőn a vizet borrá változtatja, más átváltoztatáshoz is ért. Jó lesz, ha ezt mindjárt az esztendő küszöbén meghallgatjuk. Az év új év ugyan, mi azonban a régiek maradtunk. Mivel mi a régiek maradtunk, ez az új esztendő sem új. Mert az esztendőt újjá csak megújult emberek teszik. Sohasem lesz valóban új eszten-

dő? Erre a bennünket szorongató kérdésre felel nekünk Isten a kánai menyegzőben: van új esztendő! Nem kell mindig így legyen, mert az, Aki a vizet borrá változtatja, embe-
reket is meg tud változtatni. Igaz, hogy az emberi vér egy különös folyadék. A legfé-
kezhetetlenebb elem, vadabb, mint a tűz, és erősebb, mint a víz. Valóban! De aki Úr a
víz felett, ne tudna éppen úgy Úr lenni a vér felett is? Merész kérdés. De lehet-e a hit
más, mint merész? Nem az a Krisztus-hit, hogy az ember csak azt tartja igaznak: Krisz-
tus a menyegzőn, Kánában hat korsó vizet borrá változtatott. A keresztyén olyan ember,
aki hiszi, hogy Krisztus minden időben, ezért ma is átváltozásokat tud előidézni. Hi-
szünk abban a mindenható Átváltoztatóban, akinek Lelke minden dolgok kezdeténél ott
állott a vizek felett.

A kánai menyegzőről szóló mai ige, amelyet az egyház régtől fogva, bizonyára nem
hiába nyújt elmélkedésre az év elején: nekünk üdülés és hitbéli erősödés, drágább annál
a bornál, amelyről a násznagy beszél... Szükségünk van arra, hogy ebben a már meg-
kezdődött esztendőben felhajtsuk az ily tanítás italát, mert a sok küzdelem, kísértés és
csalódás állandóan kihajtja belőlünk a hitbéli erőt. Az embert néha az a veszély fenye-
geti, hogy megfárad, alább ereszti a fáklyát. A kánai menyegzőről szóló evangélium
azonban biztatni és bátorítani akar minket, hogy újra higgyünk és újra merészek le-
gyünk. Krisztus azt akarja mondani: nem arra vagyunk kárhoztatva, hogy közülünk
egyetlen ember is a régi maradjon. Lehet is, szabad is, hogy egy s más dolog megvál-
tozzék ebben az évben, szabad, hogy ez „az Úr jókedvének esztendeje” legyen. Szabad,
hogy jobban úr légy haragod felett, keményebben tartsd magad, ha csüggedés szakad
rád, erősebben állj ellent a kísértéseknek, amelyek megkörményeznek, háládatosabb
légy, ha boldogságban részesülsz. Szabadabban szolgálj felebarátodat. Legyen benned
több megértés és legyen több idő, ha látod, hogy mások szükségben vannak. Ha tízszer
is botlunk, és tízszer elvágódunk, ha minduntalan el is terülünk, a hat korsó áll. Nem
hiába állnak János evangéliumában mindjárt elől, mind a mai napig. Ezek azt jelzik,
hogy elbotlunk és el is zuhanunk, de van felemelkedés. Nem azért, mert úgy tudjuk,
hogy erős, nemes, jólelkű emberek vagyunk, hanem mert Krisztus hatalmas, akinek
hatalma van a vizet borrá változtatni.

De ha egyszer megtörténik, hogy közülünk valakinél – ha mindjárt nem is hat köve-
der, de legalább – egy korsócska vagy csak néhány csepp víz borrá változik, ha ez meg-
történt, úgy ez új erőt ad. Akkor örömünk lesz, akkora örömünk és bátorságunk, hogy
többé nem tapadunk a magunk személyéhez, de új bizalmat nyerünk mások számára – a
felebarátaink, a gyermekeink számára is, azok számára, akik neked különös nehézséget
okoznak –, akik miatt már régóta oly bénító érzés alatt szenvedsz, hogy semmiféle erő
nem használ többé, egyre jobban szakadoznak a szálak, úgy látszik, hogy semmi sincs,
amiben megfogózatna az ember. Mily sok szülő elvesztette már reményét gyermekei-
ben. Ez nincs rendjén, valameddig áll a hat köveder, amelyek elmondják, mit tud tenni
Krisztus! Van értelme annak, ha gyermekeidet napról napra könyörgésben átadod An-
nak, aki – ha eljön annak órája – a vizet borrá változtatja.

Bizalmunk erősödik a házassággal szemben is. Sok házastárs kedvtelenül és hitetlen-
ül él egymás mellett, sőt sok hívó ember is, akik már régen elveszítették egymáshoz
való bizalmukat, megszűntek hinni Abban, hogy megváltozhat egymás melletti helyeze-
tük is. E sokaknak szüntelenül azt szeretnék kiáltani, ne engedje az egyik a másikat
elesni! Ne menjetek prókátorokhoz! Menjete az igazi Prókátorhoz, Szószólóhoz, aki
bizonyára nem véletlenül éppen a menyegzőn borrá változtatja a vizet.

„Ezt az első jelt a galileai Kánában tevén Jézus, és megmutatá az ő dicsőségét.” Hat
vizes korsón nyilvánul meg Krisztus dicsősége. Hát igazán nem azon nyilvánulna-
meg, ami többet ér a víznél: az emberen? Az emberen, aki a teremtés koronájaként te-

remtetett? Diadalujjongás, dicséret és fény fut át a mennynek minden térségén, valahányszor egy emberen megmutatkozik a legnagyobb és legtitokzatosabb változás, amikor mozdul Isten forró fuallata és szívünkben olvadni kezd a jéggé fagyott víz. Isten dicsősége ragyog át a mennyei világon, és öröm van az égben egy megtérő bűnösön.

Ha hatalma van Krisztusnak, hogy személyes, házassági és családi életünkben megzabolázza a vad vizeket, hogyan torpanna vissza a jelenlegi viszonyok elől? Igen, attól a jeltől, mely Kánában támadt, még átfogóbb reménység fakadt. Ugyanannak a Krisztusnak, aki a vizet borrrá változtatta, arra is van hatalma, hogy a népek szívét akképp irányítsa, mint a vizeknek folyását. Hinni kell a népek megváltoztatásának lehetőségében. Atyáink: Zwingli Ulrik, aki hitt abban, hogy Zürich megújodik, Kálvin János, aki szenvedett és harcolt az új Genfért, az ifjú Luther, aki merete kockáztatni életét, hogy megújuljon az egyház, főben és tagokban, ezzel hitt egy új Európában. Ezek, a mi atyáink mindenesetre tudták, hogy mit jelent hinni a kánai csodában. Nem tudnánk-e mi is így hinni?

Hat köveder! De mit jelent ez a hat, ha patakokra, áradásokra, tengerekre gondolunk? Amit Kánában joggal tekintettek jelnek, dicsőség jele ez, de csak jel! Nem a teljes dicsőség, hanem csak azt mondhatnánk, ragyogó széle annak. A hat köveder mellett és azokon kívül, mily sok vad folyó ömlik, és a hullámok félelmetes magasra csapnak. Még sok minden van, ami valójában nem változik, a régiben marad. Nem az utolsó, nem a végérvényes, nem a teljes egész az, ami Kánában történt. Csupán jel, amely az utolsó, a végérvényesre, a teljesre mutat. Szinte ezt szeretnénk mondani: akinek van látó szeme, hogy meglássa azt, ami a jelből kiviláglik, igazában csak az ilyen ember kezdi meglátni, mily vak sötétség ül még a világon. A legnagyobb cselekedetek, amelyeket Krisztus cselekedett, amelyeket ma is cselekszik: jelek. Nem egyebek, mint jelek, és a végső dolgokra mutatnak.

Fájdalmas ez Jézus gyülekezetének, olyan fájdalom, amely botránkozássá válhat. Botránkozást rejt a Kánában történt evangélium. Jézus anyja testesíti meg ezt a botránkozást. Többet szeretne látni, mint jelet. Szeretné látni a nagy órát és a nagy napot. Mária erőlteti a dolgot. Ki róná ezt fel neki? Aki közülünk nem érti meg ezt az anyát, az azt sem vette észre, mi forog itt kockán. Nem rejtőzik-e valamennyiünkben valami ennek a Máriának a sürgetéséből? Krisztus azonban ezt a nagyon figyelemreméltó feleletet adja anyjának: „Mi közöm nékem tehozzád, oh asszony? Nem jött még el az én óráim.” Jézus így szokott szólni, valahányszor elutasítja a kísértőt. Pontosan ugyanezt a feleletet adja Jézus gyülekezetének, ahol jelt követelve szorongatja, ahol elő akarja írni: mit kell tennie, mit elhagynia. Bármennyire kedves is neki gyülekezete, ennek szintén ezt az ígét kell hallania: „Mi közöm nekem tehozzád, oh asszony? Nem jött még el az én óráim!”

„Még nem!” Minden hitélet, még a legteljesebb felett is ott lebeg egy „még nem” Aki elfeledkezik erről a „még nem”-ről, vagy túlteszi magát ezen, a sürgetők közé áll, nem arra gondol, ami isteni, hanem arra, ami emberi, minden hitbeli buzgóság mellett is megtagadja a hitbeli engedelmességet, a hit alázatát. Rajongóvá lesz, segít az ördögnek, ezért hallani kell az Üdvözítő szavát: „Nem jött még el az én óráim.” Még nem!

A keresztyén ember helyzete e kettő közé esik: Egyik oldalon van a hat vizeskorsó és Krisztusnak összes jelei, melyek a végső dolgokra utalnak, másik oldalon ez a „még nem”, ami várakozásra kényszeríti. Az egyik oldalon van az a hit, amelyik lát, a másikon az a hit, amelyik még nem lát. A kettő között várakozva állunk mi, minden teremtményekkel egyetemben. Azok a jelek bátorítanak minket, amelyek tudatosulása nélkül soha nem hagy Isten. Ilyen jelek nélkül nem tudnánk kitarítani a várakozásban. Ezekkel a jelekkel Isten az ő gyermekeit – szinte azt mondhatnánk – ösztönözni akarja, hogy ne állapodjanak meg a jeleknél, hanem annál inkább várakozzanak a Végsőre, az Egészre,

amikor nemcsak egyes emberekkel történik majd változás, hanem új ég és új föld lesz, amelyekben igazság lakozik. Ekkor nemcsak egyes korszók vizei változnak át, hanem átváltozik minden víz, amikor „eltöröl Isten szemünkről minden könnyet, és a tenger többé nem lesz”. Így áll a keresztyén a kettő között feszültségben, reménykedve és alázatosan, megvigasztalódva és szorongva, emelkedetten és megalázva. A hit ezt jelenti. Ezt gondolja János, amikor a kánai menyegzőről szóló csodához hozzáfűzi: „És hívének benne az ő tanítványai.”

Mivel így áll a dolog, mivel a változás megkezdődött ugyan, de a beteljesedés még elmarad, mivel bár rajtunk és körülöttünk egy és más meg tud változni és meg is kell változzék, de mivel a föld ebben az új esztendőben is a régi, s mivel mi, te és én szintén a régi Ádámok vagyunk az új évben is, ezért Krisztus valamennyi jellel szemben egy másik, egész különös jelet is felállított, nem a dicsőségnek, hanem a megaláztatásnak és a nagy meggyaláztatásnak jelét, és ez a bűn fája: a kereszt. Ott a hat vizeskorsó, itt meg az úrvacsorai kehely, amelyhez a szegény bűnöst e szavakkal hívja: „Igyatok ebből mindnyájan!” Ebből a kehelyből kell innunk mindaddig, amíg majd vele együtt ihatunk az Ő Atyjának országában. Ámen.

(Ford. Kádár Miklós ny. lelkipásztor)

A munka a küldetésben nyeri el méltóságát

A munka a küldetésben nyeri el végső értelmét és méltóságát. Jézus küldetése abban teljesedett be, hogy elvégezte az Atya által rábízott munkát (János 17,4). E munka fel fogásától idegen a teljesítménycentrikus szemlélet. A tanítványi méltóságot nem az adja, amit elvégzett, hanem az öröm és kiváltság, hogy Isten szőlőjében munkálkodhat (Máté 20,1–15). A munkának tehát itt az a méltósága, hogy az ember Isten munkatársává lehet.

Dr. Szűcs Ferenc

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

XI.

Elfordulás a világ örömétől*

Mennyire szükséges mindenki számára a „megerősítő szó”! A biztatás! Az építő „jó szó”. Ezért János apostol csodálatos bátorító levelet írt szeretett testvéreinek, a gyülekezet „szent magjának”, a *kipróbált keresztyének*nek. Ezekből a sorokból képet kapunk az ösgyülekezet viszonyulásáról a világhoz, amely itt nem a kozmikus világmindenséget jelenti, sokkal inkább azt a világot, amelyben a Kísértő hatalmas úr!

Mivel János olvasói nemrégén léptek be ebből a világból Isten Országá dimenziójába, a jézusi életformába, Jézus követésébe, ezért számukra még sok veszélyt, nagy vonzást jelent ez a világ, amelynek hátat fordítottak – de amelyben mégis kénytelenek élni, hiszen nem futhatnak ki belőle. Nem is ezt tanácsolja nekik János, hanem csupán ennyit: *Ne szeressétek a világot, se azt, ami a világban van. Ha valaki szereti a világot, abban nincs meg az Atya szeretete.* (Jn 2,15)

Valahogy úgy javasolja ezt, ahogy az orvos diétát ajánl egy lábadozó betegének, aki gyomor- vagy bélmérgezésen esett át: Vigyázzon, könnyen kiújulhat a baja! Kímélje a gyomrát, és ha nem akar belehalni betegségébe, bizonyos ételektől egy életen át tartózkodnia kell.

János három dologra mutat rá, amely veszélyes, életveszélyes, sőt: *örökélet-veszélyes!*

Mert mindaz, ami a világban van, a test kívánsága, a szem kívánsága, és az étellel való kérdés, nem az Atyától, hanem a világtól van. (16. v.)

Örökélet-veszélyes dolog:

– *A test kívánsága*, amely alatt nemcsak a szexuális kicsapongást érti, hanem a mértéktelen italozást és lakmározást is, amely akkor is, most is messze sodorhatja Jézus tanítványát Mesterétől.

– *A szemek kívánsága*, amely kapuja a test kívánságának, s egyben minden keserű irigység forrása.

– *A vagyonnal való kérdés.* A magyarul „étellel való kérdés”-nek fordított görög kifejezést talán legjobban ezzel a szóval lehetne visszaadni: *a proccosság!* Felvágást azzal, amink van, amellyel mások szemeinek kívánságát válthatjuk ki.

Mindez a kívánság nem az Atyától van, hanem a világból – mondja János.

Ezen a vonalon tartsunk komoly önvizsgálatot és bűjtőt! De ne olyan olcsó bűjtire gondoljunk, hogy hús helyett gyümölcsön vagy joghurtun élünk, hanem *kívánságainkat bűjtöltessük meg!*

Amint időnk engedi, tartsunk elmélyült önvizsgálatot e három tanács felett! Ugyanakkor jó, ha egyszer megvizsgáljuk viszonyunkat a világhoz, amelyben élnünk kell, akár tetszik, akár nem. Bizony, a világban rengeteg kívánatos dolog vonzza testünket és szemünket, és ott néha kívánatosnak érezzük mutogatni, hogy mi mindenünk van! Talán hasznos önvizsgálatunkhoz, ha szemügyre vesszük a Jézus-követők három örök típusát:

* Gyökössy Endre: *Mélységeken át – az öröm titkáig.* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

– *A világi keresztyén.* Ez a legnépesebb csoport. Amikor a keresztyén éppen úgy él, mint bárki más a világból, csak éppen „ráadásul” keresztyén. Csak éppen „templomozik” egy-egy vasárnap. Csak éppen „vallásos”. Tehát afféle skizofrén, hasadt életet él: a világban világít – a templomban templomít.

– *A világ-idegen keresztyén* – aki nemcsak hogy nem szereti a világot, hanem megveti és gyűlöli és kivonja magát belőle! És elfelejti, hogy ebben a térsztában sóvá, ebben a sötétségben világossággá kellene lennie.

– *A világban szolgáló keresztyén.* Ez volna a jézusi életforma. A világért, a világban valók, de *nem a világ szerint* valók. Akik Isten szántó földjének tekintik a világot, ahol vethetnek, szánhatnak, arathatnak.

Talán egy hasonlattal világosabbá tehetem e három életformát! Gondoljunk egy tüdőszakorvosra egy tüdőszanatóriumban.

– Élhet úgy, hogy flörtöl, udvarol, miközben gyógyítgat is. A munkája számára pusztán kenyérkereset-, lényeg a szórakozás – s közben maga is megkapja a tébécét.

– Élhet laboratóriumba zárkozva, szinte elsáncolva magát, csak fertőzést ne kapjon! Megveti a betegeket és él a tudománynak.

– Élhet úgy, hogy nemcsak kezeli, hanem szereti is a betegeit, gyógyító és megmenntő szeretetével. Közöttük, érettük él, ha nem is úgy, mint ők. Ez a jézusi életforma.

A világ pedig elmúlik, és annak kívánsága is; de aki Isten akaratát cselekszi, megmarad örökké (1Jn 2,17).

Fogyatékosok?!

A Seattle-i Para-Olimpián történt.

Kilenc testi vagy szellemi fogyatékos sorakozott fel a százméteres síkfutás indító vonalán. Eldördült a startpisztoly, s a mezőny megindult – ha nem is vágásban, de a verseny boldog izalmával.

Azaz nem az egész mezőny, mert egy fiú mindjárt az elején felbukott, majd még néhányszor, utoljára hangosan sírva fakadt.

A többiek meghallották a sírást, lelassítottak, megálltak, aztán egytől-egyig visszafordultak. Egy Down-kóros kislány lehajolt hozzá, és megpuszilta:

– Ettől mindjárt jobb lesz!

Akkor mind a kilencen összefogózkodtak és együtt elsétáltak a célig.

Az egész stadion felállt és tíz percig tapsolva ünnepelt.

Sokat gondolkodtam a történeten. Nem tudom eldönteni, hogy melyik társadalom fogyatékos, az egészséges, vagy az általunk fogyatékosnak tartott...

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

Utolsó idők
(A sorozat terve)

Sorszám	Alapige	Téma
1.	ApCsel 1,6–7	Mikor állítod helyre az országot?
2.	Zsolt 90,4 (2Pt 3,8–9)	Az isteni időszámítás
3.	1Thessz 4,15–18 (Mk 9,1)	A trombitaszóval való megjelenés
4.	Mt 7,21–27	Ki megy be az Isten országába?
5.	1Kor 4,1–5	Emberi vagy isteni ítékezés
6.	Mt 25,31–46 (Mt 16,27)	Az utolsó ítélet
7.	Róm 2,12–16	A pogányok sorsa
8.	Jn 11,23–27 (1Kor 15)	A feltámadás
9.	Jn 17,3	Az örök élet
10.	1Jn 2,18	Az Antikrisztus
11.	1Tim 6,16	Tartsd meg a parancsolatot!
12.	Mt 25,1–13	A helyes keresztyéni várakozás

Mikor állítod helyre az országot?

Alapige: Az apostolok cselekedetei 1.6–7

Az embereket, mind a keresztyéneket, mind a nem keresztyéneket, mindig érdekelte az, hogy mi lesz ezzel a világgal. Sokszor szerették volna megfejtetni azt is, hogy mikor jön el a világvége. Ha a történelmet nézzük, akkor mindig voltak olyan időszakok, amikor ez a felfokozódott várakozás volt jelen az emberiség életében, akár azért, mert az időszámítás elért egy ezredfordulóhoz, akár azért, mert valami természeti jelenség, pl. üstökös jelent meg, illetve azért is, mert voltak olyan személyek, akik rájátszva az emberi hiszékenységre és butaságra „megjövendölték” a világvégét, kiszámítva annak pontos idejét a Szentírásból.

Napjainkban is nagyon gyakran jelennek meg olyan hírek, amelyek az elközelgő végről beszélnek. Az emberek még most is vevők erre a témára, pedig sokan hangoztatják, hogy nem hisznek a különböző feltételezésekben, mitikus dolgokban, hanem csak a tudomány által bizonyított tényekben. Mégis elfogadják, elhiszik ezeket a dolgokat, de amikor a Szentírás kijelentését próbálja valaki eljuttatni hozzájuk, akkor azt nevetségesnek tartják. Erre a helyzetre rájátszik az is, hogy a média lecsap az ilyen szenzációs hírre, és nagy port ver fel vele, mert ebből élnek, hisz másképp nem lehet eladni az újságot, vagy csökken a nézettsége az illető adónak, ami pedig veszteség a nagy cégnek.

A legutolsó ilyen hír az, amit már meg is filmesítettek, hogy 2012. december 22-én eljön a világ vége. Az egész onnan indult ki, hogy a Közép-Amerikában valamikor élt maja nép által kőbe vésett szimbólumokat megfejtették, amely egy naptárt is tartalma-

zott. A naptárban különböző időciklusok vannak. Ezek közül az egyik pont ezen a dátumon érne véget. Sajnos nemcsak nem hívő ismerőseim, hanem gyülekezeti tagok is megrémülve kérdezték, vajon tényleg igaz mindez, és mi fog akkor történni ezzel a világgal. Eleinte furcsa, majd megdöbbenő volt ezt hallani olyanok szájából, akik ismerik a Szentírást, akik templomba járnak. Mi lehet erre a válasz? Remélem, hogy ez az elindított bibliáorai sorozat, amely ezt a témát próbálja körbejárni, segít megértetni a kérdést. Azt, hogy nekünk nem rettegünk kellene attól, hogy eljön a vég, hanem örömmel kellene azt várunk.

A felolvasott íge, amellyel a bibliáorai sorozat elindul, ismerős lehet számunkra. A mennybemenetel történetének a része. Jézus feltámadása után negyven napig többször megjelent tanítványainak, majd egybegyűjti őket, és Jeruzsálemből kimenve, az olajfák hegyén szemük láttára emelkedik fel az égbe. A tanítványok nézik őt, amíg egy felhő el nem takarja szemük elől. Utána megjelennek a fehér ruhába öltözött angyalok, akik elmondják nekik, hogy „akképpen jó el, amiképpen láttátok őt felmenni a mennybe” (1,11).

Mielőtt azonban felemelkedne előlük, a tanítványok felteszik, valósággal nekiszegzik a kérdést Krisztusnak: nem ebben az időben állítod vissza Izráel országát? A tanítványok földi királyságra gondoltak. Arra, hogy Jézus, a dávidi dinasztia örököséként valamilyen módon kiűzi a rómaiakat az országból Pilátussal az élen, és helyreállítja a régi, dicsőséges Izráelt, Salamon békéjét. Beteljesülhetnek az észaiási próféciák, megjelenhet a Békesség Fejedelme. Valahogy ide cseng a Zebedeus fiak kérése is, amikor az eljövendő királyságban az Úr jobb és bal keze felől szeretnének ülni.

Az ígében tulajdonképpen egy ellentét van. A tanítványok a földi országról beszélnek, de a válaszban Krisztus az ő mennyei országáról beszél. Mintha akarattal félreértene a kérdést, vagy nem is hallaná a tanítványokat. Ebben az isteni válaszban azonban benne van az, ami a mai kezdő bibliáórán a feltett kérdéseinkre is felelet lehet.

Tulajdonképpen miért jó a keresztyén embernek az, ha eljő a vég, és mikor fog az eljönni?

Mielőtt megnéznénk a választ, előbb egy kicsit meg kellene vizsgáljuk azt a társadalmat, amelyben élünk. Innen kiindulva kaphatjuk meg a feleletet a kérdésre. Mivel fogyasztói társadalomban élünk, ahol az anyagiak a fontosak, sokan azt gondolják, hogy ott, ahol semmi anyagi nem lesz, nem is lehet jó. Mit hisz tehát a „modern” ember arról, hogy egyszer vége lesz ennek a látható, megromlott világnak? Hogy ott vesztes lesz, mert semmi anyagi nem lesz ott. Ezért félnek sokan a végtől. A mennyei országban, amit Krisztus hoz el, nem az lesz a legfontosabb, hogy mim van, milyen értéket tudtam megkapni az életem során. Ott nem olyan értékek lesznek, amit megemészt a rozsda, moly, tűz, amit el lehet lopni, hanem a mennyei kincsek.

Mi a válasz erre az összetett kérdésre? Elsősorban az, hogy amikor eljön a vég, akkor az a nap a tanítványok számára a viszontlátás öröme lesz, az újbóli találkozás lehetőség. Illetve az a lehetőség, amikor mi, akik eddig szemeinkkel nem láttuk az Urat, színről színre fogjuk látni őt. Számunkra tehát ez nem a veszteség ideje lesz, hanem a legnagyobb nyereségé – hitünk beteljesedése.

A válasz második része az, hogy nem a mi dolgunk tudni az időt. Pedig szeretnénk tudni. Miért? Mert az ember kíváncsi. Amióta evett a tudás fájáról, szeretne mindent tudni. Még akkor is, ha az nem mindig használ neki. Nyugtalan tanítványok vagyunk, akik siettetnének a választ. Mikor jön el a vég? Most? Vagy 2012-ben, vagy 1000 év múlva?

Ki tudja azt az időpontot megmondani? Az ígében a válasz egyértelmű és mindenki számára érthető. Senki nem tudja, nem ismeri az időpontot, egyedül csak az Atya. Ak-

kor meg hiábavaló az emberi számíthatóság, a spekuláció. Semmi értelme nincs. Kár hitegetni az embereket, s kár kihasználni naivságukat.

Miért nem fontos tudni, hogy az Úr mikor jelenik meg? Mert nem az időpont a fontos, hanem a várakozás milyensége, minősége. Az, hogy legyünk felkészülve, hisz ő az ajtó előtt áll, bármikor zörgethet, bármikor benyithat. Vagy bármikor felhangozhat a kiáltás, ímhol a vőlegény, menjünk elébe. Akkor meg eldől, hogy kinek a mécsesében van olaj. Krisztus mennybemenetele óta a világ ebben az örök adventben, várakozásban kellene hogy éljen. Fel kellene készülnie arra, hogy bármelyik pillanatban bekövetkezhet az ő mennyei országának az eljövetele.

Ott lehet az a kérdés is, hogy mi lenne, ha tudnánk, mikor jön ő el? Gondoljunk bele ebbe a lehetőségbe is, mi lenne, ha valaki megmondaná, meddig él az ember? Lehet, hogy lennének olyanok, akik szívvel, lélekkel készülnének a Krisztussal való találkozásra. Lehet, hogy az ember teles apátiába esne, semmit nem tenne, csak keseregne. Lehet az is, hogy hirtelen azt válaszolnánk, hogy nagyon jó, mert ki lehetne számítani azt, hogy mit tudunk még elvégezni, fontossági sorrendet állíthatnánk fel. Ami fontos, azt minél hamarabb megoldhatnánk. Rendezhetnénk a dolgainkat, tartozásainkat embertársainkkal. Élvezné az ember az életet az utolsó pillanatig, majd pedig az utolsó pillanatban bünbánatot tartana. Mi lenne tehát ilyen esetben? Gonoszságok, bűnök, és talán az utolsó pillanatban valami változás.

Mi a fontos tehát? Az idő ismerete? A visszajövetel pontos dátuma? Vagy az a hit, hogy Ő jön. A hangsúly a keresztyén ember életében ezen kell legyen. Tudom, hiszem és vallom, hogy valamikor az Úr visszajön ítélni élőket és holtakat felett. Tudom, hiszem és vallom, hogy én ott leszek azok között, akik színről színre látva a Mennyei Királyt, bemegyek abba az örökségbe, amit ő készített el számomra. Ha ez megvan, akkor jöhet bárki bármilyen számítással, mert csak egy dolgot tudok elfogadni: nem a mi dolgunk tudni az időket vagy alkalmakat, melyeket az Atya a maga hatalmába helyeztetett. Ámen.

Esketési igehirdetés

Papp Csaba
Szentleányfalva

Ha valaki szeret engem...

Alapige: János 14,23; Jeremiás 32,39

Kedves ifjú pár, tisztelt ünneplő gyülekezet! Jó látni az örömet, a mosolyt, amely kitölt az arcokra ez alkalommal. Öröm mindannyiunk számára ez az alkalom, amikor együttesen eljöttünk Isten áldásáért és útmutatásáért. Isten útravalót ad most nektek, kedves ifjú testvéreim, útravalót, melyben ígérete és áldása lesz nyilvánvaló.

Az első igehely a János evangéliumából egy kettős ígéret: Isten szeret titeket, veletek megy az úton, veletek lakozik. Az ígéret feltétele: szeretni őt és beszédeit megtartani. Most szíveteket kitölti az egymás iránt való szeretet. De vajon ott van-e az Isten iránt való szeretet is? Az ige szerint boldogságotok attól függ, hogy Istent szeretik és beszédeit megtartják. A Szentírás mindennapi használati tárgy kell legyen az életetekben. Így engedjétek be, fogadjátok be harmadik személyként Istent a ti mindennapjaitokba. Az Ő jelenlétében megtapasztaljátok szeretetét. Mert erre a szeretetre nagy szük-

ségetek lesz az út folyamán. Az úton, amelyen nem tudjuk, milyen magasságokat és mélységeket kell még megjárnotok. Az Ő jelenléte, az Ő szeretete, ígérete segít nektek a kevésbé kívánatos élethelyzetekben is.

A második ige Jeremiás próféta könyvéből szól hozzátok. Itt is ígérettel biztat Isten. De ez már másnak is szól. Mától fogva közös a ti utatok, melyen egy szívvel jártok. Más megfogalmazásban ugyan, de ez az ige is megerősíti: boldogságotok az iránta való szeretet által lesz teljes. „Jól lesz dolgotok” – azaz családi és társadalmi életetek. Tanári hivatásotok által a magatok jövőjén túl mások jövőjét is kezeitekben tartjátok. Tőletek is függ, hogy a jövő nemzedéke milyen erkölcsi és hitbeli tartással rendelkezik majd. Azt kívánjuk, legyen látható rajtatok Isten áldása, hogy áldáshordozókként áldásadókká váljatok. Gyermekeitek számára, akikkel Isten reménységünk szerint megáld titeket, és gyermekeitek számára, akiknek habár nem vagytok szülei, mégis a nevelésben, tanításban alakítjátok majd jövődjüket. Mert van-e nagyobb öröm szülő, tanár számára, amikor látja, hogy gyermeke, diákja sikeres, becsületes, tisztelettudó az életben, és maga is áldáshordozó.

Látjátok, mindezek Isten iránti szeretetektől függ. Ígérete szerint veletek marad, veletek tart, segítségetekre siet magatok és fiaitok életében. Mindannyian azt kívánjuk nektek, hogy évek múlva közös utatok tükrözze Isten szeretetét. Családi és társadalmi jövőtök, a „fiak” jövője válják áldottá attól a szeretettől, mellyel Isten megajándékoz titeket. Ámen.

Temetési igehirdetés

Székely Attila

Szövérd

Az Atya velem van

Alapige: János 8,29

Alig léptünk át az új évbe, s Atyánk koporsó köré gyűjtött bennünket. Minden temetés alkalmával visszagondolunk elköltözött testvéreink életére, s próbáljuk a velük eltöltött perceket felidézni, mint utolsó, megmaradt emlékeket. Az emlékezésben jelen van elköltözött testvérünk egész élete, örömei, nehézségei és fájdalmai.

Ez alkalommal is a mi mennyei Atyánk, Szentlelke és Igéje által újból vigasztalni akarja összetört szívünket. Egybegyűjtött, hogy utolsó útjára kísérjük elköltözött testvérünket, a szerető édesanyát, nagymamát, akit Istenünk 88 esztendővel ajándékozott meg.

Felolvasott igénk, amelyen keresztül mennyei Atyánk akar vigasztalni bennünket, a Megváltó Jézus Krisztus ajkáról hangzott el, amikor földi életének legnehezebb pillanatahoz, a kereszthalálhoz közeledett.

A mi Megváltónk érezte és tudta, hogy mindazok, akik földi életében állandó jelleggel mellette voltak, akik hallgatták, amint Isten nagyságos dolgairól beszélt, akik csodálkoztak csodái felett, életének nehéz pillanatában mind elhagyják.

Az elszakadás tudatában, felszakad szívéből a fájdalom, s ezt mondja: „Szomorú az én lelkem mindhalálig.” (Mt 26,38) De rövid idő múlva ismét megszólal, és azt mondja, amit felolvasott igénkben is hallottunk: „Nem vagyok egyedül, mert az Atya velem

van.” Ő tudta azt, amit ma sokan nem tudnak, és amiről sokan megfélemedeznek. Azt, hogy mindazok ellenére, hogy utolsó perceinkben, összetörtségünkben, szenvedéseinkben a körülöttünk lévők sokszor elhagynak bennünket, Ő, a mi mennyei Atyánk sosem hagy el.

Ki ne érezte volna a magányt, az árvaságot?! Ki ne állott volna már közületek korporsó mellett úgy, hogy ne érezné, hogy egy darabot tépnek ki a szívéből? Ki ne szenvedett volna betegségben? S ki ne lenne kétségbeesve ebben a gazdasági válságban, amelyben egyre többen válnak munkanélküliekké, és egyre jobban nő a koldusok száma? S ki ne érezte volna hasonló helyzetekben, hogy azért tudatok tovább lépni, azért volt felerősödésetek, azért volt és van folytatás, mert megvolt az a bizakodás és reménység, amit igénkből hallottunk, hogy: „Nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.”

Isten jelenlétét érezte elköltözött testvérünk akkor is, amikor a szerető férjet és édesapát kísértc el utolsó útjára. Érezte Isten jelenlétét és segítségét árván maradt gyermekei nevelésében. De érezte akkor is, amikor gyermekeit kísértc el utolsó útjukra.

Az emberi életnek egyik legnagyobb megpróbáltatása, szomorúságának egyik forrása az egyedüllét. Az, amikor éreznie, látnia, tapasztalnia kell, hogy nincs kívül megosz-sza örömét, bánatát, nincs, aki meghallgassa, nincs, akinek vállaln kisírhatná magát, aki enyhíteni tudná fájdalmait, amikor aggódva és félelemmel a szívében látja közeledni a halál lépteit. Ilyenkor, s valljuk be hányszor és hányszor törhetett fel elköltözött testvé-rünk ajkáról, és tör fel ajkunkról is a kétségbeesés szava, az aggodalom, s mondjuk fáj-dalommal, hogy: „Szomorú az én lelkem mindhalálig.” S hányan vannak körülöttünk még, akik ilyen állapotban számlálják napjaikat, s várják a kikerülhetetlen pillanatot, amit elköltözött testvérünk is várt, amikor minden szenvedésnek és fájdalomnak vége lesz?!

Ezt az egyedüllétet, ezt a szenvedést semmi más nem tudja enyhíteni, mint az, amit a mi Megváltónk, Jézus Krisztus ajkáról hallunk: „Nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.” S minden bizonnyal az ő szenvedéseit is ez a tudat enyhíthette.

Elköltözött testvérünk földi életében sokszor érezhette az egyedüllétet, hiszen gyer-mekeitől fosztotta meg őt az Úr. S ezt mindannyian tudjátok. De azt, hogy fájdalmi, gyásza között fel tudott-e kiáltani Krisztussal: „nem vagyok egyedül, mert az Atya ve-lem van” – azt ti jobban tudjátok, akik mellette voltatok életének utolsó perceiben is, s igyekeztetek fájdalmait, egyedüllétét jelenlétetekkel enyhíteni. A jóságért, a könyörülő szeretetért adja meg jutalmokat a minden áldások Istene.

Bárcsak életünk ideje alatt minél többen megéreznénk azt, hogy a sötét fellegeken túl, melyek néha-néha beborítják életünket, minden egyedüllét és szenvedés mögött ott van, velünk van, s a halál sötét völgyén túl is velünk lesz Isten.

Egy közüllünk eltávozott élet tanulságait vigyétek magatokkal, s igyekezzetek min-dig az Úr útjain járni. Ha az Úrral jártok, akkor megérezitek, hogy sohasem vagytok egyedül, s elmondhatjátok ti is azt, amit elköltözött testvérünk is elmondhatott: „nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van.” Legyen állandó jelleggel szívébncben ez a tudat, hogy az én szerető, gondviselő mennyei Atyám velem van itt a földön örömben-bánatban, s velem lesz a halálban és az örökkévalóságban is. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

A Vizsolyi Biblia előljáró beszéde (részlet)

Mit mondunk az Istennek ajándokáról, melyet az Apostoloknak adott vala Pünkösöd napján? Kétség nélkül az Apostoloknak nyelveket el nem változtatta volna Isten, hogy sok nyelveken szólhatnának, ha nem akarta volna, hogy az ő neve sok nemzetségeknek nyelveken prédikáltatnék. Az Apostolok pedig és Evangélisták miért írták a JÉZUS KRISZTUS tudományát görög nyelven, mely akkor majd mind e világon közönséges nyelv volt, ha az Isten nem akarta, hogy a szent írás közönséges nyelven olvastassék? A szent Filep miért nem feddette meg a Candaces királyné asszonynak szolgáját, hogy az Ésaiás könyvét olvassa vala? Avagy nem méltán dicséri-é szent Lukács a Berea városbélieket, hogy minden napon hányták-vetették a szent írást, hogy megpróbálnák a Pál Apostolnak tudományát? De mivelhogy a Patereknek írások minduntalan ezeknek szájokban vagyon, feleljenek meg, a Chrysostomus Doctor miért inti a községet, hogy olvassák a szent írást, ha semmi közü nincsen a községnek ahhoz? Mert ő azt mondja: Kérlek titeket, hogy gyakorta ide jöjjetek és a szent írásnak olvasását szorgalmason hallgassátok, nemcsak akkor pedig, midőn idejöttök, hanem otthon is az Isten Bibliáját kezetekbe vegyétek. Ismét: Mindenkor intelek és nem szünöm meg inteni, hogy nemcsak itt hallgassátok, amit mondunk, hanem mikor otthon vagytok is, a szent írást olvassátok és ne mondjad: nem én dolgom az írásnak olvasása, hanem azoké, kik e világot megtagadták. Mit mondasz ember? Sokkal inkább tiéd, hogy nem azoké. Ismét: Hallja meg ezt a község: Szerezsetek magatoknak Bibliát, mely a léleknek orvossága. [...] Szent Dávid azt mondja, hogy az Istennek beszéde a mi lábainknak vezére. Másutt: az Isten Lelke kenyérnek és víznek mondja, mely után sohasem lehet meg nem éheznünk, sem meg nem szomjúhoznunk. Sz. Pál ellenség ellen való fegyvernek. Azért, akik a Bibliát csak a deák nyelvre szorítják és a község kezéből kivésszik annak olvasását és őket a bálványozókhoz igazítják, hogy azok légyenek, amint ők szólnak, a parasztoknak Bibliájok és azoktól tanuljanak, amint Gergely pápa mondotta volt, azok minden kétség nélkül a JÉZUS KRISZTUS vére hullásával megváltott népet nagy gyalázatos bosszúsággal illetik, azokat a setétségben vezérlő lámpástól, az ő lelkeknek kenyereitől, vizétől, az ellenség ellen való fegyvertől megfosztván, a setétségben hagyják, lelki éhséggel, szomjúsággal gyöttrik és veszedelemre taszítják.